

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 4 Νοεμβρίου 2022
(OR. en)

14348/22
ADD 1

FRONT 409
COMIX 513

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	31 Οκτωβρίου 2022
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	C(2022) 7591 final - ANNEX
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της σύστασης της Επιτροπής για την καθιέρωση κοινού «Πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες (Εγχειρίδιο Σένγκεν)», προς χρήση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κατά τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων και την αντικατάσταση της σύστασης [C(2019) 7131 final

---

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - C(2022) 7591 final - ANNEX.

σνημμ.: C(2022) 7591 final - ANNEX

Βρυξέλλες, 28.10.2022
C(2022) 7591 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

σύστασης της Επιτροπής

για την καθιέρωση κοινού «Πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες (Εγχειρίδιο Σένγκεν)», προς χρήση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κατά τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων επί προσώπων και την αντικατάσταση της σύστασης [C(2019) 7131 final

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πρακτικό εγχειρίδιο για τους συνοριοφύλακες

ΤΜΗΜΑ I: Διαδικασίες για τους συνοριακούς ελέγχους	16
1. Έλεγχοι στα συνοριακά σημεία διέλευσης	16
2. Έλεγχοι σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης	22
3. Έλεγχοι σε υπηκόους τρίτων χωρών κατά την είσοδο	34
4. Αναζητήσεις στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και στη βάση δεδομένων της Ιντερπόλ για κλαπέντα και απολεσθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα (SLTD)	53
5. Ειδικές ρυθμίσεις ελέγχου για ορισμένες κατηγορίες προσώπων	66
6. Σφράγιση ταξιδιωτικών εγγράφων	91
7. Απλούστευση των ελέγχων	98
8. Άρνηση εισόδου	100
9. Υποβολή αιτήσεων θεώρησης στα σύνορα, μεταξύ άλλων από διερχόμενους ναυτικούς, και άρνηση χορήγησης τέτοιων θεωρήσεων	113
10. Κατάργηση και ανάκληση θεωρήσεων	114
11. Ειδικά καθεστώτα διέλευσης	114
12. Αιτούντες άσυλο/διεθνή προστασία	116
13. Καταχώριση πληροφοριών στα σύνορα	119
14. Συνεργασία με άλλες υπηρεσίες	120
15. Επισήμανση πλαστών και παραποιημένων εγγράφων	120
16. Εξακρίβωση της γνησιότητας των δεδομένων που αποθηκεύονται σε βιομετρικό διαβατήριο	122
17. Ισχύς των εγγραφών παιδιών σε διαβατήρια γονέων	122
ΤΜΗΜΑ II: Χερσαία σύνορα	123
1. Έλεγχος στο πλαίσιο της οδικής κυκλοφορίας	123
2. Έλεγχος στο πλαίσιο της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας	127
3. Τοπική συνοριακή κυκλοφορία	130
ΤΜΗΜΑ III: Εναέρια σύνορα	132
1. Έλεγχοι στον αερολιμένα	132
2. Έλεγχοι σε δευτερεύοντα αεροδρόμια	138
3. Έλεγχος επιβατών ιδιωτικών πτήσεων	139
ΤΜΗΜΑ IV: Θαλάσσια σύνορα	140
1. Γενικές διαδικασίες ελέγχου στο πλαίσιο της θαλάσσιας κυκλοφορίας	140

2.	Έλεγχοι επί κρουαζιερόπλοιων.....	142
3.	Έλεγχοι στο πλαίσιο της ναυσιπλοΐας αναψυχής.....	147
4.	Έλεγχοι στο πλαίσιο της παράκτιας αλιείας.....	150
5.	Έλεγχοι στο πλαίσιο δρομολογίων οχηματαγωγών.....	150
6.	Δρομολόγια εμπορευματικών μεταφορών μεταξύ λιμένων που βρίσκονται στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.....	152
ΤΜΗΜΑ V: Έλεγχοι στο πλαίσιο της ναυσιπλοΐας στα εσωτερικά ύδατα.....		154
1.	Ναυσιπλοΐα στα εσωτερικά ύδατα.....	154
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ.....		155
1.	Σκοπός της επιτήρησης.....	155
2.	Οι μέθοδοι επιτήρησης.....	155
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....		158
ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Β.....		166
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΚΕΣ.....		172

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κύριος σκοπός της συνεργασίας Σένγκεν είναι η δημιουργία ενός χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα¹. Αυτό προϋποθέτει αποτελεσματικούς ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα² καθώς και την εφαρμογή σχετικών συνοδευτικών μέτρων σε τομείς όπως η αστυνομική και η δικαστική συνεργασία και η πολιτική θεωρήσεων. Ωστόσο, οι διατάξεις για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα εφαρμόζονται στα εσωτερικά σύνορα σε δύο περιπτώσεις. Η πρώτη περίπτωση αφορά την κατάσταση στην οποία η διαδικασία για την άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί στα συγκεκριμένα εσωτερικά σύνορα³. Στα σύνορα αυτά, οι διαδικασίες ελέγχου των συνόρων πρέπει να διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου II του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴ (στο εξής: κώδικας συνόρων του Σένγκεν). Η δεύτερη περίπτωση αφορά την κατάσταση στην οποία ένα κράτος Σένγκεν που εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν επαναφέρει προσωρινά τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα⁵. Εφαρμόζονται τότε, τηρουμένων των αναλογιών, οι σχετικές διατάξεις του τίτλου II, καθώς τα εσωτερικά σύνορα δεν καθίστανται εξωτερικά σύνορα⁶.

Σκοπός του παρόντος πρακτικού εγχειριδίου για τους συνοριοφύλακες είναι να θεσπιστούν κατευθυντήριες γραμμές, βέλτιστες πρακτικές και συστάσεις σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων των συνοριοφυλάκων στα κράτη Σένγκεν. Το εγχειρίδιο προορίζεται επίσης να χρησιμεύσει ως οδηγός χρήσης για τους συνοριοφύλακες αναφορικά με τα μέτρα και τις αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται κατά μήκος των συνόρων όπου εφαρμόζονται οι διατάξεις για τα εξωτερικά σύνορα. Το περιεχόμενο του παρόντος εγχειριδίου αναφέρεται κατά βάση στους ελέγχους επί προσώπων οι οποίοι διενεργούνται στα σύνορα και στηρίζεται στις ενωσιακές πράξεις που ρυθμίζουν τη διέλευση των συνόρων (και ειδικότερα στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν), την έκδοση θεωρήσεων, το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας δυνάμει του δικαίου της Ένωσης και τις αιτήσεις χορήγησης ασύλου. Στο Μέρος IV παρατίθεται κατάλογος των νομικών πράξεων με τις οποίες ρυθμίζονται οι τομείς που καλύπτονται από το παρόν εγχειρίδιο.

¹ Εσωτερικά σύνορα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

² Εξωτερικά σύνορα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

³ Άρθρο 3 παράγραφος 2 της πράξης προσχώρησης του 2003 (Κύπρος), άρθρο 4 παράγραφος 2 της πράξης προσχώρησης του 2005 (Βουλγαρία και Ρουμανία) και άρθρο 4 παράγραφος 2 της πράξης προσχώρησης του 2012 (Κροατία).

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1).

⁵ Άρθρο 32 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

⁶ Βλ. ειδικότερα την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή του τίτλου III (εσωτερικά σύνορα) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 για τη θέπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν), COM(2010)554. Στην πρότασή της για τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν [COM(2021)891], η Επιτροπή πρότεινε την υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίζουν μέτρα για τον μετριασμό των επιπτώσεων που προκύπτουν από την επαναφορά των συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τα εν λόγω μέτρα μετριασμού θα εκπονηθεί μόλις εγκριθεί η παρούσα πρόταση.

Οσάκις στο παρόν εγχειρίδιο γίνεται αναφορά σε άλλα είδη ελέγχων που επιτρέπεται ή είναι σκόπιμο να διενεργούνται στα σύνορα (παραδείγματος χάρη, τελωνειακοί, φυτοϋγειονομικοί ή υγειονομικοί έλεγχοι), για τα εν λόγω είδη ελέγχων είναι εφαρμοστέα η συναφής ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση, τα κράτη Σένγκεν θα πρέπει να διασφαλίζουν πάντοτε τη στενή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων αρχών που διενεργούν ελέγχους στα σύνορα, καθώς και με τις αρχές που διενεργούν ελέγχους εντός της επικράτειάς τους.

Το παρόν εγχειρίδιο δεν αποβλέπει στη θέσπιση νομικώς δεσμευτικών υποχρεώσεων των κρατών Σένγκεν, ούτε στην καθιέρωση νέων δικαιωμάτων και καθηκόντων για τους συνοριοφύλακες ή για οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο ενδεχομένως αφορά. Μόνον οι νομικές πράξεις στις οποίες βασίζεται ή παραπέμπει το παρόν εγχειρίδιο παράγουν νομικώς δεσμευτικά αποτελέσματα και μπορεί να γίνει επίκλησή τους ενώπιον εθνικών δικαστηρίων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ — ΟΡΙΣΜΟΙ

1. **«ΚΡΑΤΗ ΣΕΝΓΚΕΝ» (κράτη μέλη της ΕΕ που εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν σχετικά με τα εξωτερικά σύνορα καθώς και συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν):**

1. Βέλγιο	11. <i>Ισλανδία</i>	21. <i>Νορβηγία</i>
2. Βουλγαρία	12. Ιταλία	22. Αυστρία
3. Τσεχική Δημοκρατία	13. Κύπρος	23. Πολωνία
4. Δανία	14. Λετονία	24. Πορτογαλία
5. Γερμανία	15. <i>Λιχτενστάιν</i>	25. Ρουμανία
6. Εσθονία	16. Λιθουανία	26. Σλοβενία
7. Ελλάδα	17. Λουξεμβούργο	27. Σλοβακία
8. Ισπανία	18. Ουγγαρία	28. Φινλανδία
9. Γαλλία	19. Μάλτα	29. Σουηδία
10. Κροατία	20. Κάτω Χώρες	30. <i>Ελβετία</i>

Η Ιρλανδία έχει το δικαίωμα να εφαρμόζει ορισμένα μέρη του κεκτημένου του Σένγκεν, αλλά σε περιορισμένο αριθμό τομέων (αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις) στους οποίους δεν περιλαμβάνονται οι έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα. Ως εκ τούτου, για τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου, το οποίο επικεντρώνεται σε συνοριακά ζητήματα και απευθύνεται σε συνοριοφύλακες, ο όρος «κράτη Σένγκεν», όπου χρησιμοποιείται, δεν περιλαμβάνει την Ιρλανδία.

2. «ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ»:

1. Βέλγιο	10. Γαλλία	19. Κάτω Χώρες
2. Βουλγαρία	11. Κροατία	20. Αυστρία
3. Τσεχική Δημοκρατία	12. Ιταλία	21. Πολωνία
4. Δανία	13. Κύπρος	22. Πορτογαλία
5. Γερμανία	14. Λετονία	23. Ρουμανία
6. Εσθονία	15. Λιθουανία	24. Σλοβενία
7. Ιρλανδία	16. Λουξεμβούργο	25. Σλοβακία
8. Ελλάδα	17. Ουγγαρία	26. Φινλανδία
9. Ισπανία	18. Μάλτα	27. Σουηδία

3. Η ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΑΚΟΜΗ ΠΛΗΡΩΣ ΤΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

Η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία δεν εφαρμόζουν ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν και οι έλεγχοι στα σύνορά τους με άλλα κράτη Σένγκεν δεν έχουν αρθεί ακόμη⁷.

Τα κράτη αυτά εφαρμόζουν τους κανόνες του τίτλου II του κώδικα συνόρων του Σένγκεν σε όλα τα σύνορά τους.

Ισχύουν οι ακόλουθοι ειδικοί κανόνες:

— οι έλεγχοι στα σύνορά τους (π.χ. σε σχέση με τη διάρκεια της παραμονής, τη θεώρηση, τον τίτλο διαμονής, το επίπεδο των μέσων διαβίωσης) διενεργούνται σε σχέση με την επικράτειά τους·

---

⁷ Στις 26 Ιουνίου 2022 το Συμβούλιο διαβίβασε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στη Δημοκρατία της Κροατίας, προκειμένου να λάβει τη γνώμη του (έγγραφο 10624/22 του Συμβουλίου).

— οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸ (στο εξής: κώδικας θεωρήσεων) δεν εφαρμόζονται στη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία. Ως εκ τούτου, όταν γίνεται αναφορά σε θεώρηση Σένγκεν, ο όρος δεν περιλαμβάνει θεώρηση που έχει εκδοθεί από ένα από τα εν λόγω τέσσερα κράτη Σένγκεν·

— οι διατάξεις σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) εφαρμόζονται στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία από τις 25 Ιουλίου 2021 βάσει της απόφασης (ΕΕ) 2017/1908 του Συμβουλίου⁹ και με τους περιορισμούς που προβλέπονται στην εν λόγω απόφαση (πρόσβαση μόνο για ανάγνωση)·

— οι διατάξεις σχετικά με το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) δεν εφαρμόζονται στην Κύπρο· εφαρμόζονται πλήρως στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία σύμφωνα με τις αποφάσεις 2010/365/ΕΕ¹⁰ και (ΕΕ) 2018/934 του Συμβουλίου¹¹· εφαρμόζονται εν μέρει στην Κροατία σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2017/733 του Συμβουλίου¹²·

— τα κράτη Σένγκεν που δεν εφαρμόζουν ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν μπορούν να αναγνωρίζουν μονομερώς ορισμένα έγγραφα ως ισοδύναμα με την εθνική θεώρησή τους για διέλευση ή πρόθεση βραχείας παραμονής στην επικράτειά τους βάσει της απόφασης αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³.

---

⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων) (ΕΕ L 243 της 15.9.2009, σ. 1).

⁹ Απόφαση (ΕΕ) 2017/1908 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν όσον αφορά το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και στη Ρουμανία ([ΕΕ L 269 της 19.10.2017, σ. 39](#)), με ημερομηνία εφαρμογής που καθορίζεται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/995 της Επιτροπής, της 18ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία αρχίζει να εφαρμόζεται η απόφαση (ΕΕ) 2017/1908 του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν όσον αφορά το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και στη Ρουμανία ([ΕΕ L 219 της 21.6.2021, σ. 37](#)).

¹⁰ Απόφαση 2010/365/ΕΕ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2010, σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν που αφορούν το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και στη Ρουμανία ([ΕΕ L 166 της 1.7.2010, σ. 17](#)).

¹¹ Απόφαση (ΕΕ) 2018/934 του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή των υπόλοιπων διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν που αφορούν το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και στη Ρουμανία ([ΕΕ L 165 της 2.7.2018, σ. 37](#)).

¹² Απόφαση (ΕΕ) 2017/733 του Συμβουλίου, της 25ης Απριλίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν όσον αφορά το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στη Δημοκρατία της Κροατίας ([ΕΕ L 108 της 26.4.2017, σ. 31](#)).

¹³ Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για την εισαγωγή απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία ορισμένων εγγράφων ως ισοδύναμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ ([ΕΕ L 157 της 27.5.2014, σ. 23](#)).

Όταν γίνεται αναφορά σε «κράτη Σένγκεν που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν» ή στον «χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα», οι όροι αυτοί δεν περιλαμβάνουν τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία.

4. **«Χώρες ΕΟΧ»:** Νορβηγία (NO), Ισλανδία (IS) και Λιχτενστάιν (LI).
5. **«Χώρος χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα»:** ο χώρος που απαρτίζεται από τις επικράτειες των κρατών Σένγκεν που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν (και από τα οποία συνεπώς εξαιρούνται η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία).
6. **«Δικαιούχοι του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης»¹⁴:** οι υπήκοοι των κρατών μελών της ΕΕ, των χωρών του ΕΟΧ και της Ελβετίας, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, τα οποία τους συνοδεύουν ή πηγαίνουν να τους συναντήσουν.
7. **«Μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ ή της Ελβετίας με δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης»¹⁵:** ανεξαρτήτως ιθαγένειας:
  - ο/η σύζυγος (ανεξαρτήτως του φύλου του/της συζύγου¹⁶) και ο/η σύντροφος με τον/την οποίο/-α ο/η πολίτης ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας έχει σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους της ΕΕ ή κράτους Σένγκεν, εφόσον η νομοθεσία του κράτους υποδοχής εντός της ΕΕ ή του Σένγκεν αναγνωρίζει τη σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης ως ισοδύναμη προς τον γάμο·
  - οι απευθείας κατιόντες οι οποίοι είναι κάτω των 21 ετών ή είναι συντηρούμενοι, καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της καταχωρισμένου/-ης συντρόφου·
  - οι συντηρούμενοι απευθείας ανιόντες, καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της καταχωρισμένου/-ης συντρόφου·
  - κάθε άλλο μέλος της οικογένειας, όπως αναφέρεται κατωτέρω, του οποίου η είσοδος και/ή η διαμονή έχει διευκολυνθεί, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, όπως αποδεικνύεται βάσει θεώρησης ή δελτίου διαμονής:
    - συντηρούμενοι·
    - μέλη οικογένειας που ζει υπό τη στέγη πολίτη της ΕΕ, του ΕΟΧ ή της Ελβετίας·

¹⁴ Άρθρο 2 σημείο 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

¹⁵ Άρθρο 2 σημείο 2 και άρθρο 3 σημείο 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

¹⁶ Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Ιουνίου 2018, Υπόθεση C-673/16, Coman, ECLI:EU:C:2018:385.

- μέλη οικογένειας που απαιτούν αυστηρά την προσωπική φροντίδα πολίτη της ΕΕ ή του ΕΟΧ για σοβαρούς λόγους υγείας·
  - σύντροφος με τον/την οποίο/α ο πολίτης της Ένωσης ή του ΕΟΧ έχει σταθερή σχέση, δεόντως αποδεδειγμένη.
8. **«Πολίτης της ΕΕ»¹⁷**: κάθε πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  9. **«Υπήκοος τρίτης χώρας»¹⁸**: κάθε πρόσωπο που δεν είναι δικαιούχος του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης¹⁹.
  10. **«Συνοριοφύλακας»²⁰**: δημόσιος υπάλληλος ο οποίος, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, υπηρετεί είτε σε συνοριακό σημείο διέλευσης είτε κατά μήκος των συνόρων ή σε άμεση εγγύτητα προς αυτά και ο οποίος εκτελεί καθήκοντα ελέγχου των συνόρων, σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο.
  11. **«Έλεγχος των συνόρων»²¹**: οι δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στα σύνορα αποκλειστικώς συνεπεία πρόθεσης διέλευσης ή συνεπεία διέλευσης των συνόρων, ασχέτως άλλου λόγου· οι εν λόγω δραστηριότητες συνίστανται στους συνοριακούς ελέγχους και στην επιτήρηση των συνόρων.
  12. **«Συνοριακοί έλεγχοι»²²**: οι έλεγχοι στα συνοριακά σημεία διέλευσης, προκειμένου να εξακριβωθεί ότι τα πρόσωπα, τα μέσα μεταφοράς τους και τα αντικείμενα που έχουν στην κατοχή τους μπορούν νομίμως να εισέλθουν στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν ή να εξέλθουν από αυτήν.
  13. **«Συστηματικοί έλεγχοι σε σχετικές βάσεις δεδομένων»²³**: οι έλεγχοι στις σχετικές βάσεις δεδομένων οι οποίοι διενεργούνται από τους συνοριοφύλακες σε σχέση με όλα τα πρόσωπα (δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και υπηκόους τρίτων χωρών) που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα, κατά την είσοδο ή την έξοδο.

¹⁷ Άρθρο 2 σημείο 1 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

¹⁸ Άρθρο 2 σημείο 6 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

¹⁹ Οι υπήκοοι της Ανδόρας, του Μονακό και του Αγίου Μαρίνου θεωρούνται υπήκοοι τρίτης χώρας, ωστόσο απαλλάσσονται από την υποχρέωση σφράγισης (στο μέλλον εξαιρούνται επίσης από το ΣΕΕ και το ΕΤΙΑΣ), ενώ η χρήση των λωρίδων της ΕΕ από υπηκόους της Ανδόρας και του Αγίου Μαρίνου είναι ανεκτή από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το έγγραφο 13020/04 του Συμβουλίου.

²⁰ Άρθρο 2 σημείο 14 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

²¹ Άρθρο 2 σημείο 10 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

²² Άρθρο 2 σημείο 11 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

²³ Με βάση το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

14. **«Σχετικές βάσεις δεδομένων»²⁴** : οι βάσεις δεδομένων στις οποίες οι συνοριοφύλακες πρέπει να αναζητούν στοιχεία κατά τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων σε σχέση με όλα τα πρόσωπα που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα. Σ' αυτές περιλαμβάνονται:

- το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν («SIS»);
- η βάση δεδομένων της Ιντερπόλ για κλαπέντα και απολεσθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα («SLTD»);
- οι εθνικές βάσεις δεδομένων που περιέχουν πληροφορίες για κλαπέντα, υπεξαίρεθέντα, απολεσθέντα και ακυρωθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα;

Οι συνοριοφύλακες μπορούν επίσης να αναζητούν στοιχεία και σε άλλες εθνικές βάσεις δεδομένων ή βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ.

15. **«Στοχευμένοι έλεγχοι σε σχετικές βάσεις δεδομένων»²⁵**: οι έλεγχοι σε σχετικές βάσεις δεδομένων βάσει ανάλυσης κινδύνων οι οποίοι διενεργούνται αποκλειστικά σε ορισμένους δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης σε ορισμένα συνοριακά σημεία διέλευσης όταν εφαρμόζεται παρέκκλιση από την αρχή της διενέργειας συστηματικών ελέγχων.

16. **«Άλλοι έλεγχοι σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης»²⁶**: έλεγχοι σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης οι οποίοι δεν υπόκεινται σε στοχευμένους ελέγχους σε σχετικές βάσεις δεδομένων, όταν εφαρμόζεται προσωρινή παρέκκλιση από τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων: συγκεκριμένα, η εξακρίβωση της ταυτότητας του κατόχου και της ισχύος και της γνησιότητας του ταξιδιωτικού εγγράφου του κατόχου.

17. **«Διεξοδικοί έλεγχοι»²⁷**: οι έλεγχοι που πρέπει να διενεργούνται σε υπηκόους τρίτων χωρών.

18. **«Έλεγχοι δεύτερης γραμμής»²⁸**: περαιτέρω έλεγχοι που μπορεί να διενεργηθούν σε ειδική τοποθεσία μακριά από τον τόπο όπου διεξάγεται ο γενικός έλεγχος («πρώτη γραμμή»).

---

²⁴ Βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

²⁵ Με βάση το άρθρο 8 παράγραφος 2α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

²⁶ Με βάση το άρθρο 8 παράγραφος 2α τρίτο εδάφιο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

²⁷ Με βάση το άρθρο 8 παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

²⁸ Άρθρο 2 σημείο 13 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

19. **«Εκ των προτέρων πληροφορίες σχετικά με τους επιβάτες (API)»:** δεδομένα που συλλέγονται σύμφωνα με την οδηγία 2004/82/EK του Συμβουλίου²⁹.
20. **«Επιτήρηση των συνόρων»³⁰:** η επιτήρηση των συνόρων εκτός των συνοριακών σημείων διέλευσης και η επιτήρηση των συνοριακών σημείων διέλευσης εκτός των καθορισμένων ωραρίων λειτουργίας τους, ώστε να μη γίνεται παράκαμψη των συνοριακών ελέγχων.
21. **«Αιτών άσυλο»³¹:** υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση ασύλου, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη οριστική απόφαση.
22. **«Αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας»³²:** η αίτηση παροχής προστασίας από κράτος Σένγκεν την οποία υποβάλλει υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος μπορεί να θεωρηθεί ότι αιτείται καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας.
23. **«Πρόσφυγας»³³:** υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας, ή ανιθαγενής ο οποίος, ευρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν.

---

²⁹ Οδηγία 2004/82/EK του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την υποχρέωση των μεταφορέων να κοινοποιούν τα στοιχεία των επιβατών (ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σ. 24).

³⁰ Άρθρο 2 σημείο 12 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

³¹ Άρθρο 2 στοιχείο θ) της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

³² Άρθρο 2 στοιχείο η) της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

³³ Άρθρο 2 στοιχείο δ) της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

24. **«Πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία»³⁴**: υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας, αλλά σε σχέση με τον οποίο υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι, εάν ο ενδιαφερόμενος επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁵, και που δεν είναι σε θέση ή, λόγω του κινδύνου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας.
25. **«Ανιθαγενής»³⁶**: πρόσωπο το οποίο κανένα κράτος δεν θεωρεί υπήκοό του κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας του.
26. **«Απειλή κατά της δημόσιας υγείας»³⁷**: οιαδήποτε νόσος δυνάμενη να προσλάβει χαρακτήρα επιδημίας όπως ορίζεται στον διεθνή υγειονομικό κανονισμό του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και άλλες λοιμώδεις νόσοι ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες εφόσον διέπονται από διατάξεις περί προστασίας οι οποίες ισχύουν για τους υπηκόους των κρατών μελών. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις απειλές κατά της δημόσιας υγείας³⁸.
27. **«Θεώρηση»³⁹**: η άδεια που εκδίδεται από κράτος Σένγκεν το οποίο εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, ενόψει:
- α) πρόθεσης παραμονής στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών·
- β) διέλευσης μέσω των διεθνών ζωνών διέλευσης των αερολιμένων των κρατών Σένγκεν που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν.
28. **«Εθνική θεώρηση βραχείας παραμονής»**: άδεια που εκδίδεται από κράτος Σένγκεν το οποίο δεν εφαρμόζει ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν για προβλεπόμενη παραμονή στην επικράτεια του συγκεκριμένου κράτους Σένγκεν με διάρκεια όχι μεγαλύτερη των 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών.

³⁴ Άρθρο 2 στοιχείο στ) της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

³⁵ Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 337 της 20.12.2011, σ. 9).

³⁶ Άρθρο 1 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών περί του καθεστώτος των ανιθαγενών.

³⁷ Άρθρο 2 σημείο 21 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

³⁸ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις απειλές κατά της δημόσιας υγείας, μέρος II τμήμα I σημείο 3.6.

³⁹ Άρθρο 2 σημείο 2 του κώδικα θεωρήσεων.

29. **«Θεώρηση περιορισμένης εδαφικής ισχύος»⁴⁰**: θεώρηση που ισχύει για την επικράτεια ενός ή περισσότερων κρατών Σένγκεν τα οποία εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν αλλά όχι όλων των εν λόγω κρατών.
30. **«Θεώρηση διέλευσης από αερολιμένα»⁴¹**: η έγκυρη θεώρηση που απαιτείται για τη διέλευση από τις διεθνείς ζώνες διέλευσης ενός ή περισσότερων αερολιμένων των κρατών Σένγκεν τα οποία εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν.
31. **«Εθνική θεώρηση διέλευσης από αερολιμένα»**: η έγκυρη θεώρηση που απαιτείται για τη διέλευση από τις διεθνείς ζώνες διέλευσης ενός ή περισσότερων αερολιμένων κρατους Σένγκεν το οποίο δεν εφαρμόζει ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν.
32. **«Θεώρηση μακράς διάρκειας»⁴²**: εθνική θεώρηση η οποία χορηγείται από ένα από τα κράτη Σένγκεν που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν για παραμονή άνω των τριών μηνών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 265/2010 ή σύμφωνα με άλλη ενωσιακή νομοθεσία ή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους και με μέγιστη διάρκεια ισχύος ενός έτους.
33. **«Δικαιούχος της συμφωνίας αποχώρησης»**: οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου και τα μέλη των οικογενειών τους που είναι δικαιούχοι του δεύτερου μέρους (δικαιώματα των πολιτών) της *συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας*⁴³. Οι δικαιούχοι της συμφωνίας αποχώρησης έχουν τα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας που έχουν ασκήσει στο παρελθόν και τα οποία απολάμβαναν ως πολίτες της ΕΕ, μόνο στο κράτος υποδοχής τους. Όσον αφορά τη μετακίνηση στα κράτη Σένγκεν (εκτός από το κράτος υποδοχής τους), θα αντιμετωπίζονται ως νομίμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτης χώρας.

---

⁴⁰ Άρθρο 2 σημείο 4 του κώδικα θεωρήσεων.

⁴¹ Άρθρο 2 σημείο 5 του κώδικα θεωρήσεων.

⁴² Άρθρο 18 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν.

⁴³ [EE L 29 της 31.1.2020, σ. 7.](#)

ΤΜΗΜΑ Ι: Διαδικασίες για τους συνοριακούς ελέγχους

1. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΙΑΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΕΛΕΥΣΗΣ

1.1. Βασικός σκοπός των συνοριακών ελέγχων στα συνοριακά σημεία διέλευσης είναι να εξακριβωθεί ότι κάθε πρόσωπο που διέρχεται από τα σύνορα πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν. Σε περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών, ελέγχονται οι προϋποθέσεις εισόδου ([βλ. σημείο 3 του παρόντος τμήματος](#)). Όσον αφορά τους πολίτες της ΕΕ και τα μέλη της οικογένειάς τους, στόχος των ελέγχων είναι ειδικότερα η εξακρίβωση της επιλεξιμότητας των ενδιαφερόμενων προσώπων όσον αφορά το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης το οποίο απορρέει από την οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁴. Ειδικοί κανόνες ισχύουν επίσης για ορισμένες κατηγορίες προσώπων ([βλ. σημείο 3.2 του παρόντος τμήματος](#)).

1.2. Όλα τα πρόσωπα, τόσο οι πολίτες ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας όσο και οι υπήκοοι τρίτων χωρών, πρέπει να υποβάλλονται σε συστηματικούς ελέγχους στις σχετικές βάσεις δεδομένων κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων⁴⁵. Αυτές οι βάσεις δεδομένων είναι οι εξής:

- το SIS·
- η SLTD·
- οι εθνικές βάσεις δεδομένων που περιέχουν πληροφορίες για κλαπέντα, υπεξαίρεθέντα, απολεσθέντα και ακυρωθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα.

Οι συνοριοφύλακες μπορούν επίσης να αναζητούν στοιχεία και σε άλλες εθνικές βάσεις δεδομένων ή βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ.

Παρεκκλίσεις από αυτόν τον κανόνα των συστηματικών ελέγχων στις σχετικές βάσεις δεδομένων επιτρέπονται στα χερσαία και θαλάσσια σύνορα υπό ορισμένες προϋποθέσεις ([βλ. σημείο 2.3 του παρόντος τμήματος](#)) κατόπιν εφαρμογής ειδικής διαδικασίας ενημέρωσης για την παρέκκλιση αυτή ([βλ. προσάρτημα Α](#)) και διενέργειας εκτίμησης κινδύνου ([βλ. προσάρτημα Β](#)).

---

⁴⁴ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77).

⁴⁵ Άρθρο 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

Στα εναέρια σύνορα, παρεκκλίσεις επιτρέπονταν κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου που έληξε στις 7 Απριλίου 2019. Μετά από αυτή την ημερομηνία, δεν επιτρέπεται πλέον καμία παρέκκλιση σε εναέρια σύνορα.

1.3. Τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου πρέπει να διασφαλίζονται για κάθε πρόσωπο που επιδιώκει να διασχίσει τα σύνορα. Οι συνοριακοί έλεγχοι πρέπει να τηρούν την απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης και την απαγόρευση των διακρίσεων, που κατοχυρώνονται αντίστοιχα στα άρθρα 4 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα άρθρα 3 και 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Ειδικότερα, οι συνοριοφύλακες πρέπει, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να σέβονται πλήρως την ανθρώπινη αξιοπρέπεια· επίσης, πρέπει να απαγορεύεται κάθε διάκριση μεταξύ άλλων λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Τα μέτρα που λαμβάνουν προς εκτέλεση των καθηκόντων τους, τα οποία περιορίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα, πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο και να σέβονται το βασικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων και ελευθεριών. Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Χάρτη, περιορισμοί των θεμελιωδών δικαιωμάτων επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνο αν είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται σε στόχους γενικού συμφέροντος τους οποίους αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων· πρέπει να είναι αναλογικοί.

Κάθε ταξιδιώτης έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται για τον χαρακτήρα του ελέγχου στον οποίον θα υποβληθεί, καθώς και το δικαίωμα σε επαγγελματική, φιλική και ευγενική αντιμετώπιση, σύμφωνα με το ισχύον διεθνές, ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.

Κάθε ταξιδιώτης πρέπει να ενημερώνεται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν στο πλαίσιο των ελέγχων των συνόρων που περιλαμβάνουν ελέγχους σε βάσεις δεδομένων (π.χ. βάσεις δεδομένων SIS και VIS), μεταξύ άλλων σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν. Για τον σκοπό αυτό, οι σχετικές πληροφορίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στα σημεία διέλευσης των συνόρων (π.χ. ενημερωτικές πινακίδες, κωδικός QR) στις γλώσσες που συνήθως προβλέπονται για παρόμοιους τρόπους επικοινωνίας. Εφαρμόζονται οι κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και

ειδικότερα ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁶ και η οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁷, καθώς και οι κανόνες για την προστασία δεδομένων του κεκτημένου SIS και VIS.

- 1.4. Κατόπιν αιτήματος του προσώπου που υποβάλλεται σε έλεγχο, ο συνοριοφύλακας που διενεργεί τον έλεγχο θα πρέπει να του επιδεικνύει το υπηρεσιακό σήμα του, να του παρέχει τον υπηρεσιακό αριθμό αναγνώρισής του και, εφόσον οι περιστάσεις το επιτρέπουν, το ονοματεπώνυμό του. Ο συνοριοφύλακας μπορεί να αρνηθεί να παράσχει το ονοματεπώνυμό του εάν υπάρχει λόγος να υποτεθεί ότι μπορεί να περιέλθει σε σοβαρά μειονεκτική θέση (για παράδειγμα, εάν απειλείται η ζωή ή η σωματική του ακεραιότητα). Στην περίπτωση αυτή, ο συνοριοφύλακας πρέπει να παρέχει μόνο τον αριθμό του σήματος και το όνομα και τη διεύθυνση της αρχής στην οποία υπάγεται.
- 1.5. Ο συνοριοφύλακας που είναι επικεφαλής στο συνοριακό σημείο διέλευσης πρέπει να διαθέτει κατάλληλο προσωπικό, σε επαρκή αριθμό, για τη διενέργεια αποτελεσματικών συνοριακών ελέγχων. Οι συνοριοφύλακες πρέπει να επιτυγχάνουν πάντοτε ισορροπία μεταξύ, αφενός, της διασφάλισης της ομαλής διέλευσης των συνόρων από πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου και που αντιπροσωπεύουν τη μεγάλη πλειονότητα των ταξιδιωτών (π.χ. τουρίστες, επιχειρηματίες, φοιτητές κ.λπ.) και, αφετέρου, της αναγκαιότητας συνεχούς επαγρύπνησης για τον εντοπισμό προσώπων που συνιστούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια καθώς και ενδεχόμενων παράνομων διελεύσεων. Η αναγκαιότητα επαγρύπνησης αφορά ειδικότερα περίπτωση στην οποία εφαρμόζεται η παρέκκλιση από την αρχή των συστηματικών ελέγχων στις σχετικές βάσεις δεδομένων. Στα συνοριακά σημεία διέλευσης στα οποία δεν εφαρμόζονται παρεκκλίσεις, οι συνοριοφύλακες πρέπει να διενεργούν συστηματικούς ελέγχους στις σχετικές βάσεις δεδομένων για όλα τα πρόσωπα που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα, κατά την είσοδο και την έξοδο.

---

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) ([ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1](#)).

⁴⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου ([ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89](#)).

* Συμβουλές για τους συνοριοφύλακες όταν διενεργούν συνοριακούς ελέγχους:

- όταν λαμβάνετε το ταξιδιωτικό έγγραφο, κοιτάζετε πάντοτε το πρόσωπο του ταξιδιώτη (προσπαθήστε να συγκρατήσετε στη μνήμη σας όσο το δυνατόν περισσότερα από τα αξιοπρόσεκτα χαρακτηριστικά του προσώπου του ταξιδιώτη)·
- συγκρίνετε τα χαρακτηριστικά του ταξιδιώτη με τη φωτογραφία και την περιγραφή που περιλαμβάνεται στο ταξιδιωτικό έγγραφο και ελέγξτε τα επίσης σε αντιπαράβολή με τη θεώρηση, εφόσον απαιτείται (αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στον αποκλεισμό ατόμων που εμφανίζονται με ψευδή ταυτότητα)·
- ελέγχετε διεξοδικά το ταξιδιωτικό έγγραφο προκειμένου να αποκλείσετε το ενδεχόμενο να είναι παραποιημένο ή πλαστογραφημένο (αρίθμηση, εκτύπωση και συρραφή σελίδων, σφραγίσεις και σφραγίδες, συμπερίληψη άλλων προσώπων· κάθε διόρθωση στο έγγραφο, ιδίως στη σελίδα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να αποσαφηνίζεται από τον ταξιδιώτη)· ελέγχετε συστηματικά τις σχετικές βάσεις δεδομένων (σε περίπτωση που αυτό δεν γίνεται αυτόματα με τη σάρωση του ταξιδιωτικού εγγράφου)· ταυτόχρονα, κρατάτε επαφή με τον ταξιδιώτη και παρατηρείτε τη συμπεριφορά και τις αντιδράσεις του (π.χ. υπερβολική νευρική κατάσταση, επιθετική στάση, υπερβολική προθυμία για συνεργασία)· όταν ελέγχετε το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις, χρησιμοποιείτε τον αριθμό της αυτοκόλλητης θεώρησης σε συνδυασμό με την επαλήθευση των δακτυλικών αποτυπωμάτων του κατόχου της θεώρησης, η δε μνεία VIS-0 πρέπει να ελέγχεται μόνο με χρήση του αριθμού της αυτοκόλλητης θεώρησης·
- κάθε ταξιδιώτης πρέπει να ενημερώνεται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν στο πλαίσιο των ελέγχων των συνόρων που περιλαμβάνουν ελέγχους σε βάσεις δεδομένων (π.χ. βάσεις δεδομένων SIS και VIS), μεταξύ άλλων σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν. Εφαρμόζονται οι κανόνες της ΕΕ για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να παρέχει στον ταξιδιώτη πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα πρόσβασης στα δεδομένα, διόρθωσης ανακριβών δεδομένων και διαγραφής παρανόμως αποθηκευμένων δεδομένων. Ο

συνοριοφύλακας θα πρέπει να παρέχει στον ταξιδιώτη τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων εθνικών αρχών, δηλαδή του υπεύθυνου επεξεργασίας δεδομένων και της αρχής προστασίας δεδομένων, ώστε ο τελευταίος να έχει τη δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος υποβολής καταγγελίας στην αρχή προστασίας δεδομένων⁴⁸.

- προτού σφραγίσετε το ταξιδιωτικό έγγραφο (εφόσον απαιτείται), βεβαιωθείτε ότι το πρόσωπο δεν υπερέβη την επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής (ήτοι 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών) κατά την τελευταία παραμονή του στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή στην επικράτεια της Βουλγαρίας, της Κροατίας, της Κύπρου ή της Ρουμανίας, λαμβανομένων υπόψη χωριστά. Σημειώνεται ότι ισχύουν ειδικές διατάξεις για τους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετίας (βλ. σημείο 2.1.2).
- μην ανακρίνετε τον ταξιδιώτη σαν να πρόκειται για δυνητικό εγκληματία ή παρανόμως διαμένοντα υπήκοο τρίτης χώρας. Όλες οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι προσεκτικά διατυπωμένες και να υποβάλλονται με φιλικό τρόπο.
- οι ερωτήσεις που υποβάλλει ο ταξιδιώτης δεν θα πρέπει να θεωρούνται αδιάκριτες και θα πρέπει να απαντώνται με αντικειμενικότητα και ευγένεια.

1.6. Χρήση συστημάτων αυτοματοποιημένου συνοριακού ελέγχου (ABC): οι διατάξεις του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, οι οποίες θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2225 για την τροποποίηση του εν λόγω κώδικα, όσον αφορά τη χρήση του συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ), το οποίο θα αρχίσει να εφαρμόζεται την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΣΕΕ, περιέχουν λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη χρήση των συστημάτων αυτοεξυπηρέτησης και των ηλεκτρονικών θυρών. Εν αναμονή της έναρξης ισχύος των νέων αυτών κανόνων, η χρήση συστημάτων αυτοεξυπηρέτησης και ηλεκτρονικών θυρών είναι ήδη δυνατή και συνιστάται⁴⁹ (κατά

⁴⁸ Η ενημέρωση αυτή μπορεί να παρέχεται υπό τη μορφή αφίσας ή φυλλαδίου. Το φυλλάδιο ή η αφίσα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης και στη γλώσσα ή τις γλώσσες των χωρών που συνορεύουν με τα οικεία κράτη Σένγκεν.

⁴⁹ Αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/458 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 όσον αφορά την ενίσχυση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα με χρήση οικείων βάσεων δεδομένων: «Οι τεχνολογικές εξελίξεις επιτρέπουν καταρχήν την αναζήτηση στοιχείων στις σχετικές βάσεις δεδομένων με περιορισμένες επιπτώσεις στη διάρκεια της διαδικασίας διέλευσης των συνόρων, δεδομένου ότι οι έλεγχοι

την είσοδο και την έξοδο και σε σχέση με τους ελέγχους επί προσώπων που απολαύουν του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, καθώς και, κατά περίπτωση, σε υπηκόους τρίτων χωρών), υπό την προϋπόθεση ότι *συνδυάζεται* με μη αυτόματο έλεγχο που διενεργείται από συνοριοφύλακα και, εάν χρειάζεται, με σφράγιση. Τα συστήματα αυτοματοποιημένου συνοριακού ελέγχου σχεδιάζονται έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται από όλα τα πρόσωπα, με εξαίρεση τα παιδιά ηλικίας κάτω των 12 ετών, ενώ επίσης σχεδιάζονται κατά τρόπο που σέβεται πλήρως την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ιδίως σε περιπτώσεις που αφορούν ευάλωτα πρόσωπα. Όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν αυτοματοποιημένα συστήματα συνοριακού ελέγχου, διασφαλίζουν την παρουσία επαρκούς αριθμού υπαλλήλων οι οποίοι θα βοηθούν τα πρόσωπα στη χρήση των εν λόγω συστημάτων, ενώ παράλληλα διατηρούν μη αυτοματοποιημένες λωρίδες σε επαρκή αριθμό για παιδιά, πρόσωπα που συνοδεύουν παιδιά, ευάλωτα πρόσωπα και πρόσωπα που προτιμούν να χρησιμοποιούν μη αυτοματοποιημένες λωρίδες.

2. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

2.1. Οι δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης θα πρέπει να υπόκεινται στους συστηματικούς ελέγχους στις σχετικές βάσεις δεδομένων κατά την είσοδο και την έξοδο, και συγκεκριμένα:

- στο SIS·
- στη SLTD·
- οι εθνικές βάσεις δεδομένων που περιέχουν πληροφορίες για κλαπέντα, υπεξαιρεθέντα, απολεσθέντα και ακυρωθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα.

Οι συνοριοφύλακες μπορούν επίσης να αναζητούν στοιχεία και σε άλλες εθνικές βάσεις δεδομένων ή βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ.

Για τα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα με ενσωματωμένο μέσο αποθήκευσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου⁵⁰, πρέπει να ελέγχεται η γνησιότητα των δεδομένων του μικροκυκλώματος (τσιπ).

εγγράφων και προσώπων μπορούν να διεξάγονται παράλληλα. Σε αυτό το πλαίσιο, μπορεί να είναι σημαντική η ύπαρξη αυτόματων πυλών συνοριακού ελέγχου.»

⁵⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την καθιέρωση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των κρατών μελών (ΕΕ L 385 της 29.12.2004, σ. 1).

- 2.1.1. Σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με τη γνησιότητα του ταξιδιωτικού εγγράφου ή την ταυτότητα του κατόχου του, πρέπει να γίνεται εξακρίβωση τουλάχιστον ενός από τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία (εικόνα προσώπου και/ή δακτυλικά αποτυπώματα) που είναι ενσωματωμένα στο διαβατήριο και τα ταξιδιωτικά έγγραφα τα οποία εκδίδονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2252/2004. Όπου είναι δυνατόν, η εν λόγω εξακρίβωση θα πρέπει να διενεργείται επίσης και για ταξιδιωτικά έγγραφα που δεν καλύπτονται από τον εν λόγω κανονισμό.
- 2.1.2. Υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι είναι μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετίας δικαιούνται να διαμένουν σε κράτος μέλος για μέγιστο διάστημα τριών μηνών εφόσον διαθέτουν έγκυρο διαβατήριο και συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν πολίτη ΕΕ, ΕΟΧ ή Ελβετίας, χωρίς κανέναν περιορισμό 90 ημερών εντός περιόδου 180 ημερών.

Σημειώνεται ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι είναι μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετίας δικαιούνται να συνοδεύουν ή να πηγαίνουν να συναντήσουν τον πολίτη της ΕΕ, του ΕΟΧ ή της Ελβετίας για διαδοχικές περιόδους μέγιστης διάρκειας τριών μηνών ανά κράτος Σένγκεν χωρίς οποιαδήποτε προϋπόθεση ή διατύπωση (με εξαίρεση την υποχρέωση να διαθέτουν θεώρηση για τους υπηκόους τρίτων χωρών εάν πρόκειται για χώρες για τις οποίες ισχύει υποχρέωση θεώρησης, όταν το άτομο δεν είναι κάτοχος δελτίου διαμονής ή άδειας διαμονής όπως επεξηγείται περαιτέρω στο σημείο 2.8 του παρόντος τμήματος).

Όταν το μέλος της οικογένειας ταξιδεύει μόνο του και δεν έχει στην κατοχή του έγκυρο δελτίο διαμονής ή άδεια διαμονής (βλ. σημείο 2.8 του παρόντος τμήματος), ισχύει (εκ νέου) το κανονικό καθεστώς σχετικά με τη διάρκεια της βραχείας παραμονής, δεδομένου ότι δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για την παροχή των διευκολύνσεων που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετίας και των οικογενειών τους.

Οι προηγούμενες παραμονές στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα από το πρόσωπο που συνοδεύει ή πηγαίνει να συναντήσει τον πολίτη της ΕΕ, του ΕΟΧ ή της Ελβετίας δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της συμμόρφωσης με τον κανόνα των 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, ο οποίος εφαρμόζεται μόνο για τη βραχεία παραμονή.

*Παραδείγματα (σε όλα αυτά τα παραδείγματα, ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν είναι κάτοχος έγκυρου δελτίου διαμονής ή άδειας διαμονής, όπως επεξηγείται περαιτέρω στο σημείο 2.8 του παρόντος τμήματος):

Ινδός υπήκοος, σύζυγος Γαλλίδας πολίτη, μπορεί να συνοδεύσει τη Γαλλίδα σύζυγό του στη Γερμανία για τρεις μήνες, στην Ισπανία για δύο μήνες και στην Ιταλία για τρεις μήνες, παραμένοντας με τον τρόπο αυτόν στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα για συνολικό διάστημα οκτώ διαδοχικών μηνών.

Ιάπωνας πολίτης είναι νυμφευμένος με Εσθονή πολίτη και δεν έχει επισκεφθεί ποτέ προηγουμένως την ΕΕ. Ο Ιάπωνας πολίτης συνοδεύει την Εσθονή σύζυγό του στην Ιταλία για διάστημα ενός μήνα. Μετά την παρέλευση του μήνα, η Εσθονή σύζυγος αναχωρεί από την Ιταλία και επιστρέφει για εργασία στην Ιαπωνία. Ο Ιάπωνας πολίτης μπορεί να παραμείνει μόνος στην Ιταλία για 90 ακόμη ημέρες (ισχύει το όριο των 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών).

Κινέζος πολίτης, σύζυγος Σουηδής πολίτη, περνά μόνος 15 ημέρες στην Αυστρία, για επιχειρηματικούς σκοπούς. Στη συνέχεια, η Σουηδή πολίτης πηγαίνει να τον συναντήσει και παραμένουν επί έναν μήνα στην Πορτογαλία. Μετά την παρέλευση του μήνα, η Σουηδή σύζυγος αναχωρεί από την ΕΕ. Ο Κινέζος υπήκοος μπορεί να παραμείνει μόνος τις υπόλοιπες 75 ημέρες της περιόδου 180 ημερών [ισχύει το όριο των 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, αλλά το διάστημα της παραμονής μαζί με τον πολίτη της ΕΕ δεν θα πρέπει να ληφθεί υπόψη (στο συγκεκριμένο παράδειγμα, το διάστημα ενός μήνα) όταν εξετάζεται η τήρηση του ορίου των 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών].

- 2.2. Θετικό αποτέλεσμα αναζήτησης στο SIS ή σε άλλες σχετικές βάσεις δεδομένων δεν συνιστά από μόνο του ικανό λόγο για την άρνηση εισόδου σε δικαιούχο του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης (βλ. σημείο 8.3 του παρόντος τμήματος σχετικά με τους κανόνες που ισχύουν για την άρνηση εισόδου σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης).

2.3. Στοχευμένοι έλεγχοι σε σχετικές βάσεις δεδομένων επιτρέπονται μόνον όταν οι συστηματικοί έλεγχοι θα είχαν δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κίνησης σε ορισμένα χερσαία και θαλάσσια συνοριακά σημεία διέλευσης και κατόπιν εκτίμησης των κινδύνων που σχετίζονται με τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε κράτους Σένγκεν. (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ενημέρωσης και την αξιολόγηση κινδύνου, βλ. προσαρτήματα Α και Β).

Σε τέτοιες περιπτώσεις, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι κοινοί δείκτες κινδύνου για τους αλλοδαπούς τρομοκράτες μαχητές που θέσπισε η Επιτροπή μαζί με τα κράτη Σένγκεν και τους ενδιαφερόμενους οργανισμούς προκειμένου να προσδιορίζονται τα πρόσωπα τα οποία μπορούν να υποβάλλονται μόνο σε στοχευμένο έλεγχο.

Η δυνατότητα των κρατών μελών που προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφοι 2α έως 2στ του κώδικα συνόρων του Σένγκεν να διενεργούν στοχευμένους αντί συστηματικούς ελέγχους επί προσώπων που απολαύουν του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης πρέπει να διακρίνεται από το δικαίωμα των κρατών μελών που προβλέπεται στο άρθρο 9 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν για απλούστευση των συνοριακών ελέγχων λόγω εξαιρετικών και απρόβλεπτων συνθηκών (βλ. σημείο 7 του παρόντος τμήματος).

	Ενεργοποίηση	Διαδικαστικές απαιτήσεις	Ουσία	Διάρκεια
Στοχευμένοι έλεγχοι σε συγκεκριμένα συνοριακά σημεία διέλευσης (ΣΣΔ) Άρθρο 8 παράγραφοι 2α έως 2στ του κώδικα συνόρων του Σένγκεν	— δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας	— υποβολή προηγούμενης αξιολόγησης κινδύνου στον Frontex — κοινοποίηση στα κράτη μέλη, τον Frontex και την Επιτροπή — εξαμηνιαία υποβολή εκθέσεων στον Frontex και την Επιτροπή	— αφορά μόνο τους δικαιούχους της ελεύθερης κυκλοφορίας — ο στοιχειώδης έλεγχος παραμένει υποχρεωτικός — Από τις 7 Απριλίου 2019 τα εναέρια σύνορα εξαιρούνται από τη δυνατότητα στοχευμένων ελέγχων.	— δεν πρέπει να υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο — καθορίζεται σύμφωνα με την αξιολόγηση κινδύνου (δηλ. θα μπορούσε να καλύπτει μεγαλύτερες περιόδους)
Απλούστευση Άρθρο 9 του κώδικα συνόρων	— απρόβλεπτα γεγονότα που οδηγούν σε	— έχει ληφθεί απόφαση από τον συνοριοφύλακα	— αφορά όλους τους ταξιδιώτες — η σφράγιση	προσωρινοί, ανάλογα με τις περιστάσεις που

του Σένγκεν	υπερβολικό χρόνο αναμονής [π.χ. πλημμύρες, φυσικές καταστροφές, (εμφύλιος) πόλεμος σε γειτονικό κράτος, απροσδόκητο κλείσιμο γειτονικών ΣΣΔ, σημαντικό τροχαίο ατύχημα] — έχουν εξαντληθεί όλοι οι πόροι όσον αφορά το προσωπικό, τον εξοπλισμό και την οργάνωση	που είναι επικεφαλής στο ΣΣΔ — καταχώριση πληροφοριών στο ΣΣΔ σύμφωνα με το παράρτημα II στοιχείο β) του κώδικα συνόρων του Σένγκεν — ετήσια έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή	(για υπηκόους τρίτων χωρών) παραμένει υποχρεωτική — οι έλεγχοι εισόδου έχουν προτεραιότητα έναντι των ελέγχων εξόδου	τους αιτιολογούν (δηλαδή για πολύ σύντομη περίοδο)
-------------	--	--	--	--

2.4. Όταν προβλέπονται τέτοιοι στοχευμένοι έλεγχοι, οι δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για τους οποίους δεν διενεργούνται στοχευμένοι έλεγχοι στις σχετικές βάσεις δεδομένων πρέπει να υποβάλλονται σε «άλλους ελέγχους σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης» με σκοπό να διαπιστωθεί η ταυτότητα του προσώπου βάσει της επίδειξης ή της παρουσίασης ταξιδιωτικού εγγράφου. Αυτοί οι «άλλοι έλεγχοι» θα πρέπει να περιλαμβάνουν ταχεία και απλή εξακρίβωση της ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου για τη διέλευση των συνόρων και της ύπαρξης ενδείξεων πλαστογράφησης ή παραποίησης, κατά περίπτωση με τη χρήση τεχνικών μέσων. Όταν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με το ταξιδιωτικό έγγραφο ή όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι το πρόσωπο θα μπορούσε να συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις των κρατών Σένγκεν, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να αναζητά στοιχεία στις σχετικές βάσεις δεδομένων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

- 2.5. Οι έλεγχοι στις σχετικές βάσεις δεδομένων μπορούν να διενεργούνται εκ των προτέρων βάσει των στοιχείων επιβατών που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την οδηγία 2004/82/EK ή σύμφωνα με άλλη ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία. Όταν οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται εκ των προτέρων με βάση τα ανωτέρω στοιχεία επιβατών, στο σημείο διέλευσης των συνόρων θα πρέπει να πραγματοποιείται εξακρίβωση των εκ των προτέρων ληφθέντων στοιχείων σε σύγκριση με τα στοιχεία του ταξιδιωτικού εγγράφου. Αντικείμενο εξακρίβωσης θα πρέπει να αποτελεί επίσης η ταυτότητα και η ιθαγένεια του συγκεκριμένου προσώπου, καθώς και η γνησιότητα και η ισχύς του ταξιδιωτικού εγγράφου για τη διέλευση των συνόρων.
- 2.6. Για την εξασφάλιση αποτελεσματικών συνοριακών ελέγχων, σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με τη γνησιότητα των ταξιδιωτικών εγγράφων ή την ταυτότητα του κατόχου τους, θα πρέπει να γίνεται εξακρίβωση τουλάχιστον ενός από τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία (εικόνα προσώπου και/ή δακτυλικά αποτυπώματα) που είναι ενσωματωμένα στα ταξιδιωτικά έγγραφα τα οποία εκδίδονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2252/2004. Όπου είναι δυνατόν, η εν λόγω εξακρίβωση θα πρέπει να διενεργείται και για ταξιδιωτικά έγγραφα που δεν καλύπτονται από τον εν λόγω κανονισμό (διαβατήρια ΕΕ και ταξιδιωτικά έγγραφα που έχουν εκδοθεί από το κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο αυτοεξαιρέθηκε από την εφαρμογή του: την Ιρλανδία, και διαβατήρια και ταξιδιωτικά έγγραφα που έχουν εκδοθεί από τρίτες χώρες). Όσον αφορά την εξακρίβωση της γνησιότητας των δεδομένων που αποθηκεύονται σε βιομετρικό διαβατήριο ([βλ. σημείο 16 του παρόντος τμήματος](#)).
- 2.7. Προκειμένου να αποφεύγεται η υποβολή των δικαιούχων του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης στους συστηματικούς αυτούς ελέγχους δύο φορές στα χερσαία συνοριακά σημεία διέλευσης στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία και στην Κροατία, οι συνοριακές αρχές μπορούν να αποφασίσουν, βάσει εκτίμησης κινδύνου, ότι στις σχετικές βάσεις δεδομένων θα διενεργούνται μόνο μη συστηματικοί έλεγχοι κατά την έξοδο. Επί του παρόντος, η ρύθμιση αυτή μπορεί να εφαρμοστεί στα ακόλουθα χερσαία σύνορα:
- Βουλγαρία-Ελλάδα
  - Ρουμανία-Ουγγαρία
  - Βουλγαρία-Ρουμανία
  - Κροατία-Σλοβενία
  - Κροατία-Ουγγαρία

2.8. Κατά γενικό κανόνα, οι δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης επιτρέπεται να διασχίζουν τα σύνορα κράτους Σένγκεν εφόσον διαθέτουν τα ακόλουθα έγγραφα:

- πολίτες ΕΕ, ΕΟΧ, Ελβετίας: δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο·
- προσωρινό ταξιδιωτικό έγγραφο της ΕΕ⁵¹.
- μέλη της οικογένειας πολιτών ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας: διαβατήριο. Ενδέχεται, επίσης, να πρέπει να διαθέτουν θεώρηση, εάν είναι πολίτες τρίτης χώρας η οποία υπόκειται στην [υποχρέωση θεώρησης](#), εκτός εάν διαθέτουν:
  - έγκυρο [τίτλο διαμονής](#) που έχει χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν το οποίο εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν·
  - ή έγκυρο δελτίο διαμονής που έχει χορηγηθεί βάσει των άρθρων 10 και 20 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ από κράτος μέλος της ΕΕ ή χώρα του ΕΟΧ, ανεξάρτητα από το αν συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν τον πολίτη της ΕΕ ή του ΕΟΧ.

Η κατοχή του δελτίου διαμονής που χορηγείται δυνάμει των άρθρων 10 και 20 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ αποτελεί επαρκή απόδειξη ότι ο κάτοχος του δελτίου αυτού είναι μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης. Πρέπει να σημειωθεί ότι το δελτίο διαμονής συνεπάγεται την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης (και στο μέλλον επίσης την απαλλαγή από το ETIAS) σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένου του κράτους μέλους ιθαγένειας του πολίτη της ΕΕ.

*Παραδείγματα:

Σλοβάκα πολίτης διαμένει με τον Κινέζο σύζυγό της στη Γερμανία. Ταξιδεύουν στη Γαλλία. Καθώς ο Κινέζος σύζυγος διαθέτει γερμανικό δελτίο διαμονής το οποίο έχει χορηγηθεί βάσει του άρθρου 10 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, δεν απαιτείται θεώρηση εισόδου, τόσο βάσει της οδηγίας όσο και βάσει του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

Γερμανός πολίτης διαμένει με την Κινέζα σύζυγό του στη Γερμανία. Ταξιδεύουν στην Ισπανία. Καθώς η Κινέζα σύζυγος διαθέτει γερμανικό τίτλο διαμονής ο οποίος έχει χορηγηθεί βάσει του εθνικού δικαίου από κράτος Σένγκεν, δεν απαιτείται θεώρηση εισόδου βάσει του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

⁵¹ Απόφαση των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1996, για τη θέσπιση προσωρινού ταξιδιωτικού εγγράφου (96/409/ΚΕΠΠΑ) και οδηγία (ΕΕ) 2019/997 του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2019, για τη θέσπιση προσωρινού ταξιδιωτικού εγγράφου της ΕΕ και την κατάργηση της απόφασης 96/409/ΚΕΠΠΑ (σε ισχύ αλλά όχι ακόμη εφαρμοστέα).

Σλοβάκα πολίτης διαμένει με τον Κινέζο σύζυγό της στη Ρουμανία. Ταξιδεύουν στη Γαλλία. Καθώς ο Κινέζος σύζυγος διαθέτει ρουμανικό δελτίο διαμονής το οποίο έχει χορηγηθεί βάσει του άρθρου 10 της οδηγίας 2004/38/EK, απαλλάσσεται από την απαίτηση θεώρησης βάσει της οδηγίας.

Σλοβάκος πολίτης διαμένει με την Κινέζα σύζυγό του στην Ιρλανδία. Η Κινέζα σύζυγος, η οποία είναι κάτοχος δελτίου διαμονής το οποίο έχει χορηγηθεί από την Ιρλανδία βάσει του άρθρου 20 της οδηγίας 2004/38/EK, ταξιδεύει μόνη στη Γαλλία. Το ιρλανδικό δελτίο διαμονής συνεπάγεται την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης στη Γαλλία, ακόμη και αν ο κάτοχός του ταξιδεύει μόνος του.

Δύο Ινδοί πολίτες, ο **πρώτος** κάτοχος κροατικής άδειας διαμονής και ο δεύτερος κάτοχος κροατικού δελτίου διαμονής που έχει εκδοθεί βάσει της οδηγίας 2004/38/EK, ταξιδεύουν στη Σλοβενία. Ο πρώτος θα χρειαστεί θεώρηση για να εισέλθει στη Σλοβενία (δεδομένου ότι οι κροατικές άδειες διαμονής δεν συνεπάγονται ακόμη απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες Σένγκεν), ενώ ο **δεύτερος** απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης (δεδομένου ότι τα κροατικά δελτία διαμονής συνεπάγονται απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/EK).

ό

τ

υπο των δελτίων διαμονής, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵² θέσπισε εναρμονισμένους μορφότευπους και εφαρμόζεται στην ΕΕ από τις 2 Αυγούστου 2021. Αυτό σημαίνει ότι τα δελτία διαμονής ή τα δελτία μόνιμης διαμονής που εκδίδονται από τις 2 Αυγούστου 2021 έχουν ενιαίο μορφότευπο. Τα δελτία αυτά έχουν τον ίδιο μορφότευπο με αυτόν που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου⁵³ και όπως εφαρμόζεται με την εκτελεστική απόφαση C(2018) 7767⁵⁴. Φέρουν τον τίτλο «δελτίο διαμονής» ή «δελτίο μόνιμης διαμονής» και τον τυποποιημένο κωδικό «μέλος οικογένειας ΕΕ άρθρου 10 οδηγίας 2004/38/ΕΚ» ή «μέλος οικογένειας ΕΕ άρθρου 20 οδηγίας 2004/38/ΕΚ». Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 προβλέπει τη σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων δελτίων διαμονής ή των δελτίων μόνιμης διαμονής. Αυτό σημαίνει ότι, για ορισμένο αριθμό ετών, θα υπάρχουν διαφορετικοί μορφότευποι δελτίων διαμονής ή δελτίων μόνιμης διαμονής σε κυκλοφορία [τα δελτία που εκδίδονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1157 και εκείνα που είχαν εκδοθεί παλαιότερα χωρίς συγκεκριμένο μορφότευπο]⁵⁵.

Όσον αφορά τον μορφότευπο των δελτίων ταυτότητας για τους πολίτες της ΕΕ, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157⁵⁶ θέσπισε εναρμονισμένους μορφότευπους για τα δελτία ταυτότητας και εφαρμόζεται από τις 2 Αυγούστου 2021. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 προβλέπει τη σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων δελτίων ταυτότητας⁵⁷.

---

⁵² [Ο κανονισμός \(ΕΕ\) 2019/1157 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας \(ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 67\)](#) παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ και θα πρέπει να ενσωματωθεί στη συμφωνία ΕΟΧ, διαδικασία η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

⁵³ [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002](#), για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών ([ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1](#)).

⁵⁴ Εκτελεστική απόφαση C(2018)7767 της Επιτροπής, της 30ής Νοεμβρίου 2018, για τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών των αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών και την κατάργηση της απόφασης C(2002)30691.

⁵⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, τα δελτία διαμονής που εκδίδονται για μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2026, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Το άρθρο 8 παράγραφος 2 προβλέπει παρέκκλιση από το άρθρο 8 παράγραφος 1 όσον αφορά τα δελτία διαμονής που δεν πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που ορίζονται στο μέρος 2 του εγγράφου ICAO 9303 ή που δεν περιλαμβάνουν λειτουργική MRZ (μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη) σύμφωνα με το μέρος 3 του εγγράφου ICAO 9303. Τα εν λόγω δελτία παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2023, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

⁵⁶ Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ και θα πρέπει να ενσωματωθεί στη συμφωνία ΕΟΧ, διαδικασία η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

⁵⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1157, ότι τα δελτία ταυτότητας που δεν πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 3 παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2031, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Ωστόσο, το άρθρο 5 παράγραφος 2 προβλέπει δύο παρεκκλίσεις. Κατά συνέπεια, τα δελτία ταυτότητας που δεν πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που ορίζονται στο μέρος 2 του εγγράφου ICAO 9303 ή που δεν περιλαμβάνουν λειτουργική MRZ

Μέλος της οικογένειας το οποίο υπόκειται στην υποχρέωση θεώρησης θα μπορούσε επίσης να παρουσιάσει δύο διαβατήρια, ήτοι ένα έγκυρο διαβατήριο (χωρίς θεώρηση) και ένα διαβατήριο το οποίο έχει ακυρωθεί και περιέχει έγκυρη θεώρηση (βλ. μέρος II σημείο 3.1.2 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους ειδικούς κανόνες που αφορούν τα μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετίας, βλ. [μέρος III του εγχειριδίου για την εξέταση αιτήσεων θεώρησης και την τροποποίηση χορηγηθεισών θεωρήσεων](#), στο εξής: εγχειρίδιο του κώδικα θεωρήσεων.

Σημείωση: Βάσει της συμφωνίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Κρατών Μελών της, αφενός, και της **Ελβετικής Συνομοσπονδίας**, αφετέρου, οι ανωτέρω κανόνες όσον αφορά τους ελέγχους επί προσώπων που απολαύουν του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης καλύπτουν επίσης τους μισθωτούς εργαζόμενους, ανεξαρτήτως υπηκοότητας, ενός παροχέα υπηρεσιών που είναι ενσωματωμένοι στην κανονική αγορά εργασίας της Ελβετίας ή κράτους μέλους της ΕΕ και είναι αποσπασμένοι για την παροχή υπηρεσίας στην επικράτεια κράτους μέλους της ΕΕ (άρθρο 17 του παραρτήματος I της εν λόγω συμφωνίας).

Βάσει της συμφωνίας για την Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών, οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για τους μισθωτούς εργαζόμενους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, ενός παροχέα υπηρεσιών που είναι ενσωματωμένοι στην αγορά εργασίας της Ελβετίας ή κράτους του ΕΟΧ και είναι αποσπασμένοι για την παροχή υπηρεσίας στην επικράτεια κράτους του ΕΟΧ.

- 2.9. Ωστόσο, εάν ένας δικαιούχος του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης δεν διαθέτει τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή, ανάλογα με την περίπτωση, τις αναγκαίες θεωρήσεις, το οικείο κράτος Σένγκεν οφείλει, πριν εφαρμόσει το μέτρο της επαναπροώθησης, να του παράσχει κάθε εύλογη δυνατότητα για την απόκτηση των αναγκαίων εγγράφων ή για την αποστολή και παράδοσή τους σε αυτόν εντός εύλογης προθεσμίας ή για την τεκμηρίωση ή απόδειξη με άλλους τρόπους του ισχυρισμού του ότι απολαύει του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

(μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη) παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους ή το αργότερο στις 3 Αυγούστου 2026, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Τα δελτία ταυτότητας των ατόμων ηλικίας 70 ετών και άνω κατά τη 2α Αυγούστου 2021, τα οποία πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας που ορίζονται στο μέρος 2 του εγγράφου ICAO 9303 και τα οποία διαθέτουν λειτουργική MRZ παύουν να ισχύουν κατά τη λήξη τους.

Σε περίπτωση που ο ταξιδιώτης προσκομίσει ταξιδιωτικό έγγραφο χωρίς μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη και υπάρχει αμφιβολία σχετικά με την ταυτότητά του, θα πρέπει να διενεργείται έλεγχος δεύτερης γραμμής.

* Νομική βάση – Νομολογία:

— [Οδηγία 2004/38/EK \(άρθρα 4, 5 και 27\)](#)

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 8\)](#)

— [Συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Κρατών Μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, της 21ης Ιουνίου 1999](#)

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2017/1954](#)

— [Απόφαση ΔΕΕ της 25ης Ιουλίου 2002, υπόθεση C-459/99, MRAX κατά Βελγίου](#)

— [Απόφαση ΔΕΕ της 17ης Φεβρουαρίου 2005, υπόθεση C-215/03, Salah Oulane κατά Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)

— [Απόφαση ΔΕΕ της 31ης Ιανουαρίου 2006, υπόθεση C-503/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας](#)

— [Απόφαση ΔΕΕ της 18ης Ιουνίου 2020, υπόθεση C-754/18, Ryanair](#)

— [Απόφαση ΔΕΕ στην υπόθεση C-202/13, Sean McCarthy](#)

3. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΥΠΗΚΟΟΥΣ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ

3.1. Οι προϋποθέσεις εισόδου που πρέπει να πληρούνται από τους υπηκόους τρίτων χωρών κατά την είσοδό τους στην επικράτεια κράτους Σένγκεν είναι οι εξής:

- α) να διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή έγγραφα τα οποία τους επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων και τα οποία πρέπει να ισχύουν τουλάχιστον επί τρεις μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από τα κράτη Σένγκεν (αν και σε αιτιολογημένη επείγουσα περίπτωση, η υποχρέωση αυτή δύναται να αίρεται) και πρέπει να έχουν εκδοθεί εντός της προηγούμενης δεκαετίας· η απαίτηση ότι το ταξιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει εκδοθεί εντός της προηγούμενης δεκαετίας πρέπει να πληρούται κατά την ημέρα εισόδου (αλλά όχι απαραίτητα κατά τη διάρκεια της παραμονής)⁵⁸, υπό την προϋπόθεση ότι η ισχύς του παρατείνεται έως το τέλος της παραμονής συν τρεις μήνες·

⁵⁸

Το ζήτημα αυτό έχει σημασία μόνο στις εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες η ισχύς διαβατηρίου τρίτης χώρας υπερβαίνει τα 10 έτη (για παράδειγμα, 10 έτη και μερικοί μήνες, όπως συνέβαινε σε τρίτες χώρες,

*Παράδειγμα:

Ταξιδιώτης από τρίτη χώρα φθάνει στις 21 Νοεμβρίου 2022 για παραμονή 20 ημερών στην ΕΕ με διαβατήριο που εκδόθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2012 και ισχύει έως τις 23 Μαρτίου 2023. Η προϋπόθεση εισόδου του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κώδικα συνόρων του Σένγκεν πληρούται, δεδομένου ότι κατά την ημέρα άφιξης η ημερομηνία έκδοσης ήταν εντός της τελευταίας δεκαετίας και η ισχύς υπερβαίνει τους τρεις μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης.

- β) να διαθέτουν [έγκυρη θεώρηση](#), εφόσον απαιτείται, εκτός εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας κατέχει έγκυρο [τίτλο διαμονής](#) που έχει χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν το οποίο εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, και ο οποίος θεωρείται ισοδύναμος με θεώρηση ή έγκυρη θεώρηση μακράς διάρκειας. (Οι τίτλοι διαμονής, η θεώρηση μακράς διάρκειας και άλλα έγγραφα που απαριθμούνται σε επόμενα τμήματα περιλαμβάνουν τσιπ με βιομετρικά δεδομένα, το οποίο θα πρέπει να ελέγχεται, όπως ορίζεται στο σημείο 3.3 του παρόντος τμήματος.) Η ισοδυναμία αυτή δεν ισχύει για προσωρινούς τίτλους οι οποίοι χορηγούνται εν αναμονή της εξέτασης πρώτης αίτησης για τίτλο διαμονής ή αίτησης ασύλου·
- γ) να αιτιολογούν τον σκοπό και τις συνθήκες της παραμονής στο κράτος (ή στα κράτη) Σένγκεν που θα επισκεφθούν, να διαθέτουν δε επαρκή μέσα διαβίωσης για την προβλεπόμενη περίοδο παραμονής και για την επιστροφή στη χώρα προέλευσης (ή τη διέλευση προς τρίτη χώρα στην οποία η είσοδός τους είναι εξασφαλισμένη, για παράδειγμα διότι διαθέτουν τίτλο διαμονής που έχει χορηγηθεί από την εν λόγω χώρα) ή να μπορούν να εξασφαλίσουν νομίμως τα μέσα αυτά·
- δ) να μην είναι πρόσωπο για το οποίο υπάρχει καταχώριση στο σύστημα SIS με σκοπό την απαγόρευση εισόδου·
- ε) να μη θεωρούνται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών Σένγκεν. Αυτό ενδέχεται να ισχύει ιδίως στις περιπτώσεις που δεν είναι καταχωρισμένοι σε εθνική βάση δεδομένων ως ανεπιθύμητοι. Στην απόφασή του της 12ης Δεκεμβρίου 2019 στην υπόθεση C-380/18, (E.P.), το Δικαστήριο αναγνώρισε ρητά ότι η έννοια της «απειλής για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια» κατά την έννοια του κώδικα συνόρων του Σένγκεν διαφέρει σημαντικά από την έννοια της «απειλής για τη δημόσια τάξη ή τη

γεγονός που επέτρεπε τη μεταφορά της εναπομένουσας ισχύος ενός παλαιού διαβατηρίου στο νέο διαβατήριο κατά την ανανέωσή του). Σημείωση: Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, η ισχύς των ταξιδιωτικών εγγράφων δεν θα πρέπει ποτέ να υπερβαίνει τα δέκα έτη και, ως εκ τούτου, η πρακτική σημασία του ζητήματος αυτού θα πρέπει να έχει προσωρινό μόνο χαρακτήρα.

δημόσια ασφάλεια» κατά την έννοια των κανόνων για την ελεύθερη κυκλοφορία (οδηγία 2004/38/EK). Κατά την έννοια του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, οι παραβάσεις για τις οποίες μπορεί να υπάρχουν υπόνοιες ότι τις έχουν διαπράξει υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει να είναι επαρκώς σοβαρές, λαμβανομένης υπόψη της φύσης τους και της ποινής που μπορεί να επιβληθεί, ώστε να δικαιολογείται η άμεση παύση της διαμονής του εν λόγω υπηκόου στο έδαφος των κρατών μελών. Αφετέρου, ελλείψει καταδικαστικής απόφασης, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επικαλεστούν την ύπαρξη απειλής για τη δημόσια τάξη μόνο εφόσον υφίστανται συγκλίνοντα, αντικειμενικά και συγκεκριμένα στοιχεία βάσει των οποίων ο εν λόγω υπήκοος μπορεί να θεωρηθεί ύποπτος για την τέλεση της εν λόγω αξιόποινης πράξης.

* Νομική βάση:

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 6\)](#)

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 265/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2010, για την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν και του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 562/2006 όσον αφορά την κυκλοφορία των προσώπων με θεώρηση μακράς διάρκειας](#)

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή](#)

— [Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για την εισαγωγή απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία ορισμένων εγγράφων ως ισοδύναμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ](#)

* Σύνδεσμοι:

— [Κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων και κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή.](#)

- [Πληροφορίες για εθνικές παρεκκλίσεις από την υποχρέωση θεώρησης](#)
- [Κοινός κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης διέλευσης από αερολιμένα κατά τη διέλευση από τη διεθνή ζώνη διέλευσης των αερολιμένων που βρίσκονται στο έδαφος των κρατών μελών](#)
- [Κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης διέλευσης από αερολιμένα κατά τη διέλευση από τη διεθνή ζώνη διέλευσης των αερολιμένων που βρίσκονται στο έδαφος ενός κράτους μέλους](#)
- [Κατάλογος των τίτλων διαμονής που επιτρέπουν στους κατόχους τους να διέρχονται μέσω των αερολιμένων των κρατών μελών χωρίς να υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης διέλευσης από αερολιμένα](#)

3.2. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει να υποβάλλονται σε διεξοδικό έλεγχο. Ωστόσο, εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- α) αρχηγούς κρατών και τα μέλη της αντιπροσωπείας τους ([σημείο 5.1 του παρόντος τμήματος](#));
- β) κυβερνήτες και άλλα μέλη του πληρώματος των αεροσκαφών ([σημείο 5.2 του παρόντος τμήματος](#));
- γ) ναυτικούς ([σημείο 5.3 του παρόντος τμήματος](#));
- δ) κατόχους διπλωματικών ή υπηρεσιακών διαβατηρίων και μέλη διεθνών οργανισμών ([σημείο 5.4 του παρόντος τμήματος](#));
- ε) κατοίκους παραμεθόριων περιοχών που υπάγονται σε καθεστώς τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας ([σημείο 5.5 του παρόντος τμήματος](#));
- στ) ανηλίκους ([σημείο 5.6 του παρόντος τμήματος](#));
- ζ) μαθητές σχολείων από τρίτες χώρες οι οποίοι διαμένουν σε κράτος της ΕΕ ή σε τρίτη χώρα για την οποία δεν ισχύει υποχρέωση θεώρησης ([σημείο 5.7 του παρόντος τμήματος](#));
- η) διασυνοριακούς εργαζομένους ([σημείο 5.8 του παρόντος τμήματος](#));
- θ) τουρίστες ΚΕΠ ([σημείο 5.9 του παρόντος τμήματος](#));
- ι) υπηρεσίες διάσωσης, αστυνομικές, πυροσβεστικές δυνάμεις και συνοριοφύλακες ([σημείο 5.10 του παρόντος τμήματος](#));
- ια) υπεράκτιους εργαζομένους ([σημείο 5.11 του παρόντος τμήματος](#)).

Οι έλεγχοι σε **ανιθαγενείς** και **πρόσφυγες** διενεργούνται με τον ίδιο τρόπο όπως οι έλεγχοι σε υπηκόους τρίτων χωρών γενικά. Η ισχύς των ταξιδιωτικών εγγράφων που εκδίδονται από τρίτες χώρες σε πρόσφυγες και ανιθαγενείς μπορεί να ελεγχθεί στον [«κατάλογο ταξιδιωτικών εγγράφων που εκδίδονται από τρίτες χώρες και εδαφικές οντότητες»](#). Το ζήτημα του κατά πόσον ο κάτοχος ενός τέτοιου ταξιδιωτικού εγγράφου χρειάζεται

θεώρηση για να εισέλθει στην ΕΕ ρυθμίζεται από το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1806, το οποίο αφήνει την απόφαση αυτή στη δικαιοδοσία κάθε κράτους μέλους. Οι σχετικές κοινοποιήσεις είναι διαθέσιμες στον πίνακα [«Εξαιρέσεις του άρθρου 6 παράγραφος 2»](#).

Για τους αιτούντες άσυλο και τους αιτούντες διεθνή προστασία ισχύουν ειδικοί κανόνες (βλ. σημείο 12 του παρόντος τμήματος για τους αιτούντες άσυλο).

Ο συνοριοφύλακας πρέπει να λαμβάνει και να διαβιβάζει αμέσως τα δεδομένα για τα δακτυλικά αποτυπώματα κάθε υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς που συλλαμβάνεται σε σχέση με την παράτυπη διέλευση εξωτερικών συνόρων κράτους Σένγκεν, εάν είναι τουλάχιστον 14 ετών και εάν δεν έχει επαναπροωθηθεί.

Σημείωση: Σχετικά με τους ελέγχους σε υπηκόους τρίτων χωρών που είναι μέλη της οικογένειας πολιτών ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας (δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης) (βλ. [σημείο 2.8 του παρόντος τμήματος](#)).

* Νομική βάση:

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων \(άρθρο 14\)](#)

* Σύνδεσμοι:

- [Έγγραφα τα οποία χορηγούνται από τα κράτη Σένγκεν σε ανιθαγενείς και πρόσφυγες](#)
- [Πληροφορίες για εθνικές παρεκκλίσεις από την υποχρέωση θεώρησης](#)

3.3. Οι συνοριοφύλακες πρέπει να **διενεργούν συστηματικούς ελέγχους** των υπηκόων τρίτων χωρών στις ακόλουθες βάσεις δεδομένων:

- στο SIS·
- στη SLTD·
- στις εθνικές βάσεις δεδομένων που περιέχουν πληροφορίες για κλαπέντα, υπεξαιρεθέντα, απολεσθέντα και ακυρωθέντα ταξιδιωτικά έγγραφα.

Οι συνοριοφύλακες μπορούν επίσης να αναζητούν στοιχεία και σε άλλες εθνικές βάσεις δεδομένων ή βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ.

3.4. Οι έλεγχοι στις σχετικές βάσεις δεδομένων μπορούν να διενεργούνται εκ των προτέρων βάσει των στοιχείων επιβατών που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την οδηγία 2004/82/ΕΚ ή σύμφωνα με άλλη ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία. Όταν οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται εκ των προτέρων με βάση τα ανωτέρω στοιχεία επιβατών, στο σημείο διέλευσης των

συνόρων θα πρέπει να πραγματοποιείται εξακρίβωση των εκ των προτέρων ληφθέντων στοιχείων σε σύγκριση με τα στοιχεία του ταξιδιωτικού εγγράφου. Αντικείμενο εξακρίβωσης θα πρέπει να αποτελεί επίσης η ταυτότητα και η ιθαγένεια του συγκεκριμένου προσώπου, καθώς και η γνησιότητα και η ισχύς του ταξιδιωτικού εγγράφου για τη διέλευση των συνόρων.

3.5. Για τα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα που ενσωματώνουν μέσο αποθήκευσης⁵⁹, ελέγχεται η γνησιότητα των δεδομένων του μικροκυκλώματος (τσιπ), ανάλογα με τη διαθεσιμότητα έγκυρων πιστοποιητικών. Κατά τον έλεγχο βιομετρικών διαβατηρίων, πρέπει να εξακριβώνονται η γνησιότητα και η ακεραιότητα των δεδομένων που αποθηκεύονται στο μικροκύκλωμα (τσιπ). Προκειμένου να εξακριβώνεται ότι τα δεδομένα του μικροκυκλώματος (τσιπ) καταχωρίστηκαν από εξουσιοδοτημένη αρχή και δεν έχουν αλλοιωθεί, πρέπει να διενεργείται παθητική επαλήθευση γνησιότητας του περιεχομένου του μικροκυκλώματος (τσιπ). Το πιστοποιητικό του υπογράφοντος το έγγραφο (Document Signer Certificate) του συγκεκριμένου εγγράφου πρέπει να αντιπαραβάλλεται με το αντίστοιχο αξιόπιστο πιστοποιητικό της εθνικής αρχής πιστοποίησης της χώρας έκδοσης. Επιπλέον, θα πρέπει να εξακριβώνεται η γνησιότητα του τσιπ, ώστε να επαληθεύεται ότι το τσιπ είναι γνήσιο και ότι δεν έχει κλωνοποιηθεί⁶⁰.

3.6. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει να υποβάλλονται σε διεξοδικό έλεγχο.

Κατά την είσοδο, ο διεξοδικός έλεγχος συνίσταται στην εξακρίβωση της εκπλήρωσης όλων των προϋποθέσεων εισόδου, ήτοι:

- εξακρίβωση ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει [έγγραφο ή έγγραφα έγκυρα για τη διέλευση των συνόρων](#) τα οποία δεν έχουν λήξει και συνοδεύονται, κατά περίπτωση, από την αναγκαία [θεώρηση](#), [τίτλο διαμονής](#) ή θεώρηση μακράς διαρκείας. Υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος υπόκειται στην υποχρέωση θεώρησης μπορεί επίσης να ταξιδεύει με δύο διαβατήρια, ήτοι ένα έγκυρο διαβατήριο (χωρίς θεώρηση) και ένα διαβατήριο το οποίο έχει ακυρωθεί και περιέχει έγκυρη θεώρηση. Από τον Μάιο του 2022, η αυτοκόλλητη θεώρηση θα πρέπει να φέρει

---

⁵⁹ Όλα τα έγγραφα που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης (διαβατήρια, δελτία ταυτότητας, τίτλοι διαμονής, δελτία μετανάστευσης και άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της άδειας τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας) περιέχουν τσιπ, με εξαίρεση τη θεώρηση (σε έντυπη μορφή). Το έγγραφο ταυτότητας ναυτικού —ακόμη και αν δεν βασίζεται στο δίκαιο της Ένωσης— περιέχει επίσης τσιπ.

⁶⁰ Ένα τσιπ είναι κλωνοποιημένο όταν οι πληροφορίες αντιγράφονται από το αυθεντικό τσιπ και τοποθετούνται σε αντίγραφο του χωρίς περιορισμούς ασφαλείας.

ψηφιακή σφραγίδα⁶¹. Η σφραγίδα αυτή θα περιέχει όλες τις πληροφορίες που αναγράφονται στην αυτοκόλλητη ετικέτα, εκτός από τη φωτογραφία. Θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την εξακρίβωση της γνησιότητας των δεδομένων στην αυτοκόλλητη θεώρηση κατά τη διενέργεια ελέγχου στην επικράτεια ή στα σύνορα κράτους μέλους όταν δεν είναι προσβάσιμο το VIS.

Ψηφιακή σφραγίδα — πρακτικό παράδειγμα:

Οι συνοριοφύλακες μπορούν να διαβάσουν και να επικυρώσουν την ορατή ψηφιακή σφραγίδα (δισδιάστατος γραμμικός κώδικας) που είναι τυπωμένη στις θεωρήσεις Σένγκεν. Ο δισδιάστατος γραμμικός κώδικας (ένα τετράγωνο που μοιάζει με κώδικα QR στην κάτω δεξιά γωνία της θεώρησης) προσθέτει ένα επιπλέον επίπεδο ασφάλειας και είναι ιδιαίτερα χρήσιμος για τη διασφάλιση της γνησιότητας και της ακεραιότητας των θεωρήσεων Σένγκεν όταν το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις δεν είναι προσβάσιμο. Εάν τα δεδομένα που κωδικοποιούνται στον γραμμικό κώδικα δεν αντιστοιχούν στα προσωπικά δεδομένα του κατόχου θεώρησης που είναι τυπωμένα στην αυτοκόλλητη θεώρηση ή εάν η επικύρωση της ψηφιακής υπογραφής αποτύχει, τότε η αυτοκόλλητη θεώρηση μπορεί να έχει πλαστογραφηθεί ή παραποιηθεί. Εάν τα δεδομένα που κωδικοποιούνται στον γραμμικό κώδικα αντιστοιχούν στα δεδομένα που είναι τυπωμένα στην αυτοκόλλητη θεώρηση, αλλά η επικύρωση της ψηφιακής υπογραφής αποτυγχάνει για διάφορους λόγους, αυτό δεν επηρεάζει αυτομάτως την ισχύ της θεώρησης, καθώς ενδέχεται να υπάρχουν άλλοι λόγοι για την αποτυχία. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (κώδικας θεωρήσεων) και το εγχειρίδιο για τις θεωρήσεις καθορίζουν τη διαδικασία για την ακύρωση ή την ανάκληση των θεωρήσεων Σένγκεν. Σε περίπτωση που το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις δεν είναι διαθέσιμο και υπάρχει αμφιβολία σχετικά με τη γνησιότητα της θεώρησης, συνιστάται η επικοινωνία με την αρχή έκδοσης θεωρήσεων.

⁶¹ Εκτελεστική απόφαση C(2020) 2672 final της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2020, για την καθέρωση ψηφιακής σφραγίδας στις θεωρήσεις ενιαίου τύπου. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου, έως την 1η Νοεμβρίου 2022, τα κράτη μέλη μπορούν να εκδίδουν θεωρήσεις με και χωρίς ψηφιακή σφραγίδα.

- Συστηματικός έλεγχος σχετικών βάσεων δεδομένων ([βλ. σημείο 1.5 του παρόντος τμήματος, τέταρτη περίπτωση στον πίνακα](#)), και έλεγχος για να εξακριβωθεί αν τα μέσα μεταφοράς του και τα αντικείμενα τα οποία μεταφέρει μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε κράτους Σένγκεν. Η εξακρίβωση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει την άμεση εξέταση των δεδομένων και των καταχωρίσεων προσώπων και αντικειμένων που περιέχονται στο SIS και σε εθνικά αρχεία δεδομένων καθώς και, ενδεχομένως, τη λήψη μέτρων, αν υπάρχει καταχώριση·
- εξέταση των σφραγίδων εισόδου και εξόδου του ταξιδιωτικού εγγράφου του υπηκόου τρίτης χώρας προκειμένου να εξακριβωθεί, με σύγκριση των ημερομηνιών εισόδου και εξόδου, ότι το πρόσωπο δεν έχει ήδη υπερβεί την ανώτατη διάρκεια επιτρεπόμενης παραμονής στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή στην επικράτεια της Βουλγαρίας, της Κροατίας, της Κύπρου ή της Ρουμανίας λαμβανομένων υπόψη χωριστά ⁶² —ήτοι 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών που προηγείται κάθε ημέρας παραμονής·
- εξακρίβωση των σημείων αναχώρησης και προορισμού του οικείου υπηκόου τρίτης χώρας και του σκοπού της παραμονής του και, εφόσον χρειάζεται, έλεγχος των αντίστοιχων δικαιολογητικών·
- εξακρίβωση ότι ο οικείος υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης για τη διάρκεια και τον σκοπό της παραμονής του, για την επιστροφή του στην χώρα καταγωγής ή τη διέλευσή του προς τρίτη χώρα, ή ότι μπορεί να εξασφαλίσει νομίμως τα μέσα αυτά. Προκειμένου να αξιολογηθούν τα μέσα διαβίωσης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ποσά αναφοράς που θεσπίζει κάθε κράτος Σένγκεν·
- η εξακρίβωση της ύπαρξης επαρκών μέσων διαβίωσης μπορεί να βασιστεί στα μετρητά, τις ταξιδιωτικές επιταγές και τις πιστωτικές κάρτες που έχει ο υπήκοος τρίτης χώρας. Οι δηλώσεις χορηγιών, όταν οι δηλώσεις αυτές προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία [και οι εγγυητικές επιστολές/προσκλησεις από φιλοξενούντα](#), όπως ορίζει η εθνική νομοθεσία, σε περίπτωση που ο υπήκοος τρίτης χώρας φιλοξενείται, δύνανται επίσης να συνιστούν αποδείξεις επαρκών μέσων διαβίωσης·
- η ισχύς πιστωτικής κάρτας μπορεί να εξακριβωθεί μέσω επικοινωνίας με την εκδότρια εταιρεία ή με τη βοήθεια άλλων εγκαταστάσεων που είναι διαθέσιμες στο συνοριακό σημείο διέλευσης (για παράδειγμα, ανταλλακτήρια συναλλάγματος)·

⁶² Ο χωριστός υπολογισμός της περιόδου 90/180 ημερών στην επικράτεια της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας πρόκειται να αλλάξει μετά την έναρξη λειτουργίας του ΣΕΕ.

- οι προσκλήσεις από φιλοξενούντες μπορούν να επαληθευτούν μέσω απευθείας επικοινωνίας με τον φιλοξενούντα ή με εξακρίβωση της καλής πίστης του φιλοξενούντος μέσω των εθνικών σημείων επαφής του κράτους Σένγκεν στο οποίο διαμένει ο φιλοξενών.

* Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια της «απειλής κατά της δημόσιας υγείας» για τον σκοπό της άρνησης εισόδου:

Η έννοια αυτή καλύπτει οιαδήποτε νόσο δυνάμενη να προσλάβει χαρακτήρα επιδημίας όπως ορίζεται στον διεθνή υγειονομικό κανονισμό (ΔΥΚ) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και άλλες λοιμώδεις νόσους ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες εφόσον διέπονται από διατάξεις περί προστασίας οι οποίες ισχύουν για τους υπηκόους των κρατών Σένγκεν.

Για τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου, κάθε απειλή για την υγεία των Ευρωπαίων πολιτών, καθώς και οι αποφάσεις για τα αποτελεσματικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, θα αξιολογούνται και θα λαμβάνονται μέσω του κοινοτικού δικτύου που συστάθηκε στο πλαίσιο της απόφασης αριθ. 1082/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης (ΣΕΠΑ) αυτής και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ΕΚΠΕΝ), το οποίο συστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 851/2004. Οι αρχές ΣΕΠΑ περιλαμβάνουν τις αρμόδιες για τη δημόσια υγεία αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και συνεργάζονται σε εθνικό επίπεδο με εθνικά αναγνωρισμένα ιδρύματα επιτήρησης. Το ΕΚΠΕΝ διενεργεί την εκτίμηση κινδύνου της απειλής (ecdc.europa.eu).

Επομένως, οι αρχές κάθε κράτους μέλους της ΕΕ οι οποίες είναι αρμόδιες για την υλοποίηση υγειονομικών μέτρων θα πρέπει πάντοτε να συμπράττουν, σύμφωνα με την εθνική και την ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία της δημόσιας υγείας και τις διαδικασίες που θεσπίζει κάθε κράτος Σένγκεν, στην αξιολόγηση του κινδύνου για τη δημόσια υγεία προκειμένου να επιτραπεί ή να απαγορευθεί η είσοδος στα σύνορα.

* Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της «απειλής για τη δημόσια υγεία» σε περίπτωση νόσου δυνάμενης να προσλάβει χαρακτήρα επιδημίας

Η πανδημία COVID-19 επέτεινε την ανάγκη να είναι η Ένωση καλύτερα προετοιμασμένη για να αντιδρά σε καταστάσεις κρίσης στα εξωτερικά σύνορα οι οποίες σχετίζονται με καταστάσεις νόσων δυνάμενων να προσλάβουν χαρακτήρα επιδημίας, οι οποίες συνιστούν απειλή κατά της δημόσιας υγείας. Η θέσπιση αντιφατικών και αποκλιόντων μέτρων στα εξωτερικά σύνορα για την αντιμετώπιση τέτοιων απειλών επηρεάζει αρνητικά τη λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, μειώνει την προβλεψιμότητα για τους ταξιδιώτες και τις διαπροσωπικές επαφές. Η Επιτροπή συνιστά

να λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες παράμετροι κατά την εφαρμογή εθνικών μέτρων που σχετίζονται με απειλή για τη δημόσια υγεία στα εξωτερικά σύνορα:

1. Οι πολίτες της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι, δυνάμει συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των εν λόγω τρίτων χωρών, αφετέρου, απολαύουν δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας ισοδύναμων με εκείνα των πολιτών της Ένωσης, καθώς και τα αντίστοιχα μέλη των οικογενειών τους, θα πρέπει πάντοτε να έχουν τη δυνατότητα να ταξιδεύουν στα κράτη μέλη της ΕΕ και σε τρίτες χώρες στις οποίες εφαρμόζεται το κεκτημένο του Σένγκεν για οποιονδήποτε σκοπό και όχι μόνο για να επιστρέψουν στην πατρίδα τους.

Όταν ταξιδεύουν από τρίτες χώρες οι οποίες υπόκεινται σε προσωρινό περιορισμό των μη αναγκαίων ταξιδιών, οι μετακινήσεις αυτές ενδεχομένως να υπόκεινται σε υγειονομικές απαιτήσεις, όπως η αυτοαπομόνωση ή παρόμοια μέτρα, του κράτους Σένγκεν όπου μεταβαίνουν (υπό την προϋπόθεση ότι επιβάλλονται οι ίδιες απαιτήσεις και στους δικούς τους υπηκόους).

2. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες δυνάμει της οδηγίας 2003/109/ΕΚ σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, τα πρόσωπα που αντλούν το δικαίωμα διαμονής από άλλες οδηγίες της ΕΕ, τη συμφωνία αποχώρησης ή το εθνικό δίκαιο, ή διαθέτουν εθνικές θεωρήσεις μακράς διαρκείας, καθώς και τα αντίστοιχα μέλη των οικογενειών τους, θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα εισόδου, με την επιφύλαξη των σχετικών υγειονομικών μέτρων.

Το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και για τους υπηκόους τρίτων χωρών με προσωρινή άδεια εισόδου [που εκδίδεται με σκοπό τη διέλευση των συνόρων και την άσκηση του δικαιώματος νόμιμης διαμονής σε κράτος μέλος κατά την παραλαβή του τίτλου διαμονής], κατά περίπτωση.

Οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να ελέγχουν τα αντίστοιχα έγγραφα (π.χ. ταξιδιωτικά έγγραφα, τίτλοι διαμονής και κάθε άλλο επίσημο έγγραφο) προκειμένου να επαληθεύουν ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής που ορίζεται στα δύο ανωτέρω εδάφια.

3. Ο έλεγχος των ταξιδιωτών κατά την είσοδό τους για συμπτώματα ασθενειών που μπορούν να προσλάβουν χαρακτήρα επιδημίας μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση θερμομέτρησης και/ή ελέγχου συμπτωμάτων ή άλλων συσκευών που αποσκοπούν στην ανίχνευση των σχετικών συμπτωμάτων.

Όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι που συμμετέχουν σε συνοριακούς, τελωνειακούς, υγειονομικούς ή οποιουδήποτε είδους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα θα πρέπει να είναι

εξοπλισμένοι με μέσα ατομικής προστασίας, τα οποία περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, μάσκες, γάντια, απολυμαντική γέλη κ.λπ.

4. Όταν αποφασίζεται αν οι προσωρινοί περιορισμοί των μη αναγκαίων ταξιδιών προς κράτη Σένγκεν ισχύουν για υπήκοο τρίτης χώρας, ο καθοριστικός παράγοντας θα πρέπει να είναι η προηγούμενη παραμονή εντός ορισμένης περιόδου σε τρίτη χώρα για την οποία έχουν αρθεί οι περιορισμοί των μη αναγκαίων ταξιδιών (και όχι η ιθαγένεια).

5. Στα εναέρια σύνορα, οι πύλες αυτοματοποιημένου συνοριακού ελέγχου (ABC) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της ομαλής ροής των επιβατών στα κύρια εναέρια ΣΣΔ· ωστόσο, τα συστήματα ηλεκτρονικών θυρών δεν μπορούν να επαληθεύσουν τη διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών. Τα κράτη Σένγκεν που επιτρέπουν σε πολίτες τρίτων χωρών να χρησιμοποιούν θύρες ABC θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο διενέργειας δειγματοληπτικών ελέγχων για τους ταξιδιώτες που χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές θύρες ή να απενεργοποιήσουν προσωρινά τις θύρες ABC για τρίτες χώρες.

6. Οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να εξοικειωθούν με τη μορφή που έχουν οι τίτλοι διαμονής και οι άδειες εργασίας των τρίτων χωρών, καθώς και να έχουν στοιχειώδεις γνώσεις των τεχνικών εκτύπωσης και των χαρακτηριστικών ασφαλείας των εν λόγω εγγράφων. Εκτός από τους τίτλους διαμονής ή τις άδειες εργασίας τρίτων χωρών, οι ταξιδιώτες θα μπορούσαν επίσης ενδεχομένως να προσκομίσουν δελτία ταυτότητας και/ή άδειες οδήγησης τρίτων χωρών, καθώς και άλλα επίσημα έγγραφα, προς τεκμηρίωση της δηλωθείσας χώρας διαμονής τους.

Ανάλογα με τις περιστάσεις και το είδος των εγγράφων που προσκομίζονται, οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλα όσα έχουν στη διάθεσή τους ως υλικό αναφοράς, για παράδειγμα τα συστήματα FADO/iFADO/PRADO21, το εγχειρίδιο αναφοράς του Frontex, και να χρησιμοποιούν τους πόρους σε συνδυασμό με τις εθνικές βάσεις δεδομένων εγγράφων και άλλες επιλογές που κυκλοφορούν στο εμπόριο.

7. Οι ταξιδιώτες πρέπει να ενημερώνονται πριν από το ταξίδι τους σχετικά με την ανάγκη να αποδείξουν τη χώρα διαμονής τους και, ως εκ τούτου, την ανάγκη για πρόσθετα έγγραφα, για παράδειγμα, τίτλους διαμονής, άδειες εργασίας, δελτία ταυτότητας ή άδειες οδήγησης που εκδίδονται από την τρίτη χώρα διαμονής, καθώς και κάθε άλλο επίσημο έγγραφο που τεκμηριώνει τη χώρα διαμονής των ταξιδιωτών για την οποία υποβάλλεται αίτηση. Αυτό είναι σημαντικό, δεδομένου ότι τα στοιχεία του τίτλου διαμονής ή της άδειας εργασίας τρίτων χωρών δεν επικολλώνται πάντοτε ούτε αναγράφονται στα ταξιδιωτικά έγγραφα, ιδίως στα διαβατήρια. Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση

απόδειξης της χώρας διαμονής θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την άρνηση εισόδου.

8. Κάθε απόφαση για άρνηση εισόδου πρέπει να είναι αναλογική και να μην εισάγει διακρίσεις. Ένα μέτρο θεωρείται αναλογικό υπό τον όρο ότι έχει ληφθεί κατόπιν διαβούλευσης των υγειονομικών αρχών οι οποίες το έχουν θεωρήσει κατάλληλο και αναγκαίο για λόγους δημόσιας υγείας. Στο έντυπο με την άρνηση εισόδου, ο συνοριοφύλακας πρέπει να αναφέρει τον λόγο της άρνησης στο τμήμα «Παρατηρήσεις» του εντύπου.

9. Ο ταξιδιώτης μπορεί να λάβει ενημερωτικό φυλλάδιο για συγκεκριμένη νόσο. Για έναν υγιή ταξιδιώτη δεν απαιτείται πρόσθετη υγειονομική κοινοποίηση στις αρχές της γειτονικής τρίτης χώρας στην οποία ο ταξιδιώτης επιστρέφει από σημείο διέλευσης των εξωτερικών χερσαίων συνόρων της ΕΕ (οδική ή σιδηροδρομική κυκλοφορία) ή από σημείο διέλευσης των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων της ΕΕ (για παράδειγμα, λιμένες που προορίζονται για τακτικά δρομολόγια οχηματαγωγών ή άλλοι λιμένες με κρουαζιερόπλοια ή μεμονωμένοι ναυτικοί αλιευτικών σκαφών).

10. Προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η άφιξη ατόμων από τρίτες χώρες, οι αξιωματικοί σύνδεσμοι αερολιμένων ή οι αξιωματικοί σύνδεσμοι στις εν λόγω τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο θα μπορούσαν να διενεργούν ελέγχους πριν από την επιβίβαση. Τα κράτη Σένγκεν θα μπορούσαν επίσης να τοποθετούν συνοριοφύλακες σε ορισμένες πτήσεις με τρίτες χώρες, ο ρόλος των οποίων θα είναι να επιβαίνουν σε εξερχόμενες πτήσεις από την Ευρώπη προκειμένου να διενεργούν ελέγχους πριν από την επιβίβαση σε πτήσεις επιστροφής. Θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο τοποθέτησης επιθεωρητών υγείας και/ή ιατρικού προσωπικού απευθείας στα συνοριακά σημεία διέλευσης για τον έλεγχο των ταξιδιωτών, την επανεξέταση υγειονομικών βεβαιώσεων κ.λπ.

* Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό της διάρκειας παραμονής:

Για τις 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, ως ημέρα εισόδου πρέπει να λογίζεται η πρώτη ημέρα παραμονής στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και ως ημέρα εξόδου πρέπει να λογίζεται η τελευταία ημέρα παραμονής στον εν λόγω χώρο. Για τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία, αντιστοιχεί στην ημερομηνία εισόδου στην επικράτεια και εξόδου από την επικράτεια καθενός από τα εν λόγω κράτη Σένγκεν. Η έννοια του «οποιασδήποτε», συνεπάγεται την εφαρμογή μιας «κινητής» περιόδου αναφοράς 180 ημερών, εξετάζοντας αναδρομικά κάθε ημέρα παραμονής, εντός της τελευταίας περιόδου 180 ημερών, προκειμένου να επαληθευτεί αν εξακολουθεί να πληρούται η απαίτηση των 90 ημερών/180 ημέρες. Αυτό σημαίνει ότι η απουσία επί συνεχή περίοδο 90 ημερών επιτρέπει νέα παραμονή έως 90 ημέρες. Βλέπε:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/docs/short_stay_schengen_calculator_user_manual_en.pdf

Για τον υπολογισμό της περιόδου επιτρεπόμενης παραμονής βάσει των νέων κανόνων μπορεί να χρησιμοποιηθεί το εργαλείο υπολογισμού βραχείας παραμονής («short-stay calculator») που είναι διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΓΔ HOME) (https://ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en ή μπορεί να τηλεφορτωθεί από τον δικτυακό τόπο CIRCA). Οι οδηγίες χρήσης περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τους νέους κανόνες, τη χρήση της αριθμομηχανής και πρακτικά παραδείγματα. Βλέπε: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Αυτός ο τρόπος υπολογισμού της βραχείας παραμονής, ο οποίος εφαρμόζεται από τις 18 Οκτωβρίου 2013, δεν εφαρμόζεται στις συμφωνίες απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης τις οποίες έχει συνάψει η ΕΕ με τις Μπαχάμες, τη Βραζιλία, τον Άγιο Χριστόφορο και Νέβις, τον Μαυρίκιο και τις Σεϋχέλλες, για τις οποίες ισχύει ο ορισμός «3 μήνες ανά εξάμηνο από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου». Η διάρκεια της παραμονής πολιτών τρίτων χωρών που ταξιδεύουν με θεώρηση η οποία έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τις συμφωνίες για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων τις οποίες έχει συνάψει η ΕΕ με ορισμένες τρίτες χώρες πρέπει να υπολογίζεται βάσει της νέας μεθόδου υπολογισμού, δεδομένου ότι στις εν λόγω συμφωνίες γίνεται αναφορά σε «90 ημέρες ανά περίοδο 180 ημερών».

Περίοδοι παραμονής που επιτρέπονται βάσει τίτλου διαμονής ή θεώρησης μακράς διάρκειας δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της διάρκειας βραχείας παραμονής (κατά την εξέταση της συμμόρφωσης με τον κανόνα των 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών). Ως εκ τούτου, η διάταξη αυτή επιτρέπει στους υπηκόους τρίτων χωρών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης να παραμείνουν νόμιμα στο έδαφος των κρατών Σένγκεν που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο για επακόλουθη παραμονή βραχείας διάρκειας. Ο ταξιδιώτης μπορεί να αποδείξει ότι έχει τηρήσει τους όρους σχετικά με τη διάρκεια βραχείας παραμονής έως την ημερομηνία λήξης προηγούμενου τίτλου διαμονής ή θεώρησης μακράς διάρκειας⁶³. Οι εθνικοί κανόνες ή οι πρακτικές που προβλέπουν ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να εγκαταλείψει το έδαφος του μετά τη λήξη της διαμονής μακράς διάρκειας (η οποία καλύπτεται από τίτλο διαμονής ή εθνική θεώρηση) προτού του επιτραπεί να αρχίσει επακόλουθη παραμονή βραχείας διάρκειας στο εν λόγω έδαφος, δεν

⁶³ Αυτό επιβεβαιώνεται επίσης ρητά από το άρθρο 12 παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν (εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του ΣΕΕ).

συνάδουν με τους κανόνες του Σένγκεν. Η ευθύνη για τη συμμόρφωση με τον κανόνα 90/180-ημερών βαρύνει τον ταξιδιώτη⁶⁴. Εάν υπήκοος τρίτης χώρας δεν κάνει χρήση της δυνατότητας που του παρέχει το άρθρο 12 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ή το άρθρο 14 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁵ να ζητήσει την καταχώριση της έναρξης παραμονής βραχείας διάρκειας (ή να θεωρηθεί ότι έχει εισέλθει για παραμονή βραχείας διάρκειας) κατά την ημερομηνία λήξης προηγούμενου τίτλου διαμονής ή θεώρησης μακράς διάρκειας, διατρέχει τον κίνδυνο να θεωρηθεί ότι διαμένει παράνομα με τις απορρέουσες αρνητικές συνέπειες, σύμφωνα με το τεκμήριο που προβλέπεται στο άρθρο 12 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ή στο άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226. Ωστόσο, το τεκμήριο αυτό μπορεί στη συνέχεια να ανατραπεί σύμφωνα με το άρθρο 12 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

*Παραδείγματα:

Καναδός φοιτητής, του οποίου ο φοιτητικός τίτλος διαμονής στην Αυστρία λήγει στις 31 Ιουλίου, σκοπεύει να πραγματοποιήσει ταξίδι με Interrail μέσω διαφόρων κρατών Σένγκεν τον Αύγουστο. Ο Καναδός φοιτητής δεν είναι απαραίτητο να εγκαταλείψει την ΕΕ, αλλά μπορεί να αρχίσει παραμονή βραχείας διάρκειας αμέσως μετά τη λήξη του τίτλου διαμονής. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει, πριν από τις 31 Ιουλίου, να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 12 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ή το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226 να θεωρηθεί ότι εισήλθε την 1η Αυγούστου. [ΣΗΜ: Επιπλέον, μόλις τεθεί σε εφαρμογή ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁶, θα είναι απαραίτητο επίσης να διαθέτει έγκυρη άδεια ταξιδιού.]

Ένας Ινδός ερευνητής του οποίου ο τίτλος διαμονής για ερευνητές στην Αυστρία λήγει στις 31 Ιουλίου σκοπεύει να πραγματοποιήσει πεζοπορικό ταξίδι διασχίζοντας τις Άλπεις (στην Αυστρία και την Ιταλία, αλλά περνώντας περισσότερο χρόνο στην Αυστρία) τον

⁶⁴ Το άρθρο 14 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226 προβλέπει ρητά ότι «...εάν η επιτρεπόμενη βραχεία παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος βρίσκεται στην επικράτεια κράτους μέλους αρχίζει αμέσως μετά την παραμονή βάσει αδειάς διαμονής ή θεώρησης για παραμονή μακράς διάρκειας και δεν έχει ήδη δημιουργηθεί ατομικός φάκελος, ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές ... να δημιουργήσουν τον ατομικό φάκελο και την καταχώριση εισόδου/εξόδου εισάγοντας τα δεδομένα...».

⁶⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου και δεδομένων άρνησης εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών, τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στο ΣΕΕ για σκοπούς επιβολής του νόμου και την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 (ΕΕ L 327 της 9.12.2017, σ. 20).

⁶⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1).

Αύγουστο. Ο Ινδός ερευνητής δεν είναι απαραίτητο να εγκαταλείψει την ΕΕ, αλλά μπορεί να αρχίσει παραμονή βραχείας διάρκειας αμέσως μετά τη λήξη του τίτλου διαμονής. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να έχει υποβάλει αίτηση για θεώρηση βραχείας διάρκειας σε αυστριακό προξενείο (π.χ. στην Πράγα ή στη Μπρατισλάβα) και να τη λάβει πριν από την 1η Αυγούστου. Επιπλέον, θα πρέπει, πριν από τις 31 Ιουλίου, να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 12 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ή το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226 να θεωρηθεί ότι εισήλθε την 1η Αυγούστου.

Όσον αφορά τη δυνατότητα παράτασης παραμονής βραχείας διάρκειας βάσει διμερών συμφωνιών, το άρθρο 20 παράγραφος 2 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν⁶⁷ περιέχει λεπτομερείς κανόνες για τον χειρισμό αυτών των ειδικών περιπτώσεων.

3.6.1. Οι διεξοδικοί έλεγχοι κατά την έξοδο περιλαμβάνουν τα εξής:

- εξακρίβωση ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει έγκυρο έγγραφο για τη διέλευση των συνόρων·
- έλεγχο του ταξιδιωτικού εγγράφου για ενδείξεις παραποίησης ή πλαστογράφησης·
- εξακρίβωση μέσω υποχρεωτικών συστηματικών ελέγχων σε σχετικές βάσεις δεδομένων ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν θεωρείται απειλή κατά της δημόσιας τάξης, της εσωτερικής ασφάλειας ή των διεθνών σχέσεων οποιουδήποτε μέλους Σένγκεν·
- για τα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα που ενσωματώνουν μέσο αποθήκευσης, ελέγχεται η γνησιότητα των δεδομένων του μικροκυκλώματος (τσιπ), ανάλογα με τη διαθεσιμότητα έγκυρων πιστοποιητικών· Κατά τον έλεγχο βιομετρικών διαβατηρίων, θα πρέπει να εξακριβώνονται η γνησιότητα και η ακεραιότητα των δεδομένων που αποθηκεύονται στο μικροκύκλωμα (τσιπ). Προκειμένου να εξακριβώνεται ότι τα δεδομένα του μικροκυκλώματος (τσιπ) καταχωρίστηκαν από εξουσιοδοτημένη αρχή και δεν έχουν αλλοιωθεί, θα πρέπει να διενεργείται παθητική επαλήθευση γνησιότητας του περιεχομένου του μικροκυκλώματος (τσιπ). Το πιστοποιητικό του υπογράφοντος το έγγραφο (Document Signer Certificate) του συγκεκριμένου εγγράφου θα πρέπει να αντιπαραβάλλεται με το αντίστοιχο αξιόπιστο πιστοποιητικό της εθνικής αρχής πιστοποίησης της χώρας έκδοσης. Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα, θα πρέπει να εξακριβώνεται η γνησιότητα του μικροκυκλώματος (τσιπ).

3.6.2. Περαιτέρω έλεγχοι κατά την έξοδο μπορεί να περιλαμβάνουν:

- εξακρίβωση ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο διαθέτει έγκυρη θεώρηση, εφόσον απαιτείται, εκτός εάν διαθέτει έγκυρο τίτλο διαμονής που έχει χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν ή έγκυρη θεώρηση μακράς διάρκειας ή άλλα έγγραφα που επιτρέπουν την παραμονή ή την επανείσοδο του προσώπου στην επικράτεια του οικείου κράτους.

---

⁶⁷ Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (EE L 239 της 22.9.2000, σ. 19).

- εξακρίβωση ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν υπερέβη την ανώτατη διάρκεια επιτρεπόμενης παραμονής.
- 3.7. Κατά κανόνα, δεν θα πρέπει να ζητείται από τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι κατέχουν έγκυρο τίτλο διαμονής να αποδείξουν τον σκοπό της παραμονής τους ή ότι διαθέτουν μέσα διαβίωσης. Ωστόσο, οι άλλοι έλεγχοι –και ειδικότερα η εξέταση των ταξιδιωτικών εγγράφων και των εγγράφων διαμονής, οι αναζητήσεις στο SIS και σε εθνικές βάσεις δεδομένων– πρέπει να διενεργούνται όπως εξηγείται στα σημεία 1.2 και [3.6.2 του παρόντος τμήματος](#). Για τους δικαιούχους της συμφωνίας αποχώρησης, λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αποδείξουν το καθεστώς τους παρέχονται στο παράρτημα 42 του παρόντος εγχειριδίου.
- 3.8. Προκειμένου να μην επιβραδύνονται οι διαδικασίες ελέγχου στις θυρίδες εισόδου/εξόδου στην πρώτη γραμμή και όταν υπάρχει ανάγκη διενέργειας πρόσθετων εξακριβώσεων, οι εν λόγω έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται σε τόπο εκτός των θυρίδων («έλεγχοι δεύτερης γραμμής»).

Κατόπιν αιτήματος του υπηκόου τρίτης χώρας και εφόσον υπάρχουν κατάλληλες εγκαταστάσεις, τέτοιοι διεξοδικοί έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται σε μη δημόσιο χώρο ο οποίος ορίζεται για τον σκοπό αυτόν. Στην περίπτωση ελέγχων δεύτερης γραμμής, πρέπει να παρέχονται εγγράφως πληροφορίες στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σχετικά με τον σκοπό των εν λόγω ελέγχων καθώς και σχετικά με τη διαδικασία. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να παρέχεται υπό τη μορφή αφίσας ή φυλλαδίου το οποίο επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο. Το φυλλάδιο ή η αφίσα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης και στη γλώσσα ή τις γλώσσες των χωρών που συνορεύουν με τα οικεία κράτη Σένγκεν.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρα 7 και 8, παραρτήματα I και IV\)](#)
- [Απόφαση αριθ. 1082/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 2119/98/ΕΚ](#)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 851/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων](#)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την καθιέρωση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των κρατών μελών](#)

4. ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ (SIS) ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΙΝΤΕΡΠΟΛ ΓΙΑ ΚΛΑΠΕΝΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΕΣΘΕΝΤΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ (SLTD)

4.1. Τα δεδομένα κάθε προσώπου και των ταξιδιωτικών εγγράφων του πρέπει να διασταυρώνονται στο SIS κατά τη διάρκεια των συνοριακών ελέγχων. Οι εθνικές εφαρμογές συνοριακών ελέγχων προσφέρουν συνήθως ολοκληρωμένο έλεγχο των προσώπων και των ταξιδιωτικών εγγράφων τους στις σχετικές βάσεις δεδομένων. Το SIS περιέχει καταχωρίσεις προσώπων και αντικειμένων που εμπίπτουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες καταχωρίσεων:

- καταχωρίσεις για επιστροφή [άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου]⁶⁸: η εν λόγω κατηγορία καταχωρίσεων καλύπτει υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής με σκοπό την επαλήθευση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση επιστροφής και την υποστήριξη της εκτέλεσης των αποφάσεων επιστροφής·
- άρνηση εισόδου ή διαμονής (άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁹): αυτή η κατηγορία καταχωρίσεων καλύπτει υπηκόους τρίτων χωρών⁷⁰ οι οποίοι δεν δικαιούνται να εισέλθουν ή να διαμείνουν στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν⁷¹.

⁶⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 1).

⁶⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 14).

⁷⁰ Καταχώριση που αφορά υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος είναι μέλος της οικογένειας πολίτη της ΕΕ θα πρέπει να αντιμετωπίζεται βάσει του άρθρου 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 (βλ. τμήμα I σημείο 8.3).

⁷¹ Η Κύπρος δεν έχει πρόσβαση στο SIS για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως εκ τούτου, ως κράτη Σένγκεν νοούνται όλα εκτός από την Κύπρο. Η Κροατία έχει τη δυνατότητα πρόσβασης σε καταχωρίσεις άρνησης εισόδου, αλλά δεν υποχρεούται να αρνηθεί την είσοδο ή τη διαμονή στην επικράτεια της σε υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους υπάρχει καταχώριση από άλλο κράτος Σένγκεν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1987/2006, αλλά μπορεί να αποφασίσει να ενεργήσει σχετικά με την καταχώριση αυτή. Η Κροατία δεν είναι σε θέση να εισάγει προς το παρόν καταχωρίσεις άρνησης εισόδου στο SIS.

- πρόσωπα που αναζητούνται με σκοπό τη σύλληψη [άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷²]: αυτή η κατηγορία καταχωρίσεων καλύπτει πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, ένταλμα σύλληψης Ισλανδίας/Νορβηγίας⁷³ ή αίτημα έκδοσης (Ελβετία και Λιχτενστάιν)·
- εξαφανισθέντα πρόσωπα [άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862]: σκοπός αυτής της κατηγορίας καταχωρίσεων είναι η ανεύρεση εξαφανισθέντων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων παιδιών και ασυνόδευτων ανηλίκων, και η θέση τους υπό προστασία, εφόσον αυτό είναι νόμιμο και αναγκαίο·
- ευάλωτα πρόσωπα που διατρέχουν κίνδυνο, π.χ. παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο απαγωγής / παιδιά στα οποία χρειάζεται να απαγορευθούν τα ταξίδια / ευάλωτα ενήλικα πρόσωπα στα οποία χρειάζεται να απαγορευθούν τα ταξίδια [άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ) και ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862]: σκοπός της εν λόγω καταχώρισης είναι να αποτραπεί η απαγωγή παιδιών και να αποτραπούν τα ταξίδια ευάλωτων προσώπων χωρίς εξουσιοδότηση και η παράνομη απομάκρυνσή τους στο εξωτερικό. Η κύρια διαφορά μεταξύ της εισαγωγής καταχώρισης για εξαφανισθέν πρόσωπο και καταχώρισης για ευάλωτα πρόσωπα που πρέπει να απαγορεύεται να ταξιδέψουν είναι ότι στην τελευταία περίπτωση το πρόσωπο δεν έχει εξαφανιστεί ακόμη, αλλά κινδυνεύει να εξαφανιστεί («προληπτικές καταχωρίσεις»):
- πρόσωπα που αναζητούνται με σκοπό τη συμμετοχή σε δικαστική διαδικασία [άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862]: σκοπός αυτής της κατηγορίας καταχωρίσεων είναι η ανεύρεση του τύπου διαμονής ή κατοικίας προσώπων που αναζητούνται με σκοπό τη συμμετοχή σε ποινική δικαστική διαδικασία (για παράδειγμα, μάρτυρες)·
- πρόσωπα και αντικείμενα με σκοπό τη διακριτική παρακολούθηση, ελέγχους έρευνας ή ειδικούς ελέγχους [άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862]: η καταχώριση αυτή αποβλέπει στην εξασφάλιση πληροφοριών για πρόσωπα ή σχετικά αντικείμενα με σκοπό τη δίωξη για αδικήματα και την αποτροπή απειλών κατά της δημόσιας ή της εθνικής ασφάλειας·

⁷² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56).

⁷³ Βάσει της συμφωνίας για τη διαδικασία παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και της Ισλανδίας και της Νορβηγίας, η οποία άρχισε να εφαρμόζεται το 2019: Η απόφαση της 28ης Ιουνίου 2006 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας για τη διαδικασία παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ισλανδίας και Νορβηγίας άρχισε να ισχύει την 1η Νοεμβρίου 2019 (ΕΕ L 292 της 21.10.2006, σ. 2).

- αντικείμενα που πρέπει να κατασχεθούν ή να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινική διαδικασία [άρθρο 38 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862]: η καταχώριση αυτή καλύπτει αντικείμενα (οχήματα, ρυμουλκούμενα, τροχόσπιτα, βιομηχανικό εξοπλισμό και κατασκευαστικά στοιχεία βιομηχανικού εξοπλισμού, σκάφη, κινητήρες σκαφών, πυροβόλα όπλα, άδειες κυκλοφορίας οχημάτων και πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας οχημάτων, τραπεζογραμμάτια και πλαστά τραπεζογραμμάτια, είδη τεχνολογίας πληροφοριών) και έγγραφα (ασυμπλήρωτα επίσημα έγγραφα, εκδοθέντα έγγραφα ταυτότητας, όπως διαβατήρια, δελτία ταυτότητας, τίτλους διαμονής, ταξιδιωτικά έγγραφα και άδειες οδήγησης που έχουν κλαπεί, υπεξαιρεθεί, απολεσθεί ή ακυρωθεί ή είναι πλαστά) που αναζητούνται προκειμένου να κατασχεθούν ή να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινική διαδικασία·
- καταχωρίσεις για καταζητούμενο άγνωστο άτομο που περιέχει μόνο δεδομένα δακτυλικών αποτυπωμάτων [άρθρο 40 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862]. Αυτή η κατηγορία καταχωρίσεων περιέχει λανθάνοντα αποτυπώματα που ανακαλύπτονται σε τόπους τρομοκρατικών και λοιπών εγκλημάτων. Σκοπός αυτής της κατηγορίας καταχωρίσεων είναι να βρεθεί ο ύποπτος άγνωστος δράστης του εγκλήματος.

Κατά τον έλεγχο στο SIS ενδέχεται να εντοπιστούν περισσότερες καταχωρίσεις σε σχέση με το ίδιο πρόσωπο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι περισσότερα κράτη Σένγκεν⁷⁴ μπορούν να εισαγάγουν καταχώριση για το ίδιο πρόσωπο. Σε περίπτωση τέτοιου θετικού αποτελέσματος αναζήτησης, όλα τα αιτήματα για ανάληψη δράσης θα προβάλλονται στην οθόνη. Εφόσον τα αιτήματα για ανάληψη δράσης συμβιβάζονται μεταξύ τους, θα πρέπει να αναληφθούν όλες οι δράσεις σε σχέση με το εν λόγω πρόσωπο.

Ορισμένες κατηγορίες καταχωρίσεων για πρόσωπα είναι «ασυμβίβαστες»⁷⁵. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να εισαχθεί νέα καταχώριση για το ίδιο πρόσωπο μόνον εάν «συμβιβάζεται» με την ήδη υπάρχουσα καταχώριση. Όταν μια καταχώριση είναι ασυμβίβαστη, αυτό σημαίνει ότι έχει κριθεί ότι η δράση που ζητείται με την καταχώριση από ένα κράτος Σένγκεν ανταγωνίζεται τη δράση που ζητείται στην καταχώριση από άλλο κράτος Σένγκεν. Οι ακόλουθες κατηγορίες καταχωρίσεων είναι ασυμβίβαστες:

⁷⁴ Για τους σκοπούς της εισαγωγής καταχωρίσεων στο SIS, στη συγκεκριμένη περίπτωση ως κράτη Σένγκεν νοούνται όλα, με εξαίρεση την Κύπρο (η οποία δεν έχει πρόσβαση στο SIS) και την Κροατία (για την εισαγωγή καταχωρίσεων άρνησης εισόδου, καθώς δεν μπορεί να εισάγει τις εν λόγω καταχωρίσεις), αλλά συμπεριλαμβανομένης της Ιρλανδίας για ορισμένες από τις κατηγορίες καταχωρίσεων. Η Ιρλανδία δεν έχει πρόσβαση στο SIS ούτε μπορεί να εισάγει καταχωρίσεις για άρνηση εισόδου και επιστροφής στο SIS.

⁷⁵ Βλ. πίνακα στο παράρτημα 4 του εγχειριδίου SIRENE [εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων για τα καθήκοντα των τμημάτων SIRENE και την ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών όσον αφορά καταχωρίσεις στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις

- καταχωρίσεις για άρνηση εισόδου και διαμονής και καταχωρίσεις για εξαφανισθέντα πρόσωπα τα οποία χρήζουν προστασίας·
- καταχωρίσεις για άρνηση εισόδου και διαμονής και καταχωρίσεις για ευάλωτα πρόσωπα σε κίνδυνο·
- καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή και καταχωρίσεις για εξαφανισθέντα πρόσωπα τα οποία χρήζουν προστασίας·
- καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή και καταχωρίσεις για ευάλωτα πρόσωπα σε κίνδυνο·
- καταχωρίσεις για εξαφανισθέντα πρόσωπα και καταχωρίσεις για ευάλωτα πρόσωπα σε κίνδυνο.

Εάν βρεθεί ανταγωνιστική ή δυνητικά ασυμβίβαστη καταχώριση, θα πρέπει να ζητηθεί αμέσως η συνδρομή του τμήματος SIRENE.

Υπάρχει σειρά προτεραιότητας των καταχωρίσεων που έχουν συμφωνηθεί, από την οποία όμως επιτρέπεται παρέκκλιση όταν συμφωνούν και τα δύο κράτη Σένγκεν. Η σειρά προτεραιότητας των καταχωρίσεων που μπορεί να είναι ασυμβίβαστες είναι η ακόλουθη:

- 1) καταχωρίσεις για άρνηση εισόδου και διαμονής·
- 2) καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή συνοδευόμενες από απαγόρευση εισόδου·
- 3) καταχωρίσεις για εξαφανισθέντα πρόσωπα τα οποία χρήζουν προστασίας·
- 4) καταχωρίσεις για ευάλωτα πρόσωπα σε κίνδυνο·
- 5) καταχωρίσεις για εξαφανισθέντα πρόσωπα που πρέπει να εντοπιστούν·
- 6) καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή μη συνοδευόμενες από απαγόρευση εισόδου.

Εάν υπάρχει ταυτόχρονα θετικό αποτέλεσμα αναζήτησης για καταχώριση στο SIS και καταχώριση σε συστήματα της Ιντερπόλ, πρέπει να εφαρμοστεί η διαδικασία SIS, καθώς οι καταχωρίσεις στο SIS έχουν προτεραιότητα. Τα θετικά αποτελέσματα αναζήτησης πρέπει να αποστέλλονται στο τμήμα SIRENE και όχι στο εθνικό κεντρικό γραφείο της Ιντερπόλ.

4.2. Βιομετρικές αναζητήσεις

[«Εγχειρίδιο SIRENE — Αστυνομία» C(2021) 7901 final] και εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων για τα καθήκοντα των τμημάτων SIRENE και την ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών όσον αφορά καταχωρίσεις στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στον τομέα των συνοριακών ελέγχων και της επιστροφής [«Εγχειρίδιο SIRENE — Σύνορα και επιστροφή», C(2021) 7900 final].

Οι βιομετρικές αναζητήσεις έχουν εισαχθεί με την εφαρμογή της λειτουργίας του συστήματος αυτοματοποιημένης αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων (SIS AFIS) του SIS. Αυτό σημαίνει ότι η αναζήτηση στο SIS μπορεί να πραγματοποιηθεί και με βάση τα δακτυλικά αποτυπώματα και όχι μόνο τα αλφαριθμητικά δεδομένα.

Σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 και το άρθρο 43 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862, η αναζήτηση δακτυλοσκοπικών δεδομένων στο SIS είναι δυνατή σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες κρίνεται αναγκαία η ταυτοποίηση προσώπου (δηλαδή, για να προσδιοριστεί αν το πρόσωπο που υποβλήθηκε σε έλεγχο αποτελεί αντικείμενο καταχώρισης στο SIS). Η ανάγκη ελέγχου στο SIS με δακτυλοσκοπικά δεδομένα σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να αποφασίζεται σύμφωνα με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Η αναζήτηση στα δακτυλοσκοπικά δεδομένα πρέπει να πραγματοποιείται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η ταυτότητα του προσώπου δεν μπορεί να εξακριβωθεί με άλλα μέσα (δηλαδή με αλφαριθμητικά δεδομένα, περιγραφή εγγράφων, φωτογραφίες ή εικόνες προσώπου).

4.3. Προσθήκη αντικειμένου

Ορισμένες κατηγορίες καταχωρίσεων για πρόσωπα (πρόσωπα που αναζητούνται με σκοπό τη σύλληψη, εξαφανισθέντα και ευάλωτα πρόσωπα και πρόσωπα που αναζητούνται με σκοπό τη συμμετοχή σε ποινική διαδικασία) μπορεί να περιέχουν «προσθήκη αντικειμένου», με πληροφορίες για αντικείμενο που συνδέεται με το καταζητούμενο πρόσωπο και προστίθεται με σκοπό τον εντοπισμό του προσώπου.

Η προσθήκη αντικειμένου είναι δυνατή για τους ακόλουθους τύπους αντικειμένων: οχήματα, ρυμουλκούμενα και τροχόσπιτα· πλοία· εμπορευματοκιβώτια· αεροσκάφη· πυροβόλα όπλα (μόνο για καταχωρίσεις με σκοπό τη σύλληψη)· ασυμπλήρωτα έγγραφα.

Όλες οι καταχωρίσεις για πρόσωπα μπορούν να περιέχουν «περιγραφές εγγράφων ταυτοποίησης», δηλαδή δεδομένα για την περιγραφή του (έγκυρου) εγγράφου ταυτότητας (π.χ. ταξιδιωτικό έγγραφο ή τίτλος διαμονής) το οποίο χρησιμοποιεί το αντικείμενο της καταχώρισης. Είναι επίσης δυνατή η επισύναψη αντιγράφου του εγγράφου στην καταχώριση.

Σκοπός της εισαγωγής αντικειμένων και εγγράφων ταυτότητας ως πρόσθετων στοιχείων σε καταχώριση για ένα πρόσωπο είναι να διευκολυνθεί η αναζήτηση προσώπου για το οποίο έχει εισαχθεί καταχώριση — στην περίπτωση αυτή, το ίδιο το αντικείμενο ή το έγγραφο ταυτότητας δεν αποτελεί αντικείμενο της καταχώρισης.

Οι καταχωρίσεις για αντικείμενα δυνάμει των άρθρων 36 και 38 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 έχουν τον δικό τους σκοπό, όπως ορίζεται στους σχετικούς κανονισμούς SIS: η διενέργεια διακριτικής παρακολούθησης, ελέγχου έρευνας ή ειδικού ελέγχου στην περίπτωση του άρθρου 36 ή η κατάσχεση ή προστασία του αντικειμένου στην περίπτωση του άρθρου 38.

4.4. Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης στο SIS

Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης στο SIS όσον αφορά πρόσωπο ή αντικείμενο, η δράση που πρέπει να αναληφθεί θα προβληθεί στην οθόνη του συνοριοφύλακα.

- 4.4.1. Τα πρόσωπα που αναζητούνται με σκοπό τη σύλληψη πρέπει να συλλαμβάνονται και να παραδίδονται στις αρχές οι οποίες είναι αρμόδιες για να λάβουν απόφαση σχετικά με την προσωρινή κράτηση με σκοπό την έκδοση ή την παράδοση στο αιτούν κράτος μέλος της ΕΕ ή κράτος Σένγκεν.

Σε περίπτωση που από τη χώρα σας έχει προστεθεί ειδική ένδειξη σε καταχώριση με σκοπό τη σύλληψη, ο λόγος της καταχώρισης θα εξακολουθεί να εμφανίζεται ως «πρόσωπο που καταζητείται με σκοπό τη σύλληψη, την παράδοση ή την έκδοση», αλλά τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν δεν θα απαιτούν τη σύλληψη του προσώπου, αλλά θα ζητούν τον «προσδιορισμό του τόπου διαμονής ή κατοικίας του προσώπου».

- 4.4.2. Η δράση που θα πρέπει να αναληφθεί όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους εισάγεται η καταχώριση επιστροφής εξαρτάται από το πού εμφανίζεται το θετικό αποτέλεσμα αναζήτησης.

α) Εάν το πρόσωπο βρίσκεται σε εξωτερικά σύνορα και εγκαταλείπει το έδαφος των κρατών Σένγκεν, οι πληροφορίες σχετικά με το γεγονός ότι το πρόσωπο εντοπίστηκε στα εξωτερικά σύνορα κατά την έξοδο και εγκατέλειψε το έδαφος των κρατών Σένγκεν, καθώς και σχετικά με τον τόπο και τον χρόνο του ελέγχου και σχετικά με το αν το πρόσωπο αποτέλεσε ή όχι αντικείμενο απομάκρυνσης (αναγκαστική επιστροφή) πρέπει να συλλέγονται και να διαβιβάζονται στο εθνικό τμήμα SIRENE.

Αφού λάβει τις πληροφορίες σχετικά με το θετικό αποτέλεσμα αναζήτησης, δηλαδή επιβεβαίωση ότι το πρόσωπο εγκατέλειψε το έδαφος των κρατών Σένγκεν, το κράτος Σένγκεν που εισάγει την καταχώριση πρέπει να διαγράψει χωρίς καθυστέρηση την καταχώριση για επιστροφή. Επιπλέον, κατά περίπτωση, πρέπει να εισάγεται χωρίς καθυστέρηση καταχώριση για άρνηση εισόδου και διαμονής (ή η καταχώριση για επιστροφή να μετατρέπεται σε καταχώριση για άρνηση εισόδου) από το κράτος Σένγκεν, όταν η απόφαση επιστροφής συνοδεύεται από απαγόρευση εισόδου.

Σε περίπτωση που το πρόσωπο εγκαταλείπει το έδαφος του κράτους Σένγκεν που εξέδωσε την απόφαση επιστροφής, το εν λόγω κράτος Σένγκεν πρέπει επίσης να ενημερώσει τις οικείες αρχές σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης, ώστε να επιβεβαιωθεί η επιστροφή και να εισαχθεί καταχώριση για άρνηση εισόδου από τις εν λόγω αρχές, κατά περίπτωση.

Η επανείσοδος του προσώπου θα πρέπει να απορρίπτεται βάσει της καταχώρισης για άρνηση εισόδου στο SIS κατά την εισαγωγή της εν λόγω καταχώρισης. Μπορεί να απαγορευθεί η είσοδος στο πρόσωπο βάσει άλλων προϋποθέσεων που προβλέπονται στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

β) Εάν το πρόσωπο εντοπιστεί σε εξωτερικά σύνορα και εισέρχεται στο έδαφος των κρατών Σένγκεν, το γεγονός ότι το πρόσωπο εντοπίστηκε στα εξωτερικά σύνορα κατά την είσοδο, ο τόπος και ο χρόνος του ελέγχου πρέπει να συλλέγονται και να διαβιβάζονται στο εθνικό τμήμα SIRENE.

Αφού λάβει τις πληροφορίες σχετικά με το θετικό αποτέλεσμα αναζήτησης, το κράτος Σένγκεν που εκδίδει την καταχώριση για επιστροφή πρέπει να τη διαγράψει χωρίς καθυστέρηση. Επιπλέον, κατά περίπτωση, πρέπει να εισάγεται χωρίς καθυστέρηση καταχώριση για άρνηση εισόδου και διαμονής (η καταχώριση για επιστροφή μετατρέπεται σε καταχώριση για άρνηση εισόδου) από το κράτος Σένγκεν, όταν η απόφαση επιστροφής συνοδεύεται από απαγόρευση εισόδου.

Σε περίπτωση που το πρόσωπο εισέρχεται στο έδαφος του κράτους Σένγκεν που εξέδωσε την απόφαση επιστροφής, το εν λόγω κράτος Σένγκεν πρέπει επίσης να ενημερώσει τις οικείες αρχές σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης, ώστε να επιβεβαιωθεί η επιστροφή και να εισαχθεί καταχώριση για άρνηση εισόδου από τις εν λόγω αρχές, κατά περίπτωση.

Η είσοδος του προσώπου στα κράτη Σένγκεν θα πρέπει να απορρίπτεται βάσει της καταχώρισης για άρνηση εισόδου στο SIS κατά την εισαγωγή της εν λόγω καταχώρισης. Μπορεί να απαγορευθεί η είσοδος στο πρόσωπο βάσει άλλων προϋποθέσεων που προβλέπονται στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

γ) Τέλος, εάν το πρόσωπο βρίσκεται εντός της χώρας, εάν το επιτρέπει το εθνικό δίκαιο, το πρόσωπο πρέπει να συλληφθεί και να ανακριθεί, ενώ πρέπει να υπάρξει επικοινωνία και με την αρμόδια εθνική αρχή που είναι υπεύθυνη για τις επιστροφές, προκειμένου το πρόσωπο να επιστρέψει, καθώς και με το εθνικό τμήμα SIRENE.

Δεν επιτρέπεται η εισαγωγή καταχωρίσεων με σκοπό την επιστροφή για υπηκόους τρίτων χωρών που είναι δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας. Σε περίπτωση θετικής απάντησης σχετικά με καταχώριση για άρνηση εισόδου που εισήχθη σύμφωνα με

το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 που αφορά υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος απολαύει του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της Ένωσης, το κράτος Σένγκεν που εκτελεί την απόφαση πρέπει να διαβουλευθεί αμέσως με το κράτος Σένγκεν που εισήγαγε την καταχώριση, μέσω της ανταλλαγής συμπληρωματικών πληροφοριών, προκειμένου να αποφασίσει χωρίς καθυστέρηση τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν. Βλ. περισσότερες λεπτομέρειες στο σημείο 8.3 του παρόντος τμήματος.

- 4.4.3. Σε περίπτωση άρνησης εισόδου υπηκόων τρίτων χωρών, πρέπει να απαγορεύεται η είσοδος των εν λόγω προσώπων, τα οποία πρέπει να επιστρέφουν στον τόπο από τον οποίο προήλθαν ή στη χώρα καταγωγής τους το συντομότερο δυνατόν, εφόσον το επιτρέπουν οι περιστάσεις. Τα πρόσωπα αυτά πρέπει να παραμένουν υπό επιτήρηση από τους συνοριοφύλακες έως την αναχώρησή τους από την επικράτεια του κράτους Σένγκεν. Στην περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης όσον αφορά καταχώριση για απαγόρευση εισόδου ή διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος κατέχει τίτλο διαμονής, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον έλεγχο της γνησιότητας και της ισχύος του τίτλου διαμονής. Επιπλέον, το εθνικό τμήμα SIRENE θα πρέπει να ενημερωθεί πάραυτα προκειμένου να δρομολογήσει τη διαδικασία διαβούλευσης που περιγράφεται στο άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 και στο άρθρο 36 του εγχειριδίου SIRENE⁷⁶.

Για τους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι μέλη της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, βλ. τις ειδικές διατάξεις που εφαρμόζονται σε αυτούς ([βλ. σημείο 8.3 του παρόντος τμήματος](#)).

Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης όσον αφορά καταχώριση για άρνηση εισόδου που αφορά δικαιούχο της συμφωνίας αποχώρησης, βλ. τις ειδικές οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα 42 του παρόντος εγχειριδίου.

- 4.4.4. Εάν ο εξαφανισθείς είναι ενήλικος, πρέπει να ζητείται η συγκατάθεσή του πριν από την ενημέρωση του προσώπου που ανέφερε την εξαφάνιση.
- 4.4.5. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται σε ανηλίκους (ασυνόδευτους ή μη) και σε εξαφανισθέντες ενήλικες που είναι ευάλωτοι και πρέπει να τεθούν υπό προστασία. Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης όσον αφορά καταχώριση για ευάλωτο ανήλικο, παιδί που διατρέχει κίνδυνο απαγωγής, παιδί στο οποίο χρειάζεται να απαγορευθούν τα ταξίδια ή ευάλωτο ενήλικο στον οποίο χρειάζεται να απαγορευθούν τα ταξίδια, εφόσον το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, το πρόσωπο πρέπει να οδηγηθεί ενώπιον της αρμόδιας αρχής η οποία μπορεί να επιτρέψει τη μεταφορά του προσώπου σε ασφαλή τοποθεσία προκειμένου να αποτραπεί η συνέχιση του ταξιδιού. Πρέπει να υπάρξει άμεση επικοινωνία με την αρμόδια εθνική αρχή, η οποία θα αποφασίσει αν το πρόσωπο πρέπει να

---

⁷⁶

Ο.π.

τεθεί υπό προστασία. Θα πρέπει επίσης να υπάρξει επικοινωνία με το εθνικό τμήμα SIRENE για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση.

4.4.6. Τα δεδομένα που περιλαμβάνονται για σκοπούς διακριτικής παρακολούθησης, ελέγχου έρευνας ή ειδικού ελέγχου θα πρέπει να καθιστούν εφικτή την εξασφάλιση πληροφοριών, όπως:

- το γεγονός ότι το πρόσωπο για το οποίο έχει εισαχθεί καταχώριση εντοπίστηκε·
- ο τόπος, ο χρόνος ή ο λόγος του ελέγχου·
- το δρομολόγιο και ο προορισμός του ταξιδιού·
- τα πρόσωπα που συνοδεύουν το υποκείμενο της καταχώρισης, για τα οποία μπορεί ευλόγως να πιστεύεται ότι συνδέονται με το υποκείμενο της καταχώρισης·
- τα χρησιμοποιούμενα ή μεταφερόμενα αντικείμενα, περιλαμβανομένων των ταξιδιωτικών εγγράφων·
- οι περιστάσεις υπό τις οποίες εντοπίστηκε το πρόσωπο ή το όχημα, πλοίο, αεροσκάφος ή εμπορευματοκιβώτιο·
- κάθε άλλη πληροφορία που ζητείται από το κράτος Σένγκεν που εισάγει την καταχώριση.

Κατά τη συλλογή των πληροφοριών αυτών βάσει καταχώρισης για διακριτική παρακολούθηση, θα πρέπει να διατηρείται ο διακριτικός χαρακτήρας της παρακολούθησης.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου έρευνας, θα πρέπει να συλλέγονται οι ίδιες πληροφορίες, χωρίς να χρειάζεται να διατηρηθεί ο διακριτικός χαρακτήρας του ελέγχου.

Κατά τους ειδικούς ελέγχους επιτρέπεται να υποβληθούν σε έρευνα πρόσωπα, οχήματα, σκάφη, αεροσκάφη, εμπορευματοκιβώτια και μεταφερόμενα αντικείμενα με σκοπό τη λήψη των πληροφοριών που αναφέρονται στο παρόν σημείο.

Πρόσθετες ερωτήσεις που πρέπει να τεθούν ενδέχεται να εμφανίζονται για διακριτικές παρακολουθήσεις, ελέγχους έρευνας ή ειδικούς ελέγχους.

Όταν στην καταχώριση αναφέρεται ότι απαιτείται «άμεση δράση», οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παρόν σημείο ανακοινώνονται πάραυτα στο εθνικό τμήμα SIRENE.

*** Αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με καταχώριση στο SIS**

Εάν ένα πρόσωπο ζητήσει πληροφορίες σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν στο SIS και σχετικά με τα δικαιώματα πρόσβασης που διαθέτει, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να του παράσχει τα στοιχεία της

αρμόδιας εθνικής αρχής που είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων του SIS, στην οποία μπορεί να προσφύγει για να ασκήσει τα δικαιώματά του, καθώς και των αρχών προστασίας δεδομένων, και να ενημερώσει σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας σε αυτές.

4.4.7. Στα αντικείμενα που αναζητούνται προκειμένου να κατασχεθούν ή να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινική διαδικασία περιλαμβάνονται:

- μηχανοκίνητα οχήματα ανεξάρτητα από το σύστημα πρόωσης·
- ταυτοποιήσιμα εξαρτήματα μηχανοκίνητων οχημάτων·
- ρυμούλκες βάρους, χωρίς φορτίο, άνω των 750 χιλιογράμμων·
- τροχόσπιτα·
- βιομηχανικός εξοπλισμός·
- ταυτοποιήσιμα εξαρτήματα βιομηχανικού εξοπλισμού·
- σκάφη και κινητήρες σκαφών·
- εμπορευματοκιβώτια·
- αεροσκάφη και κινητήρες αεροσκαφών·
- πυροβόλα όπλα·
- ασυμπλήρωτα επίσημα έγγραφα που έχουν κλαπεί, υπεξαιρεθεί, απολεσθεί ή που εμφανίζονται ως τέτοια έγγραφα αλλά είναι πλαστά·
- εκδοθέντα έγγραφα ταυτότητας, όπως διαβατήρια, δελτία ταυτότητας, τίτλοι διαμονής, ταξιδιωτικά έγγραφα και άδειες οδήγησης, που έχουν κλαπεί, υπεξαιρεθεί, απολεσθεί ή ακυρωθεί ή που εμφανίζονται ως τέτοια έγγραφα αλλά είναι πλαστά·
- άδειες κυκλοφορίας οχημάτων και πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας οχημάτων που έχουν κλαπεί, υπεξαιρεθεί, απολεσθεί ή ακυρωθεί ή που εμφανίζονται ως τέτοια έγγραφα ή πινακίδες αλλά είναι πλαστά·
- τραπεζογραμμάτια (προσημειωμένα χαρτονομίσματα) και πλαστά τραπεζογραμμάτια·
- είδη τεχνολογίας των πληροφοριών.

* Βέλτιστη πρακτική – κατάσχεση ταξιδιωτικών εγγράφων:

Οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να κατάσχουν κάθε ταξιδιωτικό έγγραφο το οποίο είναι καταχωρισμένο στο SIS ως έγγραφο που έχει κλαπεί, υπεξαιρεθεί, απολεσθεί ή ακυρωθεί ή που εμφανίζεται ως τέτοιο έγγραφο ή πινακίδα αλλά είναι πλαστό, ειδικότερα όταν

πρόκειται για έγγραφο το οποίο έχει ακυρωθεί για ταξιδιωτικούς σκοπούς. Μπορεί να προκύψει περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος εγγράφου καταχωρισμένου στο SIS για κατάσχεση είναι σε θέση να αποδείξει ότι είναι ο νόμιμος κάτοχος του εγγράφου αυτού, ότι το έγγραφο καταχωρίστηκε στο SIS επειδή δηλώθηκε ως απολεσθέν ή κλαπέν, αλλά το πρόσωπο βρήκε εκ νέου το έγγραφο και παρέλειψε να αναφέρει το γεγονός αυτό στις αρμόδιες αρχές. Σε αυτή την περίπτωση, η ταυτότητα του κατόχου του ταξιδιωτικού εγγράφου και το δικαίωμά του να χρησιμοποιεί το έγγραφο για ταξιδιωτικούς σκοπούς θα πρέπει πάντοτε να επαληθεύεται από τις αρμόδιες αρχές, όταν απαιτείται, σε συνεργασία με το εθνικό τμήμα SIRENE.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δράση που πρέπει να αναληφθεί σε περίπτωση καταχώρισης στο SIS, οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να επικοινωνούν με το εθνικό τμήμα SIRENE και να αναζητούν τις εθνικές διαδικασίες για τη συνέχεια που δίδεται σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης στο SIS.

* Νομική βάση:

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών](#)

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν \(SIS\) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 1987/2006](#)

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν \(SIS\) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής](#)

— Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 15ης Ιανουαρίου 2021, για τη θέσπιση των τεχνικών κανόνων που απαιτούνται για την εισαγωγή, την επικαιροποίηση, τη διαγραφή και την αναζήτηση των δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και άλλων μέτρων εφαρμογής στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις [C(2021) 92 final]

— Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 15ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση των τεχνικών κανόνων που απαιτούνται για την εισαγωγή, την επικαιροποίηση, τη διαγραφή και την αναζήτηση των δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και άλλων μέτρων εφαρμογής στον τομέα των συνοριακών ελέγχων και της επιστροφής [C(2021) 660 final]

— Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων για τα καθήκοντα των τμημάτων SIRENE και την ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών όσον αφορά καταχωρίσεις στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις («Εγχειρίδιο SIRENE — Αστυνομία») [C(2021) 7901 final]

— Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων για τα καθήκοντα των τμημάτων SIRENE και την ανταλλαγή συμπληρωματικών πληροφοριών όσον αφορά καταχωρίσεις στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στον τομέα των συνοριακών ελέγχων και της επιστροφής («Εγχειρίδιο SIRENE — Σύνορα και επιστροφή») [C(2021) 7900 final]

- 4.5. Τα δεδομένα των ταξιδιωτικών εγγράφων κάθε προσώπου πρέπει να διασταυρώνονται στη βάση δεδομένων SLTD της Ιντερπόλ κατά τη διάρκεια των συνοριακών ελέγχων. Η SLTD περιέχει στοιχεία κλαπέντων και απολεσθέντων διαβατηρίων όπως εισήχθησαν σε αυτήν από τη χώρα που εξέδωσε το έγγραφο. Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης στη SLTD, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να αναλάβει τη δράση που απαιτείται/συνιστάται βάσει του εθνικού δικαίου.

5. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

5.1. Αρχηγοί κρατών

Οι αρχηγοί κρατών και τα μέλη της αντιπροσωπείας τους, εφόσον η άφιξη και η αναχώρησή τους έχει προαναγγελθεί επισήμως στους συνοριοφύλακες διά της διπλωματικής οδού, δεν υποβάλλονται σε συνοριακό έλεγχο.

* Νομική βάση:

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)

5.2. Κυβερνήτες αεροσκαφών

- 5.2.1. Κυβερνήτες αεροσκαφών και άλλα μέλη του πληρώματος μπορούν να διέρχονται τα σύνορα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους βάσει της άδειας κυβερνήτη αεροσκάφους ή του πιστοποιητικού μέλους πληρώματος αεροσκάφους, όπως

προβλέπεται στο παράρτημα 9 της σύμβασης της 7ης Δεκεμβρίου 1944 για τη διεθνή πολιτική αεροπορία (σύμβαση ICAO), όταν:

- α) επιβιβάζονται και αποβιβάζονται σε αερολιμένα ενδιάμεσης στάσης ή άφιξης που ευρίσκεται στην επικράτεια κράτους Σένγκεν·
- β) εισέρχονται στο έδαφος του δήμου στον οποίο υπάγεται αερολιμένας ενδιάμεσης στάσης ή άφιξης που ευρίσκεται στην επικράτεια κράτους Σένγκεν·
- γ) μεταβαίνουν, με κάθε μεταφορικό μέσο, σε αερολιμένα ευρισκόμενο στην επικράτεια κράτους Σένγκεν για να επιβιβαστούν σε αεροσκάφος το οποίο αναχωρεί από τον ίδιο αερολιμένα.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις πρέπει να πληρούνται οι γενικές προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

5.2.2. Όποτε είναι δυνατόν, κατά τους ελέγχους σε αερολιμένες, θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στους ελέγχους των μελών πληρωμάτων αεροσκαφών, ήτοι τα πρόσωπα αυτά θα πρέπει να ελέγχονται είτε πριν από τους επιβάτες είτε σε ειδικούς χώρους προοριζόμενους για τον σκοπό αυτόν. Τα μέλη των πληρωμάτων που είναι γνωστά στους αρμόδιους για τον συνοριακό έλεγχο υπαλλήλους στο πλαίσιο των καθηκόντων τους υποβάλλονται μόνο δειγματοληπτικά σε ελέγχους.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)
- [Σύμβαση ICAO](#)

5.3. **Ναυτικοί**⁷⁷

5.3.1. Τα κράτη Σένγκεν μπορούν να επιτρέπουν στους ναυτικούς που είναι εφοδιασμένοι με δελτίο ναυτικής ταυτότητας το οποίο εκδόθηκε σύμφωνα με τη σύμβαση αριθ. 108 (1958) ή αριθ. 185 (2003) της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για τα έγγραφα ταυτότητας των ναυτικών, τη σύμβαση περί διευκόλυνσης της διεθνούς ναυτιλιακής κίνησης (σύμβαση FAL), καθώς και το οικείο εθνικό δίκαιο, να εισέρχονται στα κράτη Σένγκεν αποβιβαζόμενοι για να παραμείνουν στην περιοχή του λιμένα όπου δένει το πλοίο τους ή σε γειτονικούς δήμους, ή να εξέρχονται από τα κράτη Σένγκεν επιστρέφοντας στα πλοία τους, χωρίς να παρουσιάζονται σε συνοριακό σημείο διέλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνονται στον κατάλογο πληρώματος του

⁷⁷ Ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν χρησιμοποιεί τον όρο «ναυτικοί». Για τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου, προτιμάται ο όρος «ναυτικός», δεδομένου ότι τόσο οι συμβάσεις αριθ. 108 και 185 της ΔΟΕ όσο και η σύμβαση περί διευκόλυνσης της διεθνούς ναυτιλιακής κίνησης (FAL) αναφέρονται σε αυτόν.

πλοίου στο οποίο ανήκουν και ο οποίος έχει προηγουμένως υποβληθεί στον έλεγχο των αρμόδιων αρχών.

Ωστόσο, με γνώμονα εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, οι ναυτικοί υποβάλλονται σε έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν από τους συνοριοφύλακες πριν από την αποβίβαση.

5.3.2. Οι ναυτικοί που σκοπεύουν να παραμείνουν εκτός των δήμων που ευρίσκονται κοντά στους λιμένες πρέπει να πληρούν τις γενικές προϋποθέσεις εισόδου στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν.

Ωστόσο, μπορεί να επιτραπεί η είσοδος στην επικράτεια κράτους Σένγκεν σε κατόχους έγκυρου ναυτικού φυλλαδίου ή εγγράφου ταυτότητας ναυτικού, έστω και αν αυτοί δεν κατέχουν έγκυρη θεώρηση και/ή δεν μπορούν να αποδείξουν ότι διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- επιβίβαση σε πλοίο το οποίο είναι ήδη αγκυροβολημένο ή πρόκειται να καταπλεύσει σε λιμένα κράτους Σένγκεν·
- διέλευση από τρίτη χώρα ή επιστροφή στη χώρα καταγωγής·
- επείγουσες περιπτώσεις ή περιπτώσεις ανάγκης (ασθένεια, απόλυση, λήξη σύμβασης κ.λπ.).

Σε τέτοιες περιπτώσεις, μπορεί να χορηγηθεί θεώρηση στα σύνορα στον κάτοχο ναυτικού φυλλαδίου ή εγγράφου ταυτότητας ναυτικού ο οποίος υποχρεούται να διαθέτει θεώρηση λόγω της ιθαγένειάς του αλλά δεν διαθέτει θεώρηση κατά την είσοδο στην επικράτεια κράτους Σένγκεν ([βλ. σημείο 9 του παρόντος τμήματος](#)).

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)
- [Σύμβαση της ΔΟΕ αριθ. 185](#)
- [Σύμβαση FAL](#)

5.4. **Κάτοχοι διπλωματικών ή υπηρεσιακών διαβατηρίων καθώς και μέλη διεθνών οργανισμών**

5.4.1. Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προνομίων ή των ασυλιών που απολαύουν οι κάτοχοι διπλωματικών ή υπηρεσιακών διαβατηρίων τα οποία έχουν εκδοθεί από τρίτες χώρες ή τις κυβερνήσεις τους που έχουν αναγνωριστεί από τα κράτη Σένγκεν, οι οποίοι ταξιδεύουν για την άσκηση των καθηκόντων τους μπορούν να λαμβάνουν προτεραιότητα έναντι άλλων ταξιδιωτών κατά τους συνοριακούς ελέγχους μολονότι

εξακολουθούν να υπόκεινται, ενδεχομένως, στην υποχρέωση θεώρησης. Οι κάτοχοι αυτών των τίτλων δεν είναι υποχρεωμένοι να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης.

- 5.4.2. Εάν πρόσωπο παρουσιάζομενο στα εξωτερικά σύνορα επικαλείται προνόμια, ασυλίες και απαλλαγές, ο συνοριοφύλακας μπορεί να του ζητήσει αποδείξεις για την ιδιότητά του, με την προσκόμιση των απαραίτητων εγγράφων, κυρίως πιστοποιητικών εκδοθέντων από το διαπιστευόν κράτος ή διπλωματικού διαβατηρίου ή άλλου μέσου. Εάν έχει αμφιβολίες, ο συνοριοφύλακας μπορεί, σε περίπτωση επείγοντος, να επικοινωνήσει απευθείας με το Υπουργείο Εξωτερικών.

Εξάλλου, οι συνοριοφύλακες δεν μπορούν να απαγορεύσουν στους κατόχους διπλωματικών ή υπηρεσιακών διαβατηρίων την είσοδο στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν, χωρίς προηγούμενη διαβούλευση με τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Αυτό ισχύει εξίσου όταν ο ενδιαφερόμενος έχει καταχωριστεί ως ανεπιθύμητος στο SIS.

- 5.4.3. Τα διαπιστευμένα μέλη των διπλωματικών αποστολών και των προξενικών αντιπροσωπειών καθώς και οι οικογένειές τους μπορούν να εισέρχονται στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν με την επίδειξη δελτίου το οποίο έχει χορηγηθεί από το Υπουργείο Εξωτερικών κράτους Σένγκεν συνοδευόμενου από το έγγραφο που επιτρέπει τη διέλευση των συνόρων.

Ο έλεγχος των προϋποθέσεων εισόδου δεν είναι αναγκαίος όταν ο διπλωμάτης εισέρχεται στην επικράτεια του κράτους Σένγκεν στο οποίο είναι διαπιστευμένος και στο οποίο έχει δικαίωμα παραμονής μακράς διάρκειας.

- 5.4.4. Διπλωμάτες διαπιστευμένοι εκτός της επικράτειας των κρατών Σένγκεν πρέπει να πληρούν τις γενικές απαιτήσεις εισόδου όταν ταξιδεύουν για ιδιωτικούς σκοπούς.

- 5.4.5. Όταν υπάρχει κίνδυνος και βάσιμη υπόνοια παραβατικής ή αξιόποινης δραστηριότητας εκ μέρους διπλωμάτη, πρέπει να ενημερώνεται πάραυτα το Υπουργείο Εξωτερικών της ενδιαφερόμενης χώρας.

- 5.4.6. Σύμφωνα με τη σύμβαση της Βιέννης περί των διπλωματικών σχέσεων, της 18ης Απριλίου 1961, οι διπλωμάτες απολαμβάνουν του απαραβιάστου και άλλων ασυλιών μόνο στη χώρα στην οποία είναι διαπιστευμένοι και στις χώρες από τις οποίες διέρχονται προκειμένου να αναλάβουν τα καθήκοντά τους ή να επιστρέψουν σε αυτά ή όταν επιστρέφουν στη χώρα τους. Αυτό δεν ισχύει όταν ταξιδεύουν για ιδιωτικούς σκοπούς.

- 5.4.7. Μέλη διεθνών οργανισμών που κατέχουν έγγραφα χορηγηθέντα από τους διεθνείς οργανισμούς που απαριθμούνται στο παρόν σημείο και εκτελούν τα καθήκοντά τους μπορούν, εφόσον είναι εφικτό, να τυγχάνουν προνομιακής μεταχείρισης κατά τους συνοριακούς ελέγχους.

Ειδικότερα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα έγγραφα:

- άδεια διέλευσης (laissez-passer) των Ηνωμένων Εθνών: εκδίδεται για το προσωπικό των Ηνωμένων Εθνών και για εκείνο των οργάνων που εξαρτώνται από αυτά στη βάση της σύμβασης σχετικά με τα προνόμια και τις ασυλίες των ειδικών οργάνων, που θεσπίστηκε στη Νέα Υόρκη, στις 21 Νοεμβρίου 1947, από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών,
- άδεια διέλευσης (laissez-passer) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ),
- πιστοποιητικό νομιμοποίησης που εκδίδεται από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης,
- έγγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου ΙΙΙ της συμφωνίας μεταξύ των μερών του Βορειοατλαντικού Συμφώνου σχετικά με το καθεστώς των δυνάμεών τους (δελτία στρατιωτικής ταυτότητας συνοδευόμενα από διατεταγμένη υπηρεσία, φύλλο πορείας ή ατομική ή συλλογική διαταγή μετακίνησης) καθώς και έγγραφα που εκδίδονται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης για την ειρήνη.

Κατά κανόνα, οι κάτοχοι των εγγράφων αυτών δεν υποχρεούνται να αποδείξουν ότι διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)
- [Σύμβαση της Βιέννης περί των διπλωματικών σχέσεων, της 18ης Απριλίου 1961](#)

* Σύνδεσμος:

- [Πληροφορίες για εθνικές παρεκκλίσεις από την υποχρέωση θεώρησης](#)

5.5. Κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών που υπάγονται σε καθεστώς τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας

- 5.5.1. Οι κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών γειτονικής τρίτης χώρας οι οποίοι διαθέτουν άδεια τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας που έχει χορηγηθεί στο πλαίσιο καθεστώτος τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας, βάσει διμερούς συμφωνίας μεταξύ κράτους Σένγκεν και της ενδιαφερόμενης τρίτης χώρας, τυγχάνουν ειδικής μεταχείρισης κατά τη διέλευση των συνόρων, ήτοι:

- δεν υποχρεούνται να διαθέτουν θεώρηση, εφόσον διαθέτουν άδεια τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας που έχει χορηγηθεί από το κράτος Σένγκεν του οποίου τα σύνορα επιθυμούν να διέλθουν. Ενδέχεται να υποχρεούνται να διαθέτουν διαβατήριο, μαζί με την άδεια τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας, εάν αυτό προβλέπεται στις διμερείς συμφωνίες με την ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα·
- μετά την εξακρίβωση της ισχύος και της γνησιότητας της άδειας τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας η οποία αποδεικνύει την ιδιότητα του προσώπου ως κατοίκου παραμεθόριας περιοχής, δεν θα πρέπει να διενεργούνται περαιτέρω έλεγχοι σχετικά με τον σκοπό του ταξιδιού ή την ύπαρξη μέσων διαβίωσης·
- δεν θα πρέπει να σφραγίζονται, κατά την είσοδο ή την έξοδο, ούτε η άδεια τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας ούτε το διαβατήριο, όταν αυτό απαιτείται.

5.5.2. Η διέλευση των συνόρων για τους κατόχους της άδειας αυτής μπορεί να διευκολυνθεί περαιτέρω, στο πλαίσιο των διμερών συμφωνιών μεταξύ κράτους Σένγκεν και τρίτης χώρας, σύμφωνα με το [τμήμα II σημείο 3](#).

* Νομική βάση:

- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1931/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, περί κανόνων σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία στα εξωτερικά χερσαία σύνορα των κρατών μελών και τροποποιήσεως των διατάξεων της σύμβασης Σένγκεν](#)
- [Διμερείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί από τα κράτη Σένγκεν σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία](#)

5.6. **Ανήλικοι**

5.6.1. Οι συνοριοφύλακες πρέπει να αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στους ανήλικους, είτε αυτοί ταξιδεύουν συνοδευόμενοι είτε όχι. Κάθε ανήλικος θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σύμφωνα με την αρχή του «συμφέροντος του παιδιού» κατά τη διάρκεια των συνοριακών διαδικασιών. Κατά τη διάρκεια των συνοριακών διαδικασιών θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στους ανήλικους και θα πρέπει πάντοτε να εξασφαλίζεται κλίμα φιλικό προς το παιδί και αντίστοιχη μεταχείριση. Οι συνοριοφύλακες έχουν καθήκον να παρέχουν πληροφορίες και να εξηγούν τις συνοριακές διαδικασίες με τρόπο φιλικό προς το παιδί (για παράδειγμα, με τη βοήθεια διερμηνέων ή με τη σχεδίαση εικόνων), καθώς και να βεβαιώνονται ότι οι ανήλικοι τις καταλαβαίνουν. Το καθήκον αυτό περιλαμβάνει και τον αρχικό καθορισμό της ενδεχόμενης αναγκαιότητας διεθνούς προστασίας στην περίπτωση ανήλικων μεταναστών που φτάνουν παράτυπα στην ΕΕ, καθώς και την άμεση παραπομπή τους στις εθνικές αρχές προστασίας των παιδιών ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες τους.

Σε περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες για την πραγματική ηλικία του προσώπου, αυτό θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως παιδί έως ότου η διαδικασία εκτίμησης της ηλικίας καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Σε τέτοιες περιπτώσεις, και ειδικότερα όταν φαίνεται πιθανό το πρόσωπο να είναι ανήλικο, το εν λόγω πρόσωπο θα πρέπει να παραπέμπεται το συντομότερο δυνατόν στις αρμόδιες αρχές για τη μέριμνα ανηλίκων, μεταξύ άλλων και για τη διενέργεια εκτίμησης της ηλικίας. Εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστευτεί ότι ο ανήλικος έχει ενδεχομένως αποσπασθεί παράνομα από την επιμέλεια του προσώπου στο οποίο έχει ανατεθεί νόμιμα η γονική μέριμνα ή σε περίπτωση τυχόν υπόνοιας για κακοποίηση ή κακομεταχείριση, θα πρέπει να ενημερώνονται το συντομότερο δυνατόν οι εθνικές αρχές προστασίας των παιδιών.

Όσον αφορά τους ανήλικους που διέρχονται τα εξωτερικά εναέρια σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κατευθυντήριες γραμμές για τους συνοριοφύλακες που έχει θεσπίσει ο Frontex στο «Εγχειρίδιο VEGA: Παιδιά σε αεροδρόμια».

5.6.2. Κατά τη διάρκεια των συνοριακών ελέγχων, στην περίπτωση συνοδευόμενων ανηλίκων, ο συνοριοφύλακας πρέπει να ελέγχει αν τα πρόσωπα που συνοδεύουν ανήλικους έχουν τη γονική μέριμνα αυτών, ιδίως όταν οι ανήλικοι συνοδεύονται από ένα μόνο ενήλικο πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή, ο συνοριοφύλακας πρέπει να προβαίνει σε όλες τις έρευνες που είναι απαραίτητες προκειμένου να αποτραπεί η απαγωγή ή, εν πάση περιπτώσει, η παράνομη απόσπαση του ανηλίκου.

Για την αποφυγή της εξαφάνισης παιδιών, πρέπει να διασφαλίζεται όσο το δυνατόν ταχύτερη καταχώριση, ιδίως σε περιπτώσεις παιδιών χωρίς έγγραφα.

- 5.6.3. Οι μη συνοδευόμενοι ανήλικοι πρέπει να υποβάλλονται σε διεξοδικό έλεγχο, με ενδελεχή εξέταση των ταξιδιωτικών τους εγγράφων και των υπόλοιπων δικαιολογητικών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν εισέρχονται στην επικράτεια ούτε εξέρχονται από αυτή χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου ή των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα επ' αυτών. Σε όλες τις επικοινωνίες με τους ανηλίκους θα πρέπει να χρησιμοποιείται γλώσσα φιλική προς το παιδί και προσαρμοσμένη στην ωριμότητα του ανηλίκου βάσει της ηλικίας του, ενώ επίσης η επικοινωνία μπορεί να περιλαμβάνει τη βοήθεια διερμηνέα ή πολιτισμικού μεσολαβητή, εφόσον είναι αναγκαίο.
- 5.6.4. Σε περίπτωση αμφιβολίας για το αν ο ανήλικος ο οποίος είναι πολίτης της ΕΕ ή υπήκοος τρίτης χώρας νομίμως διαμένων στην ΕΕ έχει το δικαίωμα να διέλθει τα σύνορα εξερχόμενος από τη χώρα, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να επικοινωνεί με το εθνικό σημείο επαφής για τους ανηλίκους του κράτους μέλους της ΕΕ ή του κράτους Σένγκεν της ιθαγένειας ή της διαμονής του ανηλίκου.

Εάν λάβει πληροφορίες οι οποίες υποδεικνύουν το ενδεχόμενο απαγωγής ή υπόνοια μη επιτρεπόμενης εξόδου ανηλίκου ο οποίος είναι πολίτης της ΕΕ ή υπήκοος τρίτης χώρας νομίμως διαμένων στην ΕΕ, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει:

- να απαγορεύσει την έξοδο του ανηλίκου ή
- σε περιπτώσεις στις οποίες δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για την απαγόρευση της εξόδου του ανηλίκου, αλλά υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά το δικαίωμα γονικής μέριμνας, να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με το πρόσωπο που συνοδεύει τον ανήλικο και τον προορισμό τους. Σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να διαβιβάζονται πάραυτα στο εθνικό σημείο επαφής για τους ανηλίκους του κράτους μέλους της ΕΕ ή του κράτους Σένγκεν της ιθαγένειας ή της διαμονής του ανηλίκου.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας που αναφέρεται στο σημείο 5.6 του παρόντος τμήματος, τα καθήκοντα των εθνικών σημείων επαφής για τους ανηλίκους θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- την παροχή, όταν είναι δυνατόν, πληροφοριών σχετικά με την ταυτότητα (ονοματεπώνυμο, ιθαγένεια και ημερομηνία γέννησης) του ανηλίκου και του προσώπου που συνοδεύει τον ανήλικο, καθώς και πληροφοριών για τη μεταξύ τους σχέση·
- την ειδοποίηση άλλων σχετικών εθνικών οργανισμών για τους ανηλίκους για τους οποίους υπάρχουν λόγοι ανησυχίας και την ενημέρωση των οργανισμών αυτών σχετικά με τυχόν προληπτικά μέτρα που αφορούν τους ανηλίκους·

- την παροχή συμβουλών και βοήθειας σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ ή κράτη Σένγκεν σχετικά με τις εθνικές διαδικασίες και τις απαιτήσεις εγγράφων.

* Νομική βάση:

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)

* Σύνδεσμοι:

— [Κατάλογος εθνικών σημείων επαφής για σκοπούς διαβούλευσης σχετικά με ανηλίκους](#)

— [Κατάλογος σημείων επαφής στα κράτη μέλη για ζητήματα διαχείρισης των συνόρων](#)

— [Εγχειρίδιο VEGA: Παιδιά σε αεροδρόμια: μετακινούμενα παιδιά που διατρέχουν κινδύνους: κατευθυντήριες γραμμές για τους συνοριοφύλακες](#)

5.7. Μαθητές σχολείων από τρίτες χώρες οι οποίοι διαμένουν σε κράτος μέλος της ΕΕ ή σε τρίτη χώρα για την οποία δεν ισχύει υποχρέωση θεώρησης⁷⁸

5.7.1. Μαθητές σχολείων οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτης χώρας για την οποία ισχύει υποχρέωση θεώρησης αλλά οι οποίοι διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος της ΕΕ και ταξιδεύουν στο πλαίσιο σχολικής εκδρομής δεν υποχρεούνται να διαθέτουν θεώρηση για διέλευση ή βραχεία παραμονή στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους της ΕΕ, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) συνοδεύονται από εκπαιδευτικό του οικείου σχολείου, ο οποίος διαθέτει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο και θεώρηση, εφόσον απαιτείται·

β) ο εκπαιδευτικός είναι σε θέση να παρουσιάσει [έντυπο](#), το οποίο έχει χορηγηθεί από το σχολείο και καθιστά εφικτή την ταυτοποίηση όλων των μαθητών του σχολείου που συμμετέχουν στην εκδρομή, και στο οποίο προσδιορίζονται σαφώς ο σκοπός και οι περιστάσεις της προβλεπόμενης παραμονής ή διέλευσης·

γ) οι μαθητές σχολείων διαθέτουν έγκυρο έγγραφο για τη διέλευση των συνόρων.

Ωστόσο, οι μαθητές σχολείων απαλλάσσονται από την τελευταία αυτή υποχρέωση —την κατοχή έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου— εάν:

- το έντυπο που αναφέρεται στο στοιχείο β) περιέχει πρόσφατη φωτογραφία των μαθητών που δεν είναι σε θέση να αποδείξουν την ταυτότητά τους με δελτίο ταυτότητας το οποίο φέρει φωτογραφία·

⁷⁸

Το σημείο 5.7 δεν εφαρμόζεται στη Νορβηγία, στην Ισλανδία, στην Ελβετία και στο Λιχτενστάιν.

- η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους της ΕΕ στο οποίο διαμένουν οι μαθητές επιβεβαιώνει το γεγονός ότι οι μαθητές κατοικούν σε αυτό, καθώς και το δικαίωμά τους να εισέλθουν εκ νέου στην επικράτεια του και εξασφαλίζει την κατάλληλη πιστοποίηση της γνησιότητας του εντύπου (ήτοι με τη σφραγίδα της αρμόδιας εθνικής αρχής)·
- το κράτος μέλος της ΕΕ στο οποίο διαμένουν οι μαθητές έχει ενημερώσει τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ ότι επιθυμεί να αναγνωρίζονται οι κατάλογοί του ως έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο.

5.7.2. Οι διατάξεις του σημείου 5.7.1 δεν απαλλάσσουν τους μαθητές σχολείων ούτε τους εκπαιδευτικούς που τους συνοδεύουν από τους συνοριακούς ελέγχους σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες (σημείο 1 του παρόντος τμήματος).

Οι συνοριοφύλακες μπορούν να αρνηθούν την είσοδο ή τη διέλευση των ως άνω προσώπων, εφόσον συντρέχουν λόγοι για κάτι τέτοιο, κατά τα προβλεπόμενα στο [σημείο 8 του παρόντος τμήματος](#).

5.7.3. Η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης είναι δυνατό να επεκταθεί και στους μαθητές σχολείων που συμμετέχουν σε σχολική εκδρομή και είναι υπήκοοι τρίτης χώρας για την οποία ισχύει υποχρέωση θεώρησης αλλά διαμένουν μόνιμα σε άλλη τρίτη χώρα για την οποία ισχύει απαλλαγή από την εν λόγω υποχρέωση (παραδείγματος χάρη, μαθητές σχολείου που έχουν την τουρκική ιθαγένεια αλλά διαμένουν νομίμως στο Μαυροβούνιο).

* Νομική βάση:

— [94/795/ΔΕΥ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1994, σχετικά με κοινή δράση που θεσπίζεται από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο β\) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τις διατυπώσεις ταξιδιού, για μαθητές, υπηκόους τρίτων χωρών, που διαμένουν σε κράτος μέλος](#)

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή](#)

5.8. **Διασυνοριακοί εργαζόμενοι**

Οι διασυνοριακοί εργαζόμενοι και άλλες κατηγορίες προσώπων που διασχίζουν τακτικά τα σύνορα για να μεταβούν στον τόπο εργασίας τους, εφόσον είναι πολύ γνωστοί στους συνοριοφύλακες λόγω συχνής διέλευσης των συνόρων από το ίδιο συνοριακό σημείο διέλευσης και εφόσον, σύμφωνα με αρχικό έλεγχο, δεν είναι καταχωρισμένοι ως ανεπιθύμητοι ούτε στο SIS ούτε σε εθνικό δελτίο δεδομένων, πρέπει να υποβάλλονται μόνο σε δειγματοληπτικό έλεγχο προκειμένου να διαπιστωθεί ότι διαθέτουν έγκυρο έγγραφο που επιτρέπει τη διέλευση των συνόρων και πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου. Οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν, αντιστοίχως, για τους υπηκόους τρίτων χωρών γενικά και για τους δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

Αυτή η ομάδα προσώπων πρέπει να υποβάλλεται από καιρού εις καιρό, απροειδοποίητα και σε μη τακτά χρονικά διαστήματα, σε διεξοδικούς ελέγχους.

* Νομική βάση:

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VII\)](#)

5.9. Τουρίστες ΚΕΠ

Το μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της εθνικής διοίκησης τουρισμού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας σχετικά με τις θεωρήσεις και τα συναφή ζητήματα που αφορούν ομάδες τουριστών από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (καθεστώς εγκεκριμένου προορισμού)⁷⁹ περιέχει ειδικές ρυθμίσεις για τα ταξίδια ομάδων Κινέζων τουριστών από την Κίνα στην επικράτεια της Ένωσης.

Τα μέλη τέτοιων ομάδων Κινέζων τουριστών (στο εξής: τουρίστες ΚΕΠ), οι οποίες θα πρέπει να απαρτίζονται από 5 τουλάχιστον άτομα, είναι υποχρεωμένα να εισέρχονται στην επικράτεια της Ένωσης και να εξέρχονται από αυτήν ως ομάδα. Ακόμη πρέπει να μετακινούνται εντός της επικράτειας της Ένωσης ως ομάδα σύμφωνα με το προκαθορισμένο πρόγραμμα ταξιδιού.

Κατά κανόνα, οι τουρίστες ΚΕΠ πρέπει να συνοδεύονται από αρχηγό του οργανωμένου ταξιδιού, ο οποίος οφείλει να διασφαλίζει ότι οι τουρίστες αυτοί εισέρχονται στην Ένωση και εξέρχονται από αυτήν ως ομάδα.

Οι συνήθεις διαδικασίες ελέγχου (βλ. σημείο 1.2 του παρόντος [τιμήματος](#)) πρέπει να διενεργούνται σε ομάδες τουριστών ΚΕΠ. Οι έλεγχοι ενδέχεται να περιλαμβάνουν επίσης την εξακρίβωση της ιδιότητας τουρίστα ΚΕΠ, η οποία, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να αναφέρεται στην αυτοκόλλητη θεώρηση. Θεωρήσεις με την ένδειξη «ADS» (ΚΕΠ) είναι πάντοτε ατομικές θεωρήσεις. Επιπλέον, ο αρχηγός του οργανωμένου ταξιδιού πρέπει να υποβάλλεται στις συνήθεις διαδικασίες ελέγχου, οι οποίες περιλαμβάνουν την εξακρίβωση της ιδιότητάς του ως αρχηγού του οργανωμένου ταξιδιού.

Ο συνοριοφύλακας μπορεί επίσης να απαιτήσει την επίδειξη δικαιολογητικών τα οποία πιστοποιούν την ιδιότητα τουρίστα ΚΕΠ και αρχηγού οργανωμένου ταξιδιού.

* Νομική βάση:

— [Απόφαση του Συμβουλίου, της 8ης Μαρτίου 2004, για τη σύναψη του μνημονίου συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της εθνικής διοίκησης τουρισμού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας σχετικά με τις θεωρήσεις και τα συναφή ζητήματα που αφορούν ομάδες τουριστών από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας \(ΚΕΠ\)](#)

5.10. Υπηρεσίες διάσωσης, αστυνομικές, πυροσβεστικές δυνάμεις και συνοριοφύλακες

Οι ρυθμίσεις σχετικά με την είσοδο και την έξοδο μελών των υπηρεσιών διάσωσης και των αστυνομικών και πυροσβεστικών δυνάμεων που επιχειρούν σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, καθώς και των συνοριοφυλάκων που διασχίζουν σύνορα κατά την άσκηση των επαγγελματικών τους καθηκόντων πρέπει να καθορίζονται βάσει του εθνικού δικαίου.

⁷⁹ ΕΕ L 83 της 20.3.2004, σ. 14.

5.11. Υπεράκτιοι εργαζόμενοι

Οι υπεράκτιοι εργαζόμενοι οι οποίοι επιστρέφουν τακτικά στα κράτη Σένγκεν χωρίς να έχουν παραμείνει στην επικράτεια τρίτης χώρας δεν θα πρέπει να υποβάλλονται σε συστηματικούς ελέγχους. Εντούτοις, η αξιολόγηση των κινδύνων όσον αφορά την αντικανονική μετανάστευση θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για να καθορίζεται η συχνότητα των απαιτούμενων ελέγχων.

5.12. Ενδοεταρικός μετατιθέμενοι

Το καθεστώς κινητικότητας εντός της ΕΕ που θεσπίζεται με την οδηγία 2014/66/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸⁰ προβλέπει αυτοτελείς κανόνες οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα σε κατόχους άδειας ενδοεταρικός μετατιθεμένου – συμπεριλαμβανομένων των κατόχων άδειας ενδοεταρικός μετατιθεμένου που έχει χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν το οποίο δεν εφαρμόζει ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν– να ασκήσουν το δικαίωμα κινητικότητας και να εισέλθουν, να παραμείνουν και να εργαστούν σε ένα ή περισσότερα δεύτερα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την οδηγία αυτή (ήτοι, σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πλην της Δανίας και της Ιρλανδίας).

Βραχεία κινητικότητα (έως 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία 2014/66/ΕΕ): Οι κάτοχοι άδειας ενδοεταρικός μετατιθεμένου δεν υποχρεούνται να διαθέτουν έγκυρη θεώρηση, εφόσον παρέχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι μετακινούνται σε δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ που δεσμεύεται από την οδηγία 2014/66/ΕΕ στο πλαίσιο κινητικότητας εντός της ΕΕ η οποία επιτρέπεται βάσει της οδηγίας αυτής. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να παρέχονται με:

α) αντίγραφο της κοινοποίησης που απέστειλε η οντότητα υποδοχής στο πρώτο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία 2014/66/ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας· ή

β) επιστολή από την οντότητα υποδοχής στο δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την εν λόγω οδηγία η οποία προσδιορίζει τουλάχιστον τις λεπτομέρειες όσον αφορά τη διάρκεια της κινητικότητας εντός της ΕΕ και τον τόπο εγκατάστασης της οντότητας ή των οντοτήτων υποδοχής στο δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την εν λόγω οδηγία.

---

⁸⁰ Οδηγία 2014/66/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταρικής μετάθεσης (ΕΕ L 157 της 27.5.2014, σ. 1).

Το μέγιστο επιτρεπόμενο διάστημα σωρευμένων παραμονών βραχείας διάρκειας σε δεύτερα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την οδηγία 2014/66/ΕΕ βάσει των κανόνων περί κινητικότητας των ενδοεταιρικών μετατιθεμένων μπορεί να υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών. Επακόλουθες παραμονές βραχείας διάρκειας έως 90 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία 2014/66/ΕΕ σε διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την εν λόγω οδηγία επιτρέπονται και μπορούν να αντιπροσωπεύουν αθροιστικά σημαντικό μέρος της συνολικής μέγιστης διάρκειας διαμονής των ενδοεταιρικών μετατιθεμένων (τρία έτη για τα διοικητικά στελέχη και τους ειδικευμένους εργαζόμενους· ένα έτος για τους ασκούμενους εργαζόμενους) ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης. Οι κανόνες για τη βραχεία κινητικότητα έχουν άμεση εφαρμογή από τις 29 Νοεμβρίου 2016.

* Παράδειγμα:

Ινδός διευθυντής, κάτοχος κροατικής άδειας ενδοεταιρικών μετατιθεμένου, μπορεί να παραμείνει 170 ημέρες (90 ημέρες βραχείας κινητικότητας στην Ιταλία και εν συνεχεία 80 ημέρες βραχείας κινητικότητας στη Γερμανία) κατά τη διάρκεια περιόδου 180 ημερών χωρίς να παραβεί τους κανόνες του Σένγκεν.

Μακρά κινητικότητα (άνω των 90 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία 2014/66/ΕΕ): Οι κανόνες για τη μακρά κινητικότητα εξαρτώνται από την επιλογή που έκανε το σχετικό δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την εν λόγω οδηγία κατά τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη του (βλ. πίνακα κατωτέρω). Το δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία 2014/66/ΕΕ μπορεί να επιλέξει είτε να απαιτεί τίτλο διαμονής με την ένδειξη «mobile ICT» (άδεια μακράς κινητικότητας) (διαδικασία υποβολής αίτησης), η οποία εκδίδεται από το εν λόγω δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την εν λόγω οδηγία, είτε να εφαρμόζει τους κανόνες για τη βραχεία κινητικότητα. Στην πρώτη περίπτωση, θα πρέπει να απαιτείται τίτλος διαμονής με την ένδειξη «mobile ICT» στη δεύτερη περίπτωση, εφαρμόζονται οι κανόνες για τη βραχεία κινητικότητα.

Σύνοψη - επιλεγμένες διαδικασίες για τη βραχεία και τη μακρά κινητικότητα

(καμία διαδικασία/κοινοποίηση/αίτηση)

	Βραχεία κινητικότητα	Μακρά κινητικότητα
BE	καμία διαδικασία	αίτηση

BG	καμία διαδικασία	αίτηση
CZ	καμία διαδικασία	αίτηση
DE	κοινοποίηση	αίτηση
EST	κοινοποίηση	κοινοποίηση
EL	κοινοποίηση	κοινοποίηση
ES	κοινοποίηση	κοινοποίηση
FR	κοινοποίηση	αίτηση
HR	καμία διαδικασία	αίτηση
IT	καμία διαδικασία	αίτηση

CY	κοινοποίηση	αίτηση
LV	καμία διαδικασία	αίτηση
LT	καμία διαδικασία	αίτηση
LU	κοινοποίηση	αίτηση
HU	κοινοποίηση	αίτηση
MT	κοινοποίηση	αίτηση
NL	κοινοποίηση	αίτηση
AT	καμία διαδικασία	αίτηση
PL	κοινοποίηση	αίτηση
PT	καμία διαδικασία	αίτηση
RO	κοινοποίηση	αίτηση
SI	κοινοποίηση	αίτηση
SK	κοινοποίηση	κοινοποίηση
FI	κοινοποίηση	αίτηση
SE	καμία διαδικασία	αίτηση

* Νομική βάση:

— [Οδηγία 2014/66/ΕΕ \(άρθρα 20 έως 23\)](#)

5.13. Ερευνητές και μέλη της οικογένειάς τους

Το καθεστώς κινητικότητας εντός της ΕΕ που θεσπίζεται με την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸¹ προβλέπει αυτοτελείς κανόνες οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα σε ερευνητές και μέλη της οικογένειάς τους που διαθέτουν τίτλο

⁸¹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair) (ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 21).

διαμονής ή θεώρηση μακράς διαρκείας που έχει χορηγηθεί από κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από τις διατάξεις της οδηγίας αυτής —συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαθέτουν τίτλο διαμονής ή θεώρηση μακράς διαρκείας που έχει χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν το οποίο δεν εφαρμόζει ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν— να ασκήσουν το δικαίωμα κινητικότητας και να εισέλθουν και να παραμείνουν σε ένα ή περισσότερα δεύτερα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από τις διατάξεις της οδηγίας αυτής (ήτοι, σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πλην της Δανίας και της Ιρλανδίας).

Βραχεία κινητικότητα [έως 180 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 360 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801].

Οι κάτοχοι άδειας ή θεώρησης μακράς διαρκείας με σκοπό την έρευνα δεν υποχρεούνται να διαθέτουν έγκυρη θεώρηση ή τίτλο διαμονής στο κράτος μέλος της ΕΕ στο οποίο εισέρχονται, εφόσον παρέχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι μετακινούνται σε δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ που δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 στο πλαίσιο κινητικότητας εντός της ΕΕ η οποία επιτρέπεται βάσει της οδηγίας αυτής. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να παρέχονται με:

α) αντίγραφο της κοινοποίησης που εστάλη στις αρμόδιες αρχές του πρώτου και του δεύτερου κράτους μέλους της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας· ή

β) αντίγραφο της σύμβασης υποδοχής που διευκρινίζει τις λεπτομέρειες όσον αφορά την κινητικότητα του ερευνητή ή, όταν οι λεπτομέρειες της κινητικότητας δεν προσδιορίζονται στη σύμβαση υποδοχής, επιστολή από τον ερευνητικό οργανισμό στο δεύτερο κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 η οποία προσδιορίζει τουλάχιστον τη διάρκεια της κινητικότητας εντός της Ένωσης και τον τόπο εγκατάστασης του ερευνητικού οργανισμού στο δεύτερο αυτό κράτος μέλος.

Τα μέλη της οικογένειας του ερευνητή που διαθέτουν τίτλο διαμονής επίσης δεν υποχρεούνται να διαθέτουν έγκυρη θεώρηση ή τίτλο διαμονής στο κράτος μέλος της ΕΕ στο οποίο εισέρχονται, εφόσον παρέχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι συνοδεύουν τον ερευνητή ο οποίος μετακινείται σε δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ που δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 στο πλαίσιο κινητικότητας εντός της ΕΕ η οποία επιτρέπεται βάσει της εν λόγω οδηγίας. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να παρέχονται με τον έγκυρο τίτλο διαμονής που έχει χορηγηθεί από το πρώτο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία αυτή και είτε

α) αντίγραφο της κοινοποίησης που εστάλη στις αρμόδιες αρχές του πρώτου και του δεύτερου κράτους μέλους της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2, ή

β) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι συνοδεύουν τον ερευνητή.

Οι ερευνητές και τα μέλη της οικογένειάς τους δικαιούνται να παραμείνουν σε δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 έως 180 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 360 ημερών. Επακόλουθες παραμονές βραχείας διάρκειας έως 180 ημερών εντός οποιασδήποτε περιόδου 360 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 σε διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την εν λόγω οδηγία επιτρέπονται και μπορούν να αντιπροσωπεύουν αθροιστικά σημαντικό μέρος της συνολικής διάρκειας διαμονής του ερευνητή και των μελών της οικογένειάς του ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης. Οι κανόνες για τη βραχεία κινητικότητα έχουν άμεση εφαρμογή από τις 24 Μαΐου 2018.

* Παράδειγμα:

Νιγηριανός ερευνητής, κάτοχος βουλγαρικού τίτλου διαμονής ή θεώρησης μακράς διάρκειας μπορεί να παραμείνει 250 ημέρες (150 ημέρες βραχείας κινητικότητας στην Ιταλία και εν συνεχεία 100 ημέρες βραχείας κινητικότητας στη Γερμανία) χωρίς να παραβεί τους κανόνες του Σένγκεν.

Μακρά κινητικότητα [άνω των 180 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801]: Οι κανόνες για τη μακρά κινητικότητα εξαρτώνται από την επιλογή που έκανε το σχετικό δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 κατά τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη του (βλ. πίνακα κατωτέρω). Το δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 μπορεί να επιλέξει είτε να απαιτεί τίτλο διαμονής ή θεώρηση μακράς διάρκειας με την ένδειξη «researcher-mobility» («κινητικότητα ερευνητών») (διαδικασία υποβολής αίτησης), η οποία εκδίδεται από το εν λόγω δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία, είτε να εφαρμόζει τους κανόνες για τη βραχεία κινητικότητα. Στην πρώτη περίπτωση, θα πρέπει να απαιτείται ο τίτλος διαμονής ή θεώρηση μακράς διάρκειας με την ένδειξη «researcher-mobility»· στη δεύτερη περίπτωση, εφαρμόζονται οι κανόνες για τη βραχεία κινητικότητα. Η διαδικασία για τα μέλη της οικογένειας είναι πανομοιότυπη με τη διαδικασία που εφαρμόζεται για τον ερευνητή.

Σύνοψη - επιλεγμένες διαδικασίες για τη βραχεία και τη μακρά κινητικότητα

(καμία διαδικασία / κοινοποίηση / αίτηση)

	Βραχεία κινητικότητα	Μακρά κινητικότητα
BE	(καμία διαδικασία)	(αίτηση)

BG	κοινοποίηση	αίτηση
CZ	καμία διαδικασία	καμία διαδικασία
DE	κοινοποίηση	αίτηση
EST	κοινοποίηση	κοινοποίηση
EL	κοινοποίηση	αίτηση
ES	κοινοποίηση	κοινοποίηση
FR	κοινοποίηση	κοινοποίηση
HR	καμία διαδικασία	αίτηση
IT	κοινοποίηση	αίτηση
CY	κοινοποίηση	αίτηση
LV	καμία διαδικασία	αίτηση
LT	καμία διαδικασία	αίτηση
LU	κοινοποίηση	αίτηση
HU	κοινοποίηση	αίτηση
MT	κοινοποίηση	αίτηση
NL	κοινοποίηση	αίτηση
AT	καμία διαδικασία	αίτηση
PL	κοινοποίηση	αίτηση
PT	καμία διαδικασία	αίτηση
RO	κοινοποίηση	αίτηση
SI	κοινοποίηση	αίτηση
SK	κοινοποίηση	κοινοποίηση

FI	κοινοποίηση	κοινοποίηση
SE	καμία διαδικασία	αίτηση

* Νομική βάση:

[Οδηγία \(ΕΕ\) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών \(au pair\)](#) (άρθρα 27, 28, 29, 30 και 32)

5.14. Σπουδαστές

Το καθεστώς κινητικότητας εντός της ΕΕ που θεσπίζεται με την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 προβλέπει αυτοτελείς κανόνες οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα σε κατόχους τίτλου διαμονής ή θεώρησης μακράς διάρκειας με σκοπό τις σπουδές που έχει χορηγηθεί από κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από τις διατάξεις της οδηγίας αυτής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαθέτουν τίτλο διαμονής ή θεώρηση μακράς διάρκειας που έχει χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν το οποίο δεν εφαρμόζει ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, οι οποίοι καλύπτονται από ενωσιακό ή πολυμερές πρόγραμμα που περιλαμβάνει μέτρα κινητικότητας ή από συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να ασκήσουν το δικαίωμα κινητικότητας και να εισέλθουν, να παραμείνουν και να σπουδάσουν σε ένα ή περισσότερα δεύτερα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2016/801 (ήτοι, σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πλην της Δανίας και της Ιρλανδίας) για διάστημα έως 360 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία.

Οι κάτοχοι τίτλου διαμονής ή θεώρησης μακράς διάρκειας με σκοπό τις σπουδές που αναφέρεται σε συγκεκριμένο πρόγραμμα ή συμφωνία δεν υποχρεούνται να διαθέτουν έγκυρη θεώρηση ή τίτλο διαμονής στο κράτος μέλος της ΕΕ στο οποίο εισέρχονται, εφόσον παρέχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι μετακινούνται σε δεύτερο κράτος μέλος της ΕΕ που δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 στο πλαίσιο κινητικότητας εντός της ΕΕ η οποία επιτρέπεται βάσει της οδηγίας αυτής. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να παρέχονται με:

- α) αντίγραφο της κοινοποίησης που εστάλη στις αρμόδιες αρχές του πρώτου και του δεύτερου κράτους μέλους της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 2· ή

- β) αποδεικτικά στοιχεία ότι ο σπουδαστής πραγματοποιεί μέρος των σπουδών του στο δεύτερο κράτος μέλος που δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 στο πλαίσιο ενωσιακού ή πολυμερούς προγράμματος το οποίο περιλαμβάνει μέτρα κινητικότητας ή στο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Επακόλουθες παραμονές έως 360 ημερών ανά κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεσμεύεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/801 σε διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεσμεύονται από την εν λόγω οδηγία επιτρέπονται και μπορούν να αντιπροσωπεύουν αθροιστικά σημαντικό μέρος της συνολικής μέγιστης διάρκειας διαμονής του σπουδαστή ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε μεμονωμένης περίπτωσης. Οι κανόνες για την κινητικότητα των σπουδαστών έχουν άμεση εφαρμογή από τις 24 Μαΐου 2018.

* Παράδειγμα:

Αμερικανός σπουδαστής, κάτοχος ρουμανικού τίτλου διαμονής με σκοπό τις σπουδές, ο οποίος συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus + σε γερμανικό πανεπιστήμιο, μπορεί να παραμείνει έως 360 ημέρες στη Γερμανία χωρίς να παραβεί τους κανόνες του Σένγκεν.

Σύνοψη - επιλεγμένη διαδικασία για την κινητικότητα των σπουδαστών

(καμία διαδικασία / κοινοποίηση)

	Κινητικότητα σπουδαστών:
BE	(κοινοποίηση)
BG	κοινοποίηση
CZ	καμία διαδικασία
DE	κοινοποίηση
EST	καμία διαδικασία
EL	κοινοποίηση
ES	κοινοποίηση
FR	κοινοποίηση
HR	καμία διαδικασία
IT	κοινοποίηση
CY	κοινοποίηση
LV	καμία διαδικασία
LT	καμία διαδικασία
LU	κοινοποίηση
HU	κοινοποίηση
MT	κοινοποίηση
NL	κοινοποίηση
AT	καμία διαδικασία
PL	κοινοποίηση

PT	κοινοποίηση
RO	κοινοποίηση
SI	κοινοποίηση
SK	κοινοποίηση
FI	κοινοποίηση
SE	κοινοποίηση

* Νομική βάση:

— [Οδηγία \(ΕΕ\) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών \(au pair\)](#) (άρθρα 27, 31 και 32).

5.15. Δικαιούχοι της συμφωνίας αποχώρησης

Τα παραρτήματα 42 και 43 του παρόντος εγχειριδίου παρέχουν λεπτομερείς διευκρινίσεις σχετικά με τη μεταχείριση στα εξωτερικά σύνορα, από την 1η Ιανουαρίου 2021, των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου και των μελών των οικογενειών τους που είναι δικαιούχοι του δεύτερου μέρους της συμφωνίας αποχώρησης σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών⁸². Οδηγίες σχετικά με τη μη ένταξη των δικαιούχων της συμφωνίας αποχώρησης στο ΣΕΕ και το ETIAS θα εκδοθούν όσο πλησιάζει η έναρξη εφαρμογής των δύο αυτών συστημάτων.

Για όλους τους άλλους σκοπούς, πλην εκείνων που καλύπτονται ρητά στα παραρτήματα 42 και 43, καθώς και στις επικείμενες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το ΣΕΕ και το ETIAS, οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου και τα μέλη των οικογενειών τους που είναι δικαιούχοι της συμφωνίας αποχώρησης πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως κάθε άλλος υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα σε κράτος Σένγκεν.

⁸² Το παράρτημα 42 περιλαμβάνει επίσης στο τμήμα 2 αναφορά σε άλλες συμφωνίες αποχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και των συνδεδεμένων κρατών Σένγκεν.

Οι δικαιούχοι της συμφωνίας αποχώρησης έχουν τα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας που έχουν ασκήσει στο παρελθόν και τα οποία απολάμβαναν ως πολίτες της ΕΕ, μόνο στο κράτος υποδοχής τους. Όσον αφορά τη μετακίνηση σε άλλα κράτη Σένγκεν, εκτός από το κράτος υποδοχής τους, θα αντιμετωπίζονται ως υπήκοοι τρίτης χώρας που διαμένουν νομίμως στο εν λόγω κράτος υποδοχής.

6. ΣΦΡΑΓΙΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

- 6.1. Εν αναμονή της έναρξης λειτουργίας του συστήματος εισόδου/εξόδου, τα ταξιδιωτικά έγγραφα όλων των υπηκόων τρίτων χωρών πρέπει να σφραγίζονται συστηματικά κατά την είσοδο και την έξοδο. Η σφραγίδα δεν συνιστά απόδειξη ότι διενεργήθηκε διεξοδικός έλεγχος· απλώς καθιστά δυνατό να εξακριβωθεί, με βεβαιότητα, η ημερομηνία και ο τόπος διέλευσης των συνόρων. Σκοπός της σφράγισης είναι επίσης να διασφαλίζεται η δυνατότητα να εξακριβώνεται, κατά τη διάρκεια των ελέγχων κατά την είσοδο και την έξοδο, αν έχει τηρηθεί η μέγιστη επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής υπηκόου τρίτης χώρας στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή στην επικράτεια της Βουλγαρίας, της Κροατίας, της Κύπρου και της Ρουμανίας, λαμβανομένων υπόψη χωριστά — 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών.
- 6.2. Δεν τοποθετείται σφραγίδα εισόδου ή εξόδου στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) στα ταξιδιωτικά έγγραφα υπηκόων των κρατών μελών της ΕΕ, της Νορβηγίας, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Ελβετίας·
  - β) στα ταξιδιωτικά έγγραφα των αρχηγών κρατών ή των προσωπικοτήτων των οποίων η άφιξη έχει προαναγγελθεί επισήμως διά της διπλωματικής οδού·
  - γ) στις άδειες κυβερνήτη αεροσκάφους ή τα πιστοποιητικά μέλους πληρώματος αεροσκάφους·
  - δ) στα ταξιδιωτικά έγγραφα των ναυτικών οι οποίοι παραμένουν στην επικράτεια κράτους Σένγκεν μόνο κατά τον ελλιμενισμό του πλοίου και στη ζώνη του λιμένος·
  - ε) στα ταξιδιωτικά έγγραφα των μελών του πληρώματος και των επιβατών κρουαζιερόπλοιων που δεν υπόκεινται σε συνοριακούς ελέγχους, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο [τμήμα IV σημείο 2](#)·
  - στ) στα έγγραφα που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων σε υπηκόους της Ανδόρας, του Μονακό και του Αγίου Μαρίνου·
  - ζ) στα έγγραφα κατοίκων παραμεθόριων περιοχών οι οποίοι υπάγονται σε καθεστώς τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας ([τμήμα II σημείο 3](#))·

- η) στα ταξιδιωτικά έγγραφα των μελών του πληρώματος επιβατικών και εμπορικών αμαξοστοιχιών που εκτελούν διεθνή δρομολόγια·
- θ) στα ταξιδιωτικά έγγραφα υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι επιδεικνύουν δελτίο διαμονής προβλεπόμενο στην οδηγία 2004/38/EK που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος της ΕΕ ή από χώρα ΕΟΧ, ανεξάρτητα από το αν συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν τον πολίτη της ΕΕ ή του ΕΟΧ.

Το άρθρο 11 παράγραφος 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν διευκρινίζει ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να σφραγίζει το ταξιδιωτικό έγγραφο υπηκόων τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι τίτλου διαμονής ή θεώρησης μακράς διάρκειας που έχει εκδοθεί από το εν λόγω κράτος μέλος. Συγκριτικά, το ίδιο θα ισχύει και για τους δικαιούχους της συμφωνίας αποχώρησης. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν θεωρεί χρήσιμη τη σφράγιση αυτή, δεδομένου ότι σκοπός της σφράγισης είναι να διαπιστωθεί αν ο υπήκοος τρίτης χώρας τήρησε την επιτρεπόμενη διάρκεια βραχείας παραμονής εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και η λογική αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν δικαίωμα μακράς παραμονής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά — ιδίως όσον αφορά τους δικαιούχους της συμφωνίας αποχώρησης— να αποφεύγεται η σφράγιση. Σε κάθε περίπτωση, σε περίπτωση σφράγισης, η σφραγίδα αυτή δεν μπορεί να επηρεάσει τη διάρκεια της επιτρεπόμενης μακράς παραμονής.

Το ταξιδιωτικό έγγραφο μέλους της οικογένειας πολιτών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετίας που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών πρέπει επίσης να σφραγίζεται, εκτός εάν επιδεικνύουν δελτίο διαμονής που έχει χορηγηθεί σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/EK. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 θέσπισε εναρμονισμένους μορφότευπους για τα δελτία διαμονής και εφαρμόζεται στην ΕΕ από τις 2 Αυγούστου 2021. Αυτό σημαίνει ότι τα δελτία διαμονής ή τα δελτία μόνιμης διαμονής που εκδίδονται από τις 2 Αυγούστου 2021 έχουν ενιαίο μορφότευπο (βλ. σημείο 2.8 του παρόντος τμήματος). Για όσα έχουν εκδοθεί παλαιότερα, ακόμη και αν δελτίο διαμονής που έχει εκδοθεί δυνάμει της οδηγίας 2004/38/EK δεν έχει κοινοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 39 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο κάτοχός τους δεν χρειάζεται θεώρηση εισόδου. Πράγματι, η υποχρέωση αυτή απορρέει άμεσα από την οδηγία 2004/38/EK.

* Παραδείγματα:

1) Ινδή υπήκοος, σύζυγος Γερμανού πολίτη, κάτοχος ολλανδικού δελτίου διαμονής (όπου αναγράφεται η ιδιότητά της ως μέλους της οικογένειας πολίτη της ΕΕ): το ταξιδιωτικό έγγραφο του προσώπου αυτού δεν πρέπει να σφραγίζεται, ανεξάρτητα από το αν συνοδεύει ή πηγαίνει να συναντήσει τον σύζυγό της.

2) Μολδαβή σύζυγος Ιταλού υπηκόου, η οποία διαθέτει ιρλανδική κάρτα διαμονής (όπου αναγράφεται η ιδιότητά της ως μέλους της οικογένειας πολίτη της ΕΕ): το ταξιδιωτικό έγγραφο του προσώπου αυτού δεν πρέπει να σφραγίζεται, ανεξάρτητα από το αν η Μολδαβή σύζυγος συνοδεύει ή πηγαίνει να συναντήσει τον σύζυγό της.

3) Ινδή υπήκοος, σύζυγος Γάλλου πολίτη, κάτοχος θεώρησης Σένγκεν αλλά όχι (ακόμη) δελτίου διαμονής, πηγαίνει να συναντήσει τον Γάλλο πολίτη στη Γερμανία: στην περίπτωση αυτή, το ταξιδιωτικό έγγραφο του εν λόγω προσώπου πρέπει να σφραγιστεί.

- 6.3. Κατ' εξαίρεση, κατόπιν αιτήματος υπηκόου τρίτης χώρας, και αν η τοποθέτηση της σφραγίδας εισόδου/εξόδου θα μπορούσε να δημιουργήσει σοβαρές δυσκολίες στο εν λόγω πρόσωπο, η σφραγίδα μπορεί να τεθεί σε χωριστό φύλλο. Το φύλλο αυτό πρέπει να παραδίδεται στον υπήκοο τρίτης χώρας.

- 6.4. Στην πράξη, ενδέχεται επίσης το έγγραφο που επιτρέπει τη διέλευση των συνόρων στον υπήκοο τρίτης χώρας να μην είναι πλέον πρόσφορο για την τοποθέτηση σφραγίδας εάν δεν υπάρχουν πλέον διαθέσιμες σελίδες. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να συνιστάται στον υπήκοο τρίτης χώρας να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση νέου διαβατηρίου, ώστε να εξακολουθήσει να είναι δυνατή μελλοντικά η σφράγιση του ταξιδιωτικού εγγράφου του.

Ωστόσο, κατ' εξαίρεση —και ιδίως στην περίπτωση προσώπων που διασχίζουν τακτικά τα σύνορα για να μεταβούν στον τόπο εργασίας τους— μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωριστό φύλλο, στο οποίο μπορούν να τοποθετούνται περαιτέρω σφραγίδες. Το φύλλο αυτό πρέπει να παραδίδεται στον υπήκοο τρίτης χώρας.

Εν πάση περιπτώσει, η έλλειψη κενών σελίδων σε διαβατήριο δεν συνιστά, αφ' εαυτής, βάσιμο και επαρκή λόγο άρνησης της εισόδου προσώπου (βλ. [σημείο 8 του παρόντος τμήματος](#), σχετικά με τους λόγους άρνησης).

* Συνιστώμενη πρακτική:

Το φύλλο που αναφέρεται στα σημεία 6.3 και 6.4 θα πρέπει, ως ελάχιστη απαίτηση, να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- ονομασία και τοποθεσία των συνοριακών σταθμών·
- την ημερομηνία έκδοσης·
- το ονοματεπώνυμο του κατόχου του ταξιδιωτικού εγγράφου·
- τον αριθμό του ταξιδιωτικού εγγράφου·
- σφραγίδα και επίσημη σφραγίδα του συνοριακού σημείου διέλευσης·
- το ονοματεπώνυμο και την υπογραφή του συνοριοφύλακα.

- 6.5. Στην περίπτωση εισόδου και εξόδου υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης, η σφραγίδα πρέπει να τίθεται κατά γενικό κανόνα στην απέναντι σελίδα από αυτή στην οποία έχει τοποθετηθεί η θεώρηση. Αν πρέπει να τοποθετηθούν περισσότερες σφραγίδες (για παράδειγμα, στην περίπτωση θεώρησης πολλαπλών εισόδων), πρέπει επίσης να τίθενται στην απέναντι σελίδα από αυτή στην οποία έχει τοποθετηθεί η θεώρηση. Αν αυτή η σελίδα δεν είναι χρησιμοποιήσιμη, η σφραγίδα πρέπει να τοποθετείται στην επόμενη σελίδα. Η ζώνη που προορίζεται για ανάγνωση από μηχανήματα δεν πρέπει να σφραγίζεται και δεν πρέπει να τοποθετούνται σφραγίδες επί των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των λοιπών σελίδων στις οποίες έχουν αναγραφεί πρωτότυπες επίσημες σημειώσεις.

* Συνιστώμενες πρακτικές:

- οι σφραγίδες θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να τοποθετούνται με χρονολογική σειρά, ώστε να καθίσταται ευκολότερη η εξακρίβωση της ημερομηνίας κατά την οποία ο κάτοχος διέβη τα σύνορα για τελευταία φορά·
- η σφραγίδα εξόδου θα πρέπει να τοποθετείται δίπλα στη σφραγίδα εισόδου·
- η σφραγίδα θα πρέπει να τοποθετείται οριζοντίως, για να είναι ευχερής η ανάγνωσή της·
- δεν θα πρέπει να τοποθετούνται σφραγίδες πάνω σε ήδη υπάρχουσες σφραγίδες, ακόμη κι αν αυτές προέρχονται από άλλες χώρες.

- 6.6. Για την απόδειξη της εισόδου και της εξόδου χρησιμοποιούνται διαφορετικά είδη σφραγίδων (παραλληλόγραμμη σφραγίδα για την είσοδο, παραλληλόγραμμη σφραγίδα με στρογγυλεμένες γωνίες για την έξοδο). Οι σφραγίδες αυτές περιέχουν το γράμμα ή τα γράμματα που υποδηλώνουν τη χώρα, την ένδειξη του συνοριακού σταθμού, την ημερομηνία, τον αριθμό ελέγχου και εικονόγραμμα που υποδεικνύει το χρησιμοποιηθέν μέσο ταξιδιού κατά την είσοδο και την έξοδο (χερσαίο, εναέριο ή θαλάσσιο).

Ερωτήσεις σχετικά με τις σφραγίδες εισόδου και εξόδου, καθώς και τεκμηρίωση σχετική με πλαστογραφημένες, παραποιημένες, απολεσθείσες ή εσφαλμένα τεθείσες σφραγίδες, μπορούν να υποβάλλονται στο [σημείο επαφής](#) που συστήνεται από κάθε κράτος Σένγκεν για τον σκοπό αυτόν.

- 6.7. Κάθε συνοριακό σημείο διέλευσης πρέπει να τηρεί αρχείο των σφραγίδων εισόδου και εξόδου που παραδίδονται σε, και επιστρέφονται από, κάθε συνοριοφύλακα ο οποίος διενεργεί τους ελέγχους. Αυτό θα περιλαμβάνει επίσης τον κωδικό αναφοράς κάθε αντίστοιχης σφραγίδας, ο οποίος μπορεί να χρειαστεί να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς σύγκρισης σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

Όταν οι σφραγίδες δεν χρησιμοποιούνται, πρέπει να κλειδώνονται και η πρόσβαση σ' αυτές πρέπει να περιορίζεται στους εξουσιοδοτημένους συνοριοφύλακες.

- 6.8. Οι κωδικοί ασφαλείας των σφραγίδων πρέπει να τροποποιούνται κατά τακτά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τον μήνα.
- 6.9. Εάν, κατά την έξοδο, προκύπτει ότι το ταξιδιωτικό έγγραφο υπηκόου τρίτης χώρας δεν φέρει σφραγίδα εισόδου, ο συνοριοφύλακας μπορεί να θεωρήσει ότι ο κάτοχος εισήλθε παράνομα στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή στην επικράτεια κράτους Σένγκεν που δεν εφαρμόζει ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν και/ή έχει υπερβεί τη μέγιστη διάρκεια παραμονής. Σε αυτή την περίπτωση, μπορεί να επιβληθεί ποινή προβλεπόμενη από την εθνική νομοθεσία.

- 6.10. Στην απόφασή του της 5ης Φεβρουαρίου 2020, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ναυτολόγηση ναυτικών στον λιμένα του Ρότερνταμ) (C-341/18), το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε ότι, σε μια πολύ συγκεκριμένη περίπτωση στην οποία δεν τηρήθηκε κατάφωρα η παραδοχή στην οποία στηρίζεται ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν, δηλαδή ότι μετά τον συνοριακό έλεγχο θα ακολουθήσει «σε σύντομο χρονικό διάστημα» η πραγματική έξοδος/είσοδος (5-10 εβδομάδες καθυστέρησης μεταξύ της ναυτολόγησης σε πλοίο και της αναχώρησης του πλοίου), η ημερομηνία της σφραγίδας εξόδου δεν θα πρέπει να αντιστοιχεί στην ημερομηνία του ελέγχου εξόδου, αλλά στην ημερομηνία πραγματικής αναχώρησης (πραγματική διέλευση των εξωτερικών συνόρων).

Τα κράτη μέλη διατηρούν τη διακριτική ευχέρεια να ερμηνεύουν την έννοια του όρου «σε σύντομο χρονικό διάστημα». Ωστόσο, η μέγιστη επιτρεπόμενη περίοδος δεν θα πρέπει ποτέ να υπερβαίνει τις 10 ημέρες. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν συντομότερες μέγιστες περιόδους (οι οποίες δεν θα πρέπει να είναι μικρότερες από 3 ημέρες), ενώ μπορούν επίσης να ορίζουν διαφορετικές περιόδους για συνήθειες και εξαιρετικές περιστάσεις. Η ημερομηνία της σφραγίδας εξόδου θα πρέπει να αντιστοιχεί στην ημερομηνία του ελέγχου εξόδου (και όχι στην πραγματική ημερομηνία αναχώρησης), εκτός εάν η πραγματική ημερομηνία αναχώρησης λαμβάνει χώρα μετά τη μέγιστη περίοδο την οποία έχει αποδεχθεί το οικείο κράτος μέλος.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 11 και παράρτημα IV\)](#)
- [Οδηγία 2004/38/EK \(άρθρο 5\)](#)
- [Σύμβαση Σένγκεν \(άρθρο 21\)](#)
- [Κατάλογος σημείων επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους κωδικούς ασφαλείας των σφραγίδων εισόδου και εξόδου](#)

7. ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

- 7.1. Οι έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα ή στα εσωτερικά σύνορα όπου δεν έχουν αρθεί ακόμη οι έλεγχοι μπορούν να απλουστευθούν λόγω εξαιρετικών και απρόβλεπτων συνθηκών. Τέτοιου είδους εξαιρετικές και απρόβλεπτες συνθήκες συντρέχουν όταν λόγω απρόβλεπτων γεγονότων δημιουργείται τόσο έντονη κυκλοφορία ώστε ο χρόνος αναμονής στο συνοριακό σημείο διέλευσης να είναι υπερβολικός, έχουν δε εξαντληθεί όλοι οι πόροι όσον αφορά το προσωπικό, τον εξοπλισμό και την οργάνωση. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί, για παράδειγμα, σε περίπτωση πλημμύρας ή σοβαρής φυσικής καταστροφής που εμποδίζει τη διέλευση των συνόρων σε άλλα συνοριακά σημεία

διέλευσης, ώστε οι ροές κίνησης αρκετών συνοριακών σημείων διέλευσης να εκτρέπονται σε ένα μόνο τέτοιο σημείο.

- 7.2. Ο προσδιορισμός του τι συνιστά «υπερβολικό» χρόνο αναμονής αποτελεί αξιολόγηση η οποία εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και πραγματοποιείται από τον συνοριοφύλακα που είναι υπεύθυνος για το σημείο διέλευσης των συνόρων. Δεδομένης της φύσης των απλουστεύσεων ως εξαίρεσης από τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων, οι οποίες ενδέχεται να υπονομεύσουν τους στόχους του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και να οδηγήσουν σε αρνητικές επιπτώσεις για την ασφάλεια στα κράτη Σένγκεν, η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να διέπεται από κοινά κριτήρια. Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή συνιστά να προβλέπεται απλούστευση μόνον εάν όλοι οι διαθέσιμοι πόροι έχουν χρησιμοποιηθεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό και οι συνέπειες ενός απρόβλεπτου γεγονότος οδηγούν (ή ενδέχεται να οδηγήσουν) σε χρόνο αναμονής άνω των 60 λεπτών.
- 7.3. Είναι πάντοτε αναγκαίο να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των λόγων που αιτιολογούν την προσωρινή χρήση *στοχευμένων ελέγχων* σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν (βλ. σημείο 2.3) και εκείνων που αιτιολογούν τις *απλουστεύσεις* βάσει του άρθρου 9 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Παρά το γεγονός ότι οι υποκείμενες προκλήσεις μπορεί να είναι παρόμοιες, όπως ζητήματα υποδομών, ζητήματα επεξεργασίας ΤΠ, διακοπές λειτουργίας των συστημάτων ΤΠ και/ή αυξημένη κίνηση / τουριστική περίοδος αιχμής, τα οποία οδηγούν σε υπερβολικούς χρόνους αναμονής, το βασικό κριτήριο για την αιτιολόγηση των απλουστεύσεων είναι ο *απρόβλεπτος χαρακτήρας* τους. Ορισμένες καταστάσεις μπορεί να είναι «απρόβλεπτες», όπως για παράδειγμα κυκλοφοριακή συμφόρηση λόγω τροχαίου ατυχήματος, απρόβλεπτα προβλήματα σε συστήματα ΤΠ ή καταστάσεις που αναφέρονται στο σημείο 7.1. Άλλες καταστάσεις, όπως η αυξημένη οδική ή αεροπορική κυκλοφορία κατά τις τουριστικές περιόδους ή οι προγραμματισμένες ενημερώσεις σε συστήματα ΤΠ, είναι κατά κανόνα «προβλέψιμες» και, ως εκ τούτου, δεν καλύπτονται. Σε περιπτώσεις που πληρούν την απαίτηση απρόβλεπτου γεγονότος, θα πρέπει να δίνεται η δέουσα προσοχή στην απαίτηση εξάντλησης όλων των πόρων όσον αφορά το προσωπικό, τις εγκαταστάσεις και την οργάνωση πριν από τη χρήση των απλουστεύσεων, οι οποίες θα πρέπει να αποτελούν μόνο μέτρο έσχατης ανάγκης.

* Κατάλογος ελέγχου πριν από τη λήψη απόφασης σχετικά με την απλούστευση των συνοριακών ελέγχων:

1. Είναι η περίπτωση πραγματικά εξαιρετική και απρόβλεπτη (και όχι απλώς προβλέψιμη εποχική αύξηση της κίνησης);

2. Έχουν πράγματι εξαντληθεί όλοι οι πόροι όσον αφορά το προσωπικό, τις εγκαταστάσεις και την οργάνωση;

3. Οι περιστάσεις οδηγούν (ή είναι πιθανό να οδηγήσουν) σε χρόνο αναμονής άνω των 60 λεπτών; (ΣΗΜ: Δεν είναι απαραίτητο να περιμένετε έως ότου συμπληρωθεί αυτός ο χρόνος αναμονής, η απλούστευση μπορεί να ξεκινήσει ήδη νωρίτερα.)

- 7.4. Σε περίπτωση απλουστευμένων συνοριακών ελέγχων, οι έλεγχοι κατά την είσοδο πρέπει να έχουν καταρχήν προτεραιότητα έναντι των ελέγχων κατά την έξοδο. Την απόφαση για την απλούστευση των ελέγχων πρέπει να λαμβάνει ο συνοριοφύλακας που είναι επικεφαλής στο συνοριακό σημείο διέλευσης. Η εν λόγω απλούστευση πρέπει να είναι προσωρινή, προσαρμοσμένη στις συνθήκες που την δικαιολογούν και να εισάγεται σταδιακά.
- 7.5. Ακόμη και σε περίπτωση απλούστευσης των συνοριακών ελέγχων, ο συνοριοφύλακας πρέπει να σφραγίζει τα ταξιδιωτικά έγγραφα των υπηκόων τρίτων χωρών τόσο κατά την είσοδο όσο και κατά την έξοδο, σύμφωνα με το [σημείο 6 του παρόντος τμήματος](#), και να διενεργεί τουλάχιστον έλεγχο εξακρίβωσης της ταυτότητας του υπηκόου τρίτης χώρας.

* Νομική βάση:

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 9\)](#)

8. ΑΡΝΗΣΗ ΕΙΣΟΔΟΥ

- 8.1. Απαγορεύεται η είσοδος σε υπηκόους τρίτων χωρών στις ακόλουθες περιπτώσεις, ήτοι όταν:
- α) δεν διαθέτουν έγκυρα ταξιδιωτικά έγγραφα·
  - β) παρουσιάζουν πλαστά (πλαστογραφημένα ή παραποιημένα) ταξιδιωτικά έγγραφα·
  - γ) δεν διαθέτουν έγκυρη θεώρηση, εφόσον απαιτείται, τίτλο διαμονής ή θεώρηση μακράς διάρκειας που έχει χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν⁸³.
  - δ) είναι κάτοχοι πλαστών (πλαστογραφημένων ή παραποιημένων) θεωρήσεων ή τίτλων διαμονής·
  - ε) δεν διαθέτουν τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα σχετικά με τον σκοπό και τους όρους παραμονής τους·

⁸³ Τίτλος διαμονής και θεώρηση μακράς διάρκειας που έχουν εκδοθεί από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο ή τη Ρουμανία δεν ισχύουν για την είσοδο στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

- στ) έχουν ήδη παραμείνει επί 90 ημέρες κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών (λαμβανομένης υπόψη της περιόδου 180 ημερών που προηγείται κάθε ημέρας παραμονής) στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή στην επικράτεια της Βουλγαρίας, της Κροατίας, της Κύπρου ή της Ρουμανίας·
- ζ) δεν διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης για τη συγκεκριμένη διάρκεια και μορφή παραμονής ή ναύλα επιστροφής στη χώρα προέλευσης ή διέλευσης·
- η) είναι πρόσωπα που έχουν καταχωριστεί ως ανεπιθύμητα στο SIS⁸⁴ ή σε εθνικές βάσεις δεδομένων·
- θ) συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός ή περισσότερων κρατών Σένγκεν.

* Παραδείγματα:

1) Ομάδα ποδηλατών από τη Νιγηρία μεταβαίνουν στην Τουρκία, ισχυριζόμενοι ότι πρόκειται να λάβουν μέρος σε ποδηλατικό αγώνα που διοργανώνεται εκεί. Η ομάδα φτάνει στον αερολιμένα της Βαρσοβίας (PL) και δηλώνει ότι θα μεταβεί στην Τουρκία με λεωφορείο. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου πρώτης γραμμής διαπιστώνεται ότι, παρότι διαθέτουν έγκυρη θεώρηση για να διέλθουν από την Πολωνία, οι ποδηλάτες δεν διαθέτουν έγκυρη θεώρηση για να εισέλθουν στην Τουρκία. Στη δεύτερη γραμμή διενεργείται διεξοδικότερη συνέντευξη και η ομάδα παρουσιάζει έγγραφο το οποίο επιβεβαιώνει τη συμμετοχή στον αγώνα, υποστηρίζει δε ότι δεν θα υπάρξει πρόβλημα εξασφάλισης θεωρήσεων στα τουρκικά σύνορα. Ωστόσο, οι ποδηλάτες δεν έχουν καν στην κατοχή τους τα ποδήλατα τα οποία είναι αναγκαία για τον αγώνα ούτε μπορούν να εξηγήσουν με πειστικό τρόπο πού και με ποιον τρόπο θα τα παραλάβουν όταν θα βρίσκονται στην Τουρκία. Κατόπιν διαβουλεύσεων με τους Τούρκους συνοριοφύλακες σχετικά με το ζήτημα, και λαμβανομένης υπόψη της αρνητικής άποψής τους όσον αφορά το ενδεχόμενο χορήγησης θεώρησης στα σύνορα σε μια τέτοια περίπτωση, λαμβάνεται απόφαση άρνησης εισόδου.

2) Μολδαβός πολίτης φτάνει στα εξωτερικά σύνορα με αυτοκίνητο, ισχυριζόμενος ότι ταξιδεύει στη Γερμανία για τουριστικούς σκοπούς. Στον έλεγχο πρώτης γραμμής διαπιστώνεται ότι ο ταξιδιώτης δεν είναι σε θέση να επιδείξει οποιοδήποτε έγγραφο (κράτηση σε ξενοδοχείο, επιστολή πρόσκλησης κ.λπ.), το οποίο να αποδεικνύει τον τόπο παραμονής του στη Γερμανία, ούτε μπορεί να αποδείξει ότι διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης για την κάλυψη της παραμονής και της επιστροφής του. Σε αυτή την

⁸⁴

Οι συνοριοφύλακες της Βουλγαρίας, της Κροατίας και της Ρουμανίας δεν υποχρεούνται να αρνούνται την είσοδο σε υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν καταχωριστεί στο SIS ως ανεπιθύμητοι.

περίπτωση, λαμβάνεται απόφαση άρνησης της εισόδου.

3) Τυνήσιος πολίτης φτάνει στον αερολιμένα Schiphol (NL). Σκοπός του ταξιδιού του είναι να επισκεφθεί συγγενείς (αδέλφια) που διαμένουν στις Βρυξέλλες (BE). Διαθέτει έγκυρη θεώρηση Σένγκεν, εισιτήριο επιστροφής και επιστολή πρόσκλησης/εγγύηση από τους φιλοξενούντες που διαμένουν στο Βέλγιο. Ωστόσο, η επιστολή αυτή δεν είναι επικυρωμένη από τις αρμόδιες βελγικές αρχές (όπως απαιτείται σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία). Σε αυτή την περίπτωση, προτού αποφασίσει αν θα επιτρέψει ή θα αρνηθεί την είσοδο, ο συνριοφύλακας θα πρέπει να προβεί σε περαιτέρω εξακριβώσεις, όπως: εξέταση του διαβατηρίου ώστε να διαπιστωθεί αν χορηγήθηκαν στο παρελθόν θεωρήσεις Σένγκεν στο εν λόγω πρόσωπο και αν αυτές χρησιμοποιήθηκαν νομίμως· σύγκριση προηγούμενων σφραγίδων εισόδου/εξόδου προκειμένου να διαπιστωθεί αν το πρόσωπο υπερέβη στο παρελθόν την επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα· επικοινωνία με τις αρμόδιες βελγικές αρχές προκειμένου να τους ζητηθεί να προβούν στις αναγκαίες επαληθεύσεις όσον αφορά τους φιλοξενούντες. Στόχος των εξακριβώσεων αυτών είναι να ελεγχθεί η καλή πίστη του προσώπου· απόφαση θα ληφθεί μόνο βάσει του αποτελέσματος των εξακριβώσεων αυτών.

4) Αεροσκάφος από τη Σαγκάη προσγειώνεται στον αερολιμένα Vantaa του Ελσίνκι (FI). Ο ΠΟΥ έχει κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης διεθνούς ενδιαφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας [βάσει του κινδύνου σοβαρού οξέος αναπνευστικού συνδρόμου (SARS)], που απαιτεί τη λήψη αυστηρών προληπτικών μέτρων για όλους τους επιβάτες που φτάνουν από την Κίνα. Όλοι οι επιβάτες καλούνται να συμπληρώσουν δελτίο εντοπισμού, το οποίο περιλαμβάνει τον αριθμό της θέσης τους στο αεροσκάφος και στοιχεία επικοινωνίας σε περίπτωση που θα πρέπει να εντοπιστούν στο μέλλον. Στον τερματικό σταθμό, όλοι οι επιβάτες διέρχονται από ειδικό διάδρομο στον οποίο είναι εγκατεστημένος ιατρικός εξοπλισμός. Μερικοί Κινέζοι υπήκοοι και υπήκοοι της ΕΕ εμφανίζουν συμπτώματα SARS και μπορούν ακόμη να μεταδώσουν τη λοίμωξη. Κατόπιν διαβουλεύσεων με ιατρούς, αποφασίζεται η απαγόρευση εισόδου των Κινέζων υπηκόων (υπό τον όρο ότι δεν χρειάζονται άμεση ιατρική φροντίδα) και η άμεση νοσηλεία των υπηκόων της ΕΕ λόγω της σοβαρής απειλής διάδοσης της ασθένειας. Άλλοι επιβάτες του αεροσκάφους αναζητούνται με βάση τα στοιχεία που αναγράφονται στις κάρτες εντοπισμού και καλούνται να παρουσιασθούν σε ιατρό. Αυτό δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να ληφθούν εναλλακτικά μέτρα, όπως καραντίνα, όπου αυτό ενδείκνυται και δικαιολογείται για λόγους δημόσιας υγείας.

5) Ομάδα οπαδών ποδοσφαιρικής ομάδας από την Τουρκία φτάνουν στα εξωτερικά σύνορα. Ταξιδεύουν με πούλμαν. Κατά τη διάρκεια των συνοριακών ελέγχων,

διαπιστώνεται ότι κατέχουν ορισμένα επικίνδυνα εργαλεία, όπως ρόπαλα μπέιζμπολ, νουντσάκου, μαχαίρια και άλλα αντικείμενα τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν εναντίον άλλων ατόμων. Στην περίπτωση αυτή, οι συνοριοφύλακες πρέπει να αρνηθούν την είσοδο για λόγους δημόσιας τάξης, εκτός εάν οι ταξιδιώτες δεχθούν να παραδώσουν τον επικίνδυνο εξοπλισμό προτού διέλθουν τα πολωνικά σύνορα.

6) Ομάδα νεαρών Μαροκινών τουριστών που ταξιδεύουν με οχηματαγωγό από την Ταγγέρη φτάνουν στον λιμένα του Αλικάντε (ES). Κατά τα λεγόμενα, η διαδρομή που θα ακολουθήσουν περιλαμβάνει δύο πόλεις στην Ισπανία (Βαρκελώνη και Μαδρίτη) και αρκετές πόλεις της Γαλλίας. Θα επιστρέψουν στο Μαρόκο αεροπορικά, από τον αερολιμένα Charles de Gaulle του Παρισιού· διαθέτουν έγκυρα εισιτήρια για το ταξίδι επιστροφής. Κατά τη διάρκεια του συνοριακού ελέγχου, διαπιστώνεται ότι ένας εξ αυτών δεν διαθέτει έγκυρη θεώρηση Σένγκεν και ισχυρίζεται ότι αυτό οφείλεται σε έλλειψη χρόνου. Ο σκοπός του ταξιδιού επιβεβαιώνεται και οι ταξιδιώτες διαθέτουν επαρκή μέσα διαβίωσης. Ωστόσο, το εν λόγω πρόσωπο αδυνατεί να αποδείξει με οποιονδήποτε τρόπο ότι δεν μπορούσε να υποβάλει αίτηση θεώρησης εκ των προτέρων ούτε ότι υπάρχουν απρόβλεπτοι ή επιτακτικοί λόγοι για να επιτραπεί η είσοδος του στη χώρα. Σε αυτή την περίπτωση, και απουσία ανθρωπιστικών λόγων και/ή διεθνών υποχρεώσεων, πρέπει να απαγορευθεί η είσοδος στο πρόσωπο που δεν διαθέτει θεώρηση.

7) Οικογένεια Ρώσων διέρχεται τα εσθονικά σύνορα με αυτοκίνητο. Ωστόσο, το όχημα φαίνεται να έχει σοβαρό μηχανολογικό πρόβλημα (ήτοι δεν λειτουργούν τα φρένα), το οποίο θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο άλλα άτομα. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι δυνατόν να επιτραπεί η είσοδος των προσώπων με το συγκεκριμένο αυτοκίνητο προτού αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Ωστόσο, εάν πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις εισόδου, πρέπει να επιτραπεί η είσοδος των ατόμων στην επικράτεια πεζή ή με άλλο μέσο.

8) Σομαλός πολίτης, κάτοχος κοινού σομαλικού διαβατηρίου καθώς και τίτλου διαμονής που έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος Σένγκεν το οποίο εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, επιθυμεί να εισέλθει στην επικράτεια της Τσεχικής Δημοκρατίας με σκοπό τη διέλευση, προκειμένου να μεταβεί στο εν λόγω άλλο κράτος Σένγκεν. Το πρόσωπο αυτό δεν είναι καταχωρισμένο στις εθνικές βάσεις δεδομένων ως ανεπιθύμητο. Η Τσεχική Δημοκρατία δεν αναγνωρίζει τα κοινά σομαλικά διαβατήρια. Οι προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν περιλαμβάνουν την κατοχή έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου το οποίο παρέχει στον κάτοχό του το δικαίωμα να διέλθει τα εξωτερικά σύνορα. Ωστόσο, δεν υπάρχει τυπική ιεράρχηση αυτών των προϋποθέσεων εισόδου· οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε

από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Αυτό σημαίνει ότι κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος δεν πληροί όλες τις προϋποθέσεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, αλλά διαθέτει τίτλο διαμονής ή θεώρηση μακράς διαρκείας, θα πρέπει να επιτρέπεται να εισέλθει στην επικράτεια των άλλων κρατών μελών για σκοπούς διέλευσης προκειμένου να μπορέσει να φτάσει στην επικράτεια του κράτους Σένγκεν που εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν και το οποίο χορήγησε τον τίτλο διαμονής ή τη θεώρηση μακράς διαρκείας, εκτός εάν ο υπήκοος αυτός έχει καταχωριστεί στον εθνικό πίνακα ανεπιθύμητων του κράτους μέλους του οποίου τα εξωτερικά σύνορα επιδιώκει να διασχίσει και η καταχώριση συνοδεύεται από οδηγίες για άρνηση εισόδου ή διέλευσης. Στην περίπτωση του Σομαλού πολίτη, η Τσεχική Δημοκρατία θα πρέπει να επιτρέψει στο πρόσωπο να εισέλθει στη χώρα για σκοπούς διέλευσης, ώστε να μπορέσει να μεταβεί στην επικράτεια του κράτους Σένγκεν το οποίο εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν και το οποίο χορήγησε τον τίτλο διαμονής.

- 8.2. Κράτος Σένγκεν δεν θα πρέπει να αρνείται την είσοδο σε υπήκοο τρίτης χώρας και να του επιτρέπει να εισέλθει στην επικράτειά του στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) για λόγους ανθρωπιστικούς ή εθνικού συμφέροντος ή λόγω διεθνών υποχρεώσεων·
  - β) εάν πρόσωπο το οποίο δεν διαθέτει θεώρηση πληροί τα κριτήρια χορήγησης θεώρησης στα σύνορα ([σημείο 9 του παρόντος τμήματος](#))·
  - γ) απλώς και μόνο επειδή το πρόσωπο διαθέτει θεώρηση πολλαπλών εισόδων που έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος μέλος·
  - δ) απλώς και μόνον επειδή το πρόσωπο διαθέτει θεώρηση πολλαπλών εισόδων αλλά ταξιδεύει για σκοπό διαφορετικό από εκείνον που ενδεχομένως αναφέρεται στην ενότητα με τις «παρατηρήσεις» της αυτοκόλλητης θεώρησης. Οι εθνικές παρατηρήσεις που χρησιμοποιούν ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να συνδέονται με τον (κύριο) σκοπό για τον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση θεώρησης. Τέτοια επισήμανση στην αυτοκόλλητη θεώρηση δεν εμποδίζει τον χρήστη να χρησιμοποιήσει έγκυρη θεώρηση πολλαπλών εισόδων για να ταξιδέψει για άλλους σκοπούς (βλ. επίσης σημείο 8.6 του παρόντος τμήματος)·
  - ε) εάν το πρόσωπο διαθέτει έγκυρο τίτλο διαμονής ή θεώρηση μακράς διαρκείας που χορηγήθηκαν από κράτος Σένγκεν το οποίο εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, αλλά δεν πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, θα πρέπει να επιτραπεί η είσοδός του στην επικράτεια των άλλων κρατών

Σένγκεν για σκοπούς διέλευσης, ώστε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο να μπορέσει να μεταβεί στην επικράτεια του κράτους Σένγκεν το οποίο εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν και το οποίο χορήγησε τον τίτλο διαμονής ή τη θεώρηση μακράς διάρκειας. Ωστόσο, η διέλευση μπορεί να απαγορευτεί εάν το συγκεκριμένο πρόσωπο έχει καταχωριστεί ως ανεπιθύμητο στις εθνικές βάσεις δεδομένων ενός κράτους Σένγκεν του οποίου τα εξωτερικά σύνορα επιδιώκει να διασχίσει και η καταχώριση συνοδεύεται από οδηγίες για άρνηση εισόδου ή διέλευσης. Στην περίπτωση που ο κάτοχος τίτλου διαμονής αποτελεί αντικείμενο καταχώρισης για απαγόρευση εισόδου ή διαμονής στο SIS, το εθνικό τμήμα SIRENE θα πρέπει να ενημερωθεί πάραυτα προκειμένου να δρομολογήσει τη διαδικασία διαβούλευσης που περιγράφεται στο άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 και στο άρθρο 36 του εγχειριδίου SIRENE — Σύνορα και επιστροφή.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρα 1, 4, 6, 8, 14 και παράρτημα V\)](#)
- [Κώδικας θεωρήσεων \(άρθρα 32, 35 και παράρτημα VI\)](#)
- [Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για την εισαγωγή απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία ορισμένων εγγράφων ως ισοδύναμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ](#)
- [Εθνικά στοιχεία στη ζώνη «παρατηρήσεις» της αυτοκόλλητης θεώρησης](#)

- 8.3. Η είσοδος δικαιούχων του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης μπορεί να απαγορευθεί μόνο για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2004/38/ΕΚ, ήτοι όταν η προσωπική συμπεριφορά τους συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκετά σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας.
- 8.3.1. Ως εκ τούτου, ακόμη και καταχώριση στο SIS δεν μπορεί να θεωρηθεί, αυτή καθαυτή, επαρκής λόγος για την αυτόματη άρνηση εισόδου των προσώπων αυτών· σε αυτή την περίπτωση, ο συνοριοφύλακας πρέπει να διενεργεί πάντοτε διεξοδική αξιολόγηση της

κατάστασης υπό το πρίσμα των αρχών που περιγράφονται στο σημείο 8.3 του παρόντος τμήματος.

Εάν η καταχώριση στο SIS έχει εισαχθεί από άλλο κράτος Σένγκεν, ο συνοριοφύλακας πρέπει να επικοινωνήσει αμελλητί, μέσω του τμήματος του δικτύου SIRENE, επικοινωνώντας με το εθνικό τμήμα SIRENE, με τις αρμόδιες αρχές του κράτους Σένγκεν που εισήγαγε την καταχώριση. Αυτές πρέπει να ελέγξουν, ειδικότερα, τους λόγους εισαγωγής της καταχώρισης και αν οι λόγοι αυτοί εξακολουθούν να ισχύουν. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να διαβιβαστούν αμελλητί στις αρχές του αιτούντος κράτους Σένγκεν. Οι συνοριοφύλακες μπορούν, με κάθε άλλο διαθέσιμο μέσο, και κατά περίπτωση, να επικοινωνήσουν με τις αρχές άλλου κράτους Σένγκεν το οποίο εξέδωσε το δελτίο διαμονής για να επαληθεύσουν την ισχύ του.

Η καταχώριση για άρνηση εισόδου θα περιέχει ορισμένες πληροφορίες που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στον προσδιορισμό των λόγων για τους οποίους εισήχθη η καταχώριση. Η καταχώριση θα περιέχει πληροφορίες σχετικά με το αν η απόφαση άρνησης εισόδου και διαμονής βασίζεται σε:

- 1) προηγούμενη καταδικαστική απόφαση όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861· ή
- 2) σοβαρή απειλή για την ασφάλεια, όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861· ή
- 3) καταστρατήγηση της ενωσιακής ή της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με την είσοδο και τη διαμονή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861· ή
- 4) απαγόρευση εισόδου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861· ή
- 5) περιοριστικό μέτρο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861.

Επιπλέον, είναι δυνατόν να αναφέρεται στην ίδια την καταχώριση το είδος του αδικήματος, όταν οι καταχωρίσεις άρνησης εισόδου αφορούν ποινικά αδικήματα. Το κράτος Σένγκεν που εισάγει την καταχώριση έχει επίσης τη δυνατότητα να αναφέρει σε αυτήν αν το συγκεκριμένο πρόσωπο είναι μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης ή άλλου προσώπου που απολαύει του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας. Ωστόσο, θα πρέπει πάντα να ζητείται η γνώμη του κράτους Σένγκεν που εισάγει την καταχώριση σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος αναζήτησης για υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος απολαύει δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας.

Με βάση τις ληφθείσες πληροφορίες, οι αρμόδιες αρχές θα προβούν σε αξιολόγηση σύμφωνα με τα κριτήρια που επεξηγούνται στο σημείο 8.3 του παρόντος τμήματος. Στη βάση αυτή, ο συνοριοφύλακας θα επιτρέψει ή θα αρνηθεί την είσοδο στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

Εάν οι πληροφορίες δεν είναι δυνατόν να αποκτηθούν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, πρέπει να επιτρέπεται η είσοδος του ενδιαφερόμενου προσώπου στην επικράτεια. Στην περίπτωση αυτή, οι συνοριοφύλακες, όπως και οι άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές, μπορούν να προβούν στις αναγκαίες επαληθεύσεις μετά την είσοδο του προσώπου στην επικράτεια και να λάβουν, εφόσον είναι αναγκαίο, τα κατάλληλα μέτρα εκ των υστέρων.

Οι ενέργειες που αναφέρονται στο σημείο 8.3.1 του παρόντος τμήματος ισχύουν με την επιφύλαξη τυχόν άλλων ενεργειών που πρέπει να εκτελεστούν ως αποτέλεσμα καταχώρισης στο SIS, όπως σύλληψη του προσώπου, λήψη μέτρων προστασίας, πληροφορίες σχετικά με απολεσθέντα και κλαπέντα έγγραφα κ.λπ. Σε περίπτωση που από την εν λόγω αναζήτηση στοιχείων ανευρεθεί καταχώριση στο SIS σχετικά με την αναγκαιότητα κατάσχεσης εγγράφου, αυτό πρέπει να κατασχεθεί πάραυτα και το τμήμα SIRENE πρέπει να ειδοποιηθεί αμελλητί για περαιτέρω πληροφορίες.

* Νομική βάση / Νομολογία:

- [Οδηγία 2004/38/EK \(άρθρα 27 έως 33\)](#)
- [Απόφαση αριθ. 1082/2013/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 2119/98/EK](#)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 851/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων](#)
- [Απόφαση ΔΕΕ της 3ης Ιουλίου 1980, υπόθεση C-157/79, Regina κατά Stanislaus Pieck.](#)
- [Απόφαση ΔΕΕ της 31ης Ιανουαρίου 2006, υπόθεση C-503/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας](#)

8.3.2. Εάν ένας δικαιούχος του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης δεν διαθέτει τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή, ανάλογα με την περίπτωση, τις αναγκαίες θεωρήσεις, το οικείο κράτος Σένγκεν οφείλει, πριν εφαρμόσει το μέτρο της επαναπροώθησης, να του παράσχει κάθε εύλογη δυνατότητα για την απόκτηση των αναγκαίων εγγράφων ή για την αποστολή και παράδοσή τους σε

αυτόν εντός εύλογης προθεσμίας ή για την τεκμηρίωση ή απόδειξη με άλλους τρόπους του ισχυρισμού του ότι απολαύει του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

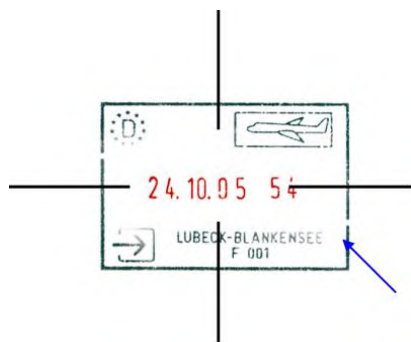
* Νομική βάση / Νομολογία:

- [Οδηγία 2004/38/ΕΚ \(άρθρα 5 και 27 έως 33\)](#) σε συνδυασμό με την [ανακοίνωση COM\(2009\) 313 final της Επιτροπής](#)
- [Απόφαση ΔΕΕ της 25ης Ιουλίου 2002, υπόθεση C-459/99, MRAX κατά Βελγίου](#)
- [Απόφαση ΔΕΕ της 17ης Φεβρουαρίου 2005, υπόθεση C-215/03, Salah Oulane κατά Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)

8.4. Όταν αρνείται την είσοδο υπηκόου τρίτης χώρας, ο υπάλληλος που διενεργεί τον έλεγχο πρέπει να:

- α) συμπληρώνει το [ενιαίο έντυπο](#) άρνησης εισόδου τεκμηριώνοντας τους λόγους άρνησης και το παρέχει στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος πρέπει να υπογράψει το έντυπο και να λάβει αντίγραφο του υπογεγραμμένου εντύπου. Σε περίπτωση που ο υπήκοος τρίτης χώρας αρνηθεί να υπογράψει, ο συνοριοφύλακας αναφέρει την άρνησή του στο έντυπο, στο τμήμα «παρατηρήσεις»·
- β) θέτει επί του διαβατηρίου σφραγίδα εισόδου, που διαγράφεται από σταυρό με μαύρη ανεξίτηλη μελάνη και γράφει απέναντι, στα δεξιά, επίσης με ανεξίτηλη μελάνη, το γράμμα ή τα γράμματα που αντιστοιχούν στους λόγους της άρνησης εισόδου, όπως απαριθμούνται στο έντυπο άρνησης εισόδου (βλ. παράδειγμα κατωτέρω). Λαμβανομένης υπόψη της σαφούς διατύπωσης του παραρτήματος V μέρος Α σημείο 1 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν [καθώς και του άρθρου 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226 που αντικατοπτρίζει την ίδια προσέγγιση] («Σε περίπτωση άρνησης εισόδου, ο αρμόδιος συνοριοφύλακας ..... θέτει .... σφραγίδα εισόδου, που διαγράφεται....») οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να θέτουν τη διαγραμμένη σφραγίδα κατά τη στιγμή της απόφασης άρνησης εισόδου.

Παράδειγμα σφραγίδας άρνησης εισόδου:

Γράμμα το οποίο υποδεικνύει τον λόγο άρνησης εισόδου σύμφωνα με το ενιαίο έντυπο

- 8.5. Όταν διαπιστώνει ότι ο κάτοχος θεώρησης είναι καταχωρισμένος στο SIS ως ανεπιθύμητος, ο αρμόδιος για τον έλεγχο υπάλληλος πρέπει να ανακαλέσει τη θεώρηση θέτοντας σφραγίδα με τη μνεία «REVOKED» (ΑΝΑΚΑΛΕΙΤΑΙ). Για περισσότερες λεπτομέρειες, [βλ. σημείο 10 του παρόντος τμήματος](#). Όταν η θεώρηση ανακληθεί, τα σχετικά δεδομένα καταχωρίζονται στο VIS. Σχετικά με τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν στο VIS, βλ. [παράρτημα 32 του παρόντος εγχειριδίου](#).

Όταν κράτος μέλος ανακαλέσει θεώρηση που χορηγήθηκε από άλλο κράτος μέλος, συνιστάται να διαβιβάσει τις σχετικές πληροφορίες μέσω του εντύπου που παρατίθεται στο [παράρτημα 31](#) του παρόντος εγχειριδίου.

- 8.6. Η θεώρηση δεν πρέπει να καταργείται ή να ανακαλείται απλώς και μόνο επειδή ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν μπόρεσε να παρουσιάσει τα [δικαιολογητικά](#) που ζητήθηκαν για την αιτιολόγηση του σκοπού του ταξιδιού. Στην περίπτωση αυτή, ο συνοριοφύλακας πρέπει να διενεργεί περαιτέρω έρευνα προκειμένου να αξιολογήσει αν το πρόσωπο απέκτησε τη θεώρηση με δόλια μέσα και συνιστά κίνδυνο από την άποψη της αντικανονικής μετανάστευσης. Εάν απαιτείται, πρέπει να υπάρξει επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους Σένγκεν που χορήγησε τη θεώρηση. Ο συνοριοφύλακας πρέπει να καταργεί τη θεώρηση μόνο εάν εξακριβωθεί ότι αποκτήθηκε με δόλια μέσα θέτοντας σφραγίδα με τη μνεία «ANNULLED» (ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ). Για περισσότερες λεπτομέρειες, [βλ. σημείο 10 του παρόντος τμήματος](#). Όταν η θεώρηση καταργηθεί, τα σχετικά δεδομένα καταχωρίζονται στο VIS. Σχετικά με τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν στο VIS, βλ. [παράρτημα 32 του παρόντος εγχειριδίου](#).

Όταν κράτος μέλος καταργήσει θεώρηση που χορηγήθηκε από άλλο κράτος μέλος, συνιστάται να διαβιβάσει τις σχετικές πληροφορίες μέσω του εντύπου που παρατίθεται στο [παράρτημα 30 του παρόντος εγχειριδίου](#).

Βέλτιστη πρακτική: κατάργηση σφραγίδας εισόδου ή εξόδου σε περιπτώσεις διαφορετικές της άρνησης εισόδου:

Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες η σφραγίδα που έχει ήδη τεθεί σε διαβατήριο πρέπει να καταργηθεί (για παράδειγμα, εάν ο συνοριοφύλακας έθεσε εκ παραδρομής εσφαλμένη σφραγίδα). Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο ταξιδιώτης δεν φέρει καμία ευθύνη και, επομένως, η σφραγίδα δεν μπορεί να καταργηθεί με τον ίδιο τρόπο όπως στις περιπτώσεις άρνησης εισόδου. Επομένως, συνιστάται η κατάργηση της σφραγίδας μέσω της χάραξης δύο παράλληλων γραμμών στην άνω αριστερή γωνία της, όπως στο παράδειγμα που ακολουθεί:

- 8.7. Σύμφωνα με το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, κάθε πρόσωπο στο οποίο απαγορεύθηκε η είσοδος ή κάθε κάτοχος θεώρησης του οποίου η θεώρηση καταργήθηκε ή ανακλήθηκε δικαιούται να προσφύγει κατά της απόφασης αυτής σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Στον υπήκοο τρίτης χώρας πρέπει να παρέχεται γραπτή ενημέρωση σχετικά με τις διαδικασίες προσφυγής και σχετικά με τα σημεία επαφής τα οποία μπορούν να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τους εκπροσώπους που μπορούν να ενεργήσουν για λογαριασμό του.

Όταν καταργηθεί ή ανακληθεί μια θεώρηση, κατά περίπτωση, ο συνοριοφύλακας πρέπει να συμπληρώσει το τυποποιημένο έντυπο για την κοινοποίηση και την αιτιολόγηση της κατάργησης της θεώρησης τεκμηριώνοντας τους λόγους για την κατάργηση ή την ανάκληση και να το παραδώσει στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας (βλ. [παράρτημα 25 του παρόντος εγχειριδίου](#)).

- 8.8. Εάν απαγορευτεί η είσοδος σε δικαιούχο του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, ο συνοριοφύλακας πρέπει οπωσδήποτε να κοινοποιήσει στον ενδιαφερόμενο έγγραφη απόφαση. Η απόφαση πρέπει να είναι συνταγμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να αντιληφθεί το περιεχόμενο και τις συνέπειές της. Στην απόφαση πρέπει επίσης να εξηγούνται με ακρίβεια και πληρότητα οι λόγοι δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας στους οποίους βασίζεται, εκτός αν το αντίθετο υπαγορεύεται από λόγους που άπτονται της ασφάλειας του κράτους. Η απόφαση πρέπει επίσης να προσδιορίζει το δικαστήριο ή τη διοικητική αρχή στην οποία ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή και την προθεσμία

άσκησης της προσφυγής. Τα έντυπα μπορούν να χρησιμοποιούνται για την κοινοποίηση αρνητικής απόφασης, αλλά το παρεχόμενο αιτιολογικό πρέπει να επιτρέπει πάντα την πλήρη αιτιολόγηση των λόγων για τους οποίους ελήφθη η απόφαση στη συγκεκριμένη υπόθεση. Ως εκ τούτου, η υπόδειξη μίας ή περισσότερων επιλογών, με επιλογή μόνο των τετραγωνιδίων του ενιαίου εντύπου, δεν επαρκεί στην περίπτωση άρνησης εισόδου σε μέλος της οικογένειας πολίτη της ΕΕ.

- 8.9. Η απόφαση άρνησης εισόδου πρέπει να εκτελείται πάραυτα.
- 8.10. Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας στον οποίο απαγορεύθηκε η είσοδος μεταφέρθηκε από μεταφορέα με εναέριο, θαλάσσιο ή χερσαίο μέσο μεταφοράς, ο μεταφορέας υποχρεούται να αναλάβει πάραυτα εκ νέου την ευθύνη του εν λόγω προσώπου. Ειδικότερα, ο μεταφορέας υποχρεούται να επαναφέρει τον υπήκοο τρίτης χώρας στο τρίτο κράτος από το οποίο τον μετέφερε, στο τρίτο κράτος που εξέδωσε το ταξιδιωτικό έγγραφο με το οποίο ταξίδευσε, ή σε κάθε άλλο τρίτο κράτος στο οποίο είναι εξασφαλισμένη η είσοδός του. Όταν η επιστροφή του υπηκόου τρίτης χώρας στον οποίο απαγορεύθηκε η είσοδος δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πάραυτα, ο μεταφορέας πρέπει να καθίσταται υπεύθυνος για όλα τα αναγκαία έξοδα του ταξιδιού επιστροφής. Εάν ο μεταφορέας δεν είναι σε θέση να πραγματοποιήσει την επιστροφή του υπηκόου τρίτης χώρας, πρέπει να υποχρεούται να διασφαλίσει την επιστροφή του με οποιονδήποτε άλλο τρόπο (για παράδειγμα, επικοινωνώντας με άλλο μεταφορέα).
- 8.11. Πρέπει να επιβάλλονται ποινές στον μεταφορέα σύμφωνα με την οδηγία 2001/51/EK και το εθνικό δίκαιο.
- 8.12. Οι συνριοφύλακες πρέπει να λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο, βάσει των τοπικών περιστάσεων, προκειμένου να εμποδίζεται η παράνομη είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος (για παράδειγμα, διασφαλίζοντας ότι αυτοί παραμένουν στον χώρο μετεπιβίβασης αερολιμένα ή απαγορεύοντας την αποβίβασή τους σε θαλάσσιο λιμένα).

* Νομική βάση:

- [Οδηγία 2004/38/EK \(άρθρα 5 και 27 έως 33\)](#) σε συνδυασμό με την [ανακοίνωση COM\(2009\) 313 final της Επιτροπής](#)
- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 14 και παράρτημα V\)](#)
- [Σύμβαση Σένγκεν \(άρθρο 26\)](#)
- [Οδηγία 2001/51/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2001, για τη συμπλήρωση των διατάξεων του άρθρου 26 της Σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης](#)

[Ιουνίου 1985](#)

— [Κώδικας θεωρήσεων \(άρθρο 34 και παράρτημα VI\)](#)

9. **ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ, ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΩΝ ΑΠΟ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΟΥΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥΣ, ΚΑΙ ΑΡΝΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΕΤΟΙΩΝ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ**

Η κοινή πολιτική θεωρήσεων δεν εφαρμόζεται ακόμη από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία. Επομένως, οι εθνικές θεωρήσεις που χορηγούνται από τις τέσσερις αυτές χώρες δεν ισχύουν για την κυκλοφορία στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Ωστόσο, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία μπορούν να επιτρέπουν την είσοδο στην επικράτειά τους, ή τη διέλευση από αυτή, στους κατόχους ομοιόμορφων θεωρήσεων που χορηγούνται από τα κράτη Σένγκεν.

9.1. Είδη θεωρήσεων:

[Βλ. σημεία 27 έως 32 στο πρώτο μέρος του παρόντος εγχειριδίου](#)

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα διάφορα είδη θεωρήσεων, βλ. [μέρος II σημείο 8 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων](#)

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα, βλ. [μέρος IV του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων](#)

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους ειδικούς κανόνες για τη χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα στα μέλη της οικογένειας πολιτών ΕΕ/ΕΟΧ και πολιτών Ελβετίας, βλ. [μέρος III του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων](#)

* Νομική βάση:

[— Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή](#)

[— Κώδικας θεωρήσεων \(άρθρο 2\)](#)

* Σύνδεσμοι:

[— Συμπλήρωση της αυτοκόλλητης θεώρησης](#)

[— Παραδείγματα συμπληρωμένων αυτοκόλλητων θεωρήσεων](#)

10. **ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ**

Βλ. [μέρος V σημεία 2 και 3 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων](#)

* Νομική βάση:

[— Κώδικας θεωρήσεων \(άρθρο 34 και παράρτημα VI\)](#)

11. **ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΔΙΕΛΕΥΣΗΣ**

11.1. Έγγραφο διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και έγγραφο διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD)

- 11.1.1. Την 1η Ιουλίου 2003 τέθηκε σε ισχύ νέο καθεστώς ταξιδίων για τη διέλευση μεταξύ Καλίνινγκραντ και ηπειρωτικής Ρωσίας. Στο πλαίσιο αυτό καθιερώθηκαν δύο τύποι εγγράφων — ένα έγγραφο διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και ένα έγγραφο διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD). Τα έγγραφα αυτά απαιτούνται για τη διέλευση στην επικράτεια της Λιθουανίας, προκειμένου να καταστεί εφικτή και να διευκολυνθεί η κυκλοφορία υπηκόων τρίτων χωρών που ταξιδεύουν μεταξύ δύο τμημάτων της χώρας τους τα οποία δεν συνορεύουν γεωγραφικά.
- 11.1.2. Το FTD χρησιμεύει για την άμεση διέλευση πολλαπλών εισόδων με οποιοδήποτε χερσαίο μέσο μεταφοράς μέσω της επικράτειας της Λιθουανίας. Εκδίδεται από τις λιθουανικές αρχές και ισχύει για μέγιστο διάστημα τριών ετών. Διέλευση που βασίζεται σε FTD δεν μπορεί να υπερβαίνει σε διάρκεια τις 24 ώρες.
- 11.1.3. Το FRTD χρησιμεύει για ένα ταξίδι μετ' επιστροφής με τρένο και ισχύει για μέγιστο διάστημα τριών μηνών. Διέλευση που βασίζεται σε FRTD δεν μπορεί να υπερβαίνει σε διάρκεια τις έξι ώρες.
- 11.1.4. Τα FTD/FRTD θεωρούνται ισοδύναμα με θεώρηση και πρέπει να χορηγούνται βάσει ενιαίου τύπου από τις προξενικές αρχές σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 693/2003⁸⁵ και (ΕΚ) αριθ. 694/2003 του Συμβουλίου⁸⁶. Δεν επιτρέπεται η χορήγησή τους στα σύνορα.

* Νομική βάση:

— [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 693/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για την καθιέρωση ειδικού εγγράφου διευκόλυνσης της διέλευσης \(FTD\) και εγγράφου διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης \(FRTD\) και για την τροποποίηση της κοινής προξενικής εγκυκλίου και του κοινού εγχειριδίου](#)

— [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 694/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για τον ενιαίο τύπο των εγγράφων διευκόλυνσης της διέλευσης \(FTD\) και των εγγράφων διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης \(FRTD\) που προβλέπονται από τον κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 693/2003](#)

⁸⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 693/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για την καθιέρωση ειδικού εγγράφου διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και εγγράφου διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD) και για την τροποποίηση της κοινής προξενικής εγκυκλίου και του κοινού εγχειριδίου (ΕΕ L 099 της 17.4.2003, σ. 8).

⁸⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 694/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για τον ενιαίο τύπο των εγγράφων διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και των εγγράφων διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD) που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 693/2003 (ΕΕ L 099 της 17.4.2003, σ. 15).

11.2. Διέλευση από την επικράτεια κρατών Σένγκεν που δεν εφαρμόζουν ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν⁸⁷

11.2.1. Έως ότου η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία ενταχθούν στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, μπορούν να αναγνωρίζουν: θεωρήσεις οι οποίες ισχύουν για δύο ή πολλαπλές εισόδους· θεωρήσεις μακράς διάρκειας· και τίτλους διαμονής που έχουν χορηγηθεί από κράτος Σένγκεν·

ως έγγραφα ισοδύναμα προς τις εθνικές τους θεωρήσεις με σκοπό τη διέλευση από την επικράτειά τους ή την πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών.

11.2.2. Οι κάτοχοι των εγγράφων που αναφέρονται στο σημείο 11.2.1 πρέπει να υποβάλλονται στις συνήθεις διαδικασίες ελέγχου (σημείο 1 του παρόντος τμήματος).

* Νομική βάση:

— [Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για την εισαγωγή απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία ορισμένων εγγράφων ως ισοδύναμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ](#)

12. ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ/ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ⁸⁸

* Γενικές αρχές:

Κάθε αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που υποβάλλονται στα σύνορα, πρέπει να εξετάζεται από τα κράτη μέλη της ΕΕ προκειμένου να καθορίζεται αν είναι παραδεκτή και/ή αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις είτε για να χαρακτηριστεί πρόσφυγας, σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων, της 28ης Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης, της 31ης Ιανουαρίου 1967, είτε για να τύχει επικουρικής προστασίας, βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στην οδηγία 2011/95/ΕΕ.

⁸⁷ Το παρόν σημείο εφαρμόζεται μόνο στη Βουλγαρία, στην Κροατία, στην Κύπρο και στη Ρουμανία.

⁸⁸ Το παρόν σημείο εφαρμόζεται στη Δανία, στην Ιρλανδία, στη Νορβηγία, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν και στην Ελβετία όσον αφορά τον καθορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για να εξετάσει αίτηση ασύλου και όσον αφορά το Eurodac.

Το παρόν σημείο εφαρμόζεται στην Ιρλανδία όσον αφορά την οδηγία 2005/85/ΕΚ.

Το κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο είναι υπεύθυνο για να εξετάσει την αίτηση καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸⁹ (κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ).

Η διαδικασία πρέπει να είναι σύμφωνη προς την [οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου](#)⁹⁰.

- 12.1. Υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να θεωρείται αιτών άσυλο/διεθνή προστασία εφόσον εκφράζει –με οποιονδήποτε τρόπο– τον φόβο δίωξης ή σοβαρής βλάβης σε περίπτωση που επιστρέψει στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Η επιθυμία για διεθνή προστασία δεν είναι απαραίτητο να διατυπώνεται με κάποιον συγκεκριμένο τρόπο. Δεν είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθεί ρητώς ο όρος «άσυλο»· το καθοριστικό στοιχείο είναι η έκφραση φόβου για το τι ενδέχεται να συμβεί κατά την επιστροφή. Σε περίπτωση αμφιβολίας για το κατά πόσον συγκεκριμένη δήλωση μπορεί να ερμηνευθεί ως επιθυμία υποβολής αίτησης για άσυλο ή για άλλη μορφή διεθνούς προστασίας, οι συνοριοφύλακες πρέπει να συμβουλευονται την εκάστοτε εθνική αρχή ή αρχές που είναι αρμόδιες για την εξέταση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας.

- 12.2. Σε κάθε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος εκφράζει την επιθυμία να υποβάλει αίτηση ασύλου/παροχής διεθνούς προστασίας στα σύνορα (συμπεριλαμβανομένων των χωρικών υδάτων, των ζωνών διέλευσης αερολιμένων και θαλάσσιων λιμένων) πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλει την εν λόγω αίτηση το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, οι συνοριοφύλακες πρέπει να ενημερώνουν τους αιτούντες, σε γλώσσα την οποία μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι κατανοούν, για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν (πώς και πού πρέπει να υποβάλουν την αίτηση), καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών συνεπειών της παράβασης των υποχρεώσεών τους και της μη συνεργασίας με τους συνοριοφύλακες.

Προς αποφυγή παρανοήσεων και προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι αιτούντες ενημερώνονται επαρκώς για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και για τη διαδικασία, εάν ο αιτών διεθνή προστασία δεν διαθέτει επαρκή γνώση της ομιλούμενης γλώσσας στο σχετικό κράτος μέλος της ΕΕ, πρέπει να ζητείται η συνδρομή διερμηνέα.

⁸⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31).

⁹⁰ Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 60).

- 12.3. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές που ορίζονται σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ για τον σκοπό της εξέτασης αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας πρέπει να ενημερώνονται για την υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας.

Ο συνοριοφύλακας δεν πρέπει να λαμβάνει καμία απόφαση περί επιστροφής του αιτούντος χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με την αρμόδια εθνική αρχή η οποία είναι υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας.

- 12.4. Τα δακτυλικά αποτυπώματα όλων των δακτύλων κάθε αιτούντος άσυλο ηλικίας τουλάχιστον 14 ετών πρέπει να λαμβάνονται, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους της ΕΕ, και να διαβιβάζονται στο κεντρικό σύστημα του Eurodac ώστε να καθίσταται εφικτή η διενέργεια ελέγχων στο σύστημα Eurodac.

* Νομική βάση:

— [Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951](#) και [Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης](#)·

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης](#)·

— [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα](#)·

— [Εκτελεστικός κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 118/2014 της Επιτροπής, της 30ής Ιανουαρίου 2014, για την τροποποίηση του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 1560/2003 για τα μέτρα εφαρμογής του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας](#)·

— [Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων](#)

χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας:

— Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας:

— Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία:

— Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 4 (απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης), το άρθρο 18 (δικαίωμα ασύλου) και το άρθρο 19 (προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης).

13. ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Σε όλα τα συνοριακά σημεία διέλευσης πρέπει να καταχωρίζονται σε έντυπο ή ηλεκτρονικό αρχείο όλες οι υπηρεσιακές πληροφορίες καθώς και κάθε άλλη ιδιαίτερα σημαντική πληροφορία. Πρέπει ιδίως να καταχωρίζονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- το όνομα του κατά τόπον υπευθύνου για τους συνοριακούς ελέγχους συνοριοφύλακα και των άλλων υπαλλήλων κάθε ομάδας;
- τυχόν απλούστευση των ελέγχων προσώπων;
- η χορήγηση, στα σύνορα, θεωρήσεων και εγγράφων που επέχουν θέση διαβατηρίου καθώς και θεωρήσεων;
- οι συλλήψεις και οι καταγγελίες (ποινικά αδικήματα και διοικητικές παραβάσεις);
- τα πρόσωπα στα οποία απαγορεύεται η είσοδος (λόγοι άρνησης εισόδου και ιθαγένεια);
- οι κωδικοί ασφαλείας των σφραγίδων εισόδου και εξόδου, η ταυτότητα των συνοριοφυλάκων που χρησιμοποιούν τις σφραγίδες σε οποιαδήποτε ημερομηνία ή βάρδια καθώς και οι πληροφορίες που αφορούν τις σφραγίδες που έχουν χαθεί ή κλαπεί;
- καταγγελίες προσώπων που υποβάλλονται σε ελέγχους;
- άλλα ιδιαίτερα σημαντικά αστυνομικά και δικαστικά μέτρα.
- ιδιαίτερα γεγονότα.

14. **ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

Οι συνοριοφύλακες πρέπει να συνεργάζονται στενά με όλες τις κρατικές αρχές που δραστηριοποιούνται στα σύνορα — για παράδειγμα, τελωνειακές αρχές ή άλλες υπηρεσίες αρμόδιες για θέματα σχετικά με την ασφάλεια των εμπορευμάτων ή υπηρεσίες υπεύθυνες για την ασφάλεια των μεταφορών.

15. **ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΠΛΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ**

Εάν, κατά τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων, συνοριοφύλακας εντοπίσει πλαστό ή παραποιημένο έγγραφο, θα πρέπει να απαγορεύει την είσοδο στον υπήκοο τρίτης χώρας και να επισημαίνει το έγγραφο σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν (παράρτημα V, μέρη A και B).

Ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για να εμποδίσει την περαιτέρω χρήση του πλαστού ή παραποιημένου εγγράφου. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει, κατά κανόνα, να κατάσχει το έγγραφο.

Όταν είναι αναγκαίο να παραδοθεί το έγγραφο στις αρμόδιες αρχές (ελέγχου των συνόρων ή άλλες αρχές) της σχετικής τρίτης χώρας / χώρας καταγωγής (άμεσα, μέσω των μεταφορέων ή μέσω της διπλωματικής οδού), ο συνοριοφύλακας θα πρέπει:

- να ακυρώνει το έγγραφο — μέσω διάτρησης ή κοπής, ει δυνατόν στη μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη,

ή, εάν δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα:

- να επισημαίνει το έγγραφο ως ακολούθως (μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες το έγγραφο δεν επισημαίνεται όπως περιγράφεται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος σημείου):

1) Έγγραφο από χαρτί

Επισήμανση της κάτω αριστερής γωνίας της τελευταίας σελίδας του διαβατηρίου και, εφόσον είναι εφικτό, επισήμανση επίσης της σελίδας στην οποία εντοπίζονται ενδείξεις πλαστογράφησης ή παραποίησης, με τη δημιουργία μικρού τριγώνου γύρω από το γράμμα «F», με στυλογράφο κόκκινου χρώματος με σκληρή μύτη (εκτός εάν η σελίδα αυτή είναι πλήρης, οπότε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι διπλανές σελίδες)·

2) Έγγραφο από πολυμερές

Επισήμανση κενού χώρου σε αυτοτελές έγγραφο από πολυμερές, με τη δημιουργία μικρού τριγώνου γύρω από το γράμμα «F», με τη χρήση στυλογράφου υπεριώδους μελάνης, κατά προτίμηση κόκκινου χρώματος·

ή (μόνο για εξ ολοκλήρου παραποιημένα έγγραφα)

Επισήμανση κενού χώρου σε αυτοτελές παραποιημένο έγγραφο από πολυμερές, μέσω διάτρησης ή κοπής του εγγράφου στον χώρο στον οποίο δεν επηρεάζονται τα παραποιημένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και χαρακτηριστικά ασφάλειας.

Στην ιδιαίτερη περίπτωση απάτης που αφορά έγγραφα τα οποία φαίνεται ότι χορηγήθηκαν από άλλο κράτος Σένγκεν, το κατασχεθέν έγγραφο θα πρέπει να επιστρέφεται στο εν λόγω κράτος, μόλις ολοκληρωθεί η εθνική διαδικασία για την κατάσχεση του εγγράφου.

16. **ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΤΗΣ ΓΝΗΣΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΟΝΤΑΙ ΣΕ ΒΙΟΜΕΤΡΙΚΟ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ**

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συνοριακών ελέγχων, κατά τον έλεγχο βιομετρικών διαβατηρίων θα πρέπει να εξακριβώνεται η γνησιότητα και η ακεραιότητα των δεδομένων που αποθηκεύονται στο μικροκύκλωμα (τσιπ). Προκειμένου να εξακριβώνεται ότι τα δεδομένα του μικροκυκλώματος (τσιπ) καταχωρίστηκαν από εξουσιοδοτημένη αρχή και δεν έχουν αλλοιωθεί, θα πρέπει να διενεργείται παθητική επαλήθευση γνησιότητας του περιεχομένου του μικροκυκλώματος (τσιπ). Το πιστοποιητικό του υπογράφοντος το έγγραφο (Document Signer Certificate) του συγκεκριμένου εγγράφου θα πρέπει να αντιπαραβάλλεται με το αντίστοιχο αξιόπιστο πιστοποιητικό της εθνικής αρχής πιστοποίησης της χώρας έκδοσης. Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα, θα πρέπει να εξακριβώνεται η γνησιότητα του μικροκυκλώματος (τσιπ).

17. **ΙΣΧΥΣ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ ΓΟΝΕΩΝ**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2252/2004 προβλέπει ότι, από τις 26 Ιουνίου 2012, στους κατόχους διαβατηρίων που εκδίδονται από κράτη Σένγκεν εφαρμόζεται το ακόλουθο καθεστώς:

1. Τα παιδιά, ανεξαρτήτως ηλικίας, πρέπει να έχουν το δικό τους διαβατήριο.
2. Τα παιδιά δεν επιτρέπεται να ταξιδεύουν μόνο βάσει εγγραφής στα διαβατήρια των γονέων τους.
3. Τα διαβατήρια των γονέων παραμένουν σε ισχύ για τους γονείς μετά τις 26 Ιουνίου 2012, έστω και αν σε αυτά αναγράφονται τα ονόματα των παιδιών τους.

Οι ανωτέρω διατάξεις δεν ισχύουν για την Ιρλανδία. Δεν ισχύουν επίσης για διαβατήρια που έχουν εκδοθεί από τρίτες χώρες εκτός των συνδεδεμένων χωρών Σένγκεν.

Οι διατάξεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ εφαρμόζονται όταν οικογένειες από την ΕΕ / τον ΕΟΧ ταξιδεύουν από ένα κράτος μέλος της ΕΕ / του ΕΟΧ σε άλλο, όταν διέρχονται από

κράτος μέλος της ΕΕ / του ΕΟΧ (όταν αναχωρούν για τρίτη χώρα ή όταν επιστρέφουν από τρίτη χώρα) και όταν επιστρέφουν από τρίτη χώρα σε κράτος μέλος της ΕΕ / του ΕΟΧ, πλην του κράτους ιθαγένειάς τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ⁹¹, η έλλειψη ατομικού διαβατηρίου για παιδιά εγγεγραμμένα στο διαβατήριο των γονέων τους δεν θα πρέπει να συνεπάγεται αυτομάτως άρνηση εξόδου από την επικράτεια κράτους Σένγκεν ή εισόδου στην επικράτεια κράτους Σένγκεν. Εκτός εάν υπάρχουν βάσιμες αμφιβολίες όσον αφορά την ταυτότητα και την ιθαγένεια των παιδιών που είναι εγγεγραμμένα στα διαβατήρια των γονέων τους, η παρουσίαση του διαβατηρίου του γονέα θα πρέπει καταρχήν να θεωρείται απόδειξη ότι τα ενδιαφερόμενα παιδιά είναι, ως πολίτες της ΕΕ, δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.

Ωστόσο, το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της ΕΕ, ανεξαρτήτως ηλικίας, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για να καταστρατηγηθεί ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2252/2004, ειδικότερα όταν υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι ο ανήλικος έχει αποσπαστεί παράνομα από την επιμέλεια του προσώπου ή των προσώπων στα οποία έχει ανατεθεί νόμιμα η γονική μέριμνα.

ΤΜΗΜΑ II: Χερσαία σύνορα

1. ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

- 1.1. Ο συνοριοφύλακας που είναι επικεφαλής στο εκάστοτε σημείο διέλευσης πρέπει να φροντίζει για την υποβολή των φυσικών προσώπων και των εγγράφων σε ουσιαστικούς ελέγχους και ταυτόχρονα να μεριμνά για την ασφάλεια και την ομαλή ροή της οδικής κυκλοφορίας. Για τον σκοπό αυτόν θα πρέπει να επέλθουν τεχνικές βελτιώσεις, όπου κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος απόκρισης της αναζήτησης στις σχετικές βάσεις δεδομένων. Κατά περίπτωση, η τεχνική υποδομή των συνοριακών σημείων διέλευσης θα πρέπει να βελτιωθεί, μεταξύ άλλων με την αυξημένη χρήση συσκευών ανάγνωσης διαβατηρίων και κινητών τερματικών.
- 1.2. Εφόσον είναι δυνατόν, πρέπει να υπάρχουν χωριστοί διάδρομοι ελέγχου για τους δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και για τους λοιπούς υπηκόους τρίτων χωρών, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες περί διαχωρισμού των διαδρόμων ελέγχου.

---

⁹¹ Άρθρο 5 παράγραφος 4 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ: Οσάκις πολίτης της Ένωσης ή μέλος της οικογένειάς του που δεν είναι υπήκοος κράτους μέλους δεν διαθέτει τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή, ανάλογα με την περίπτωση, την αναγκαία θεώρηση, το οικείο κράτος μέλος, πριν εφαρμόσει το μέτρο της επαναπροώθησης, παρέχει στα πρόσωπα αυτά κάθε εύλογη δυνατότητα για την απόκτηση των αναγκαίων εγγράφων ή την αποστολή τους εντός ευλόγου προθεσμίας ή προκειμένου να επιβεβαιωθεί ή να αποδειχθεί με άλλα μέσα ότι καλύπτονται από το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής.

1.3. Όποτε είναι δυνατόν, οι έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται από δύο συνοριοφύλακες.

* Νομική βάση:

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρα 8 και 10 και παράρτημα VI\)](#)

* Βέλτιστες πρακτικές:

● Θα πρέπει να διενεργείται έρευνα στο μέσο μεταφοράς όταν:

- α) υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι στο όχημα κρύβονται άνθρωποι, ναρκωτικά, εκρηκτικά υλικά και/ή όπλα·
- β) υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι ο οδηγός ή οι επιβάτες του οχήματος διέπραξαν ποινικό αδίκημα ή διοικητική παράβαση·
- γ) τα παρουσιαζόμενα έγγραφα του οχήματος είναι ελλιπή ή πλαστά.

Σε κάθε περίπτωση, στις έρευνες αυτές θα εφαρμόζεται το εθνικό δίκαιο του σχετικού κράτους Σένγκεν.

● Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εκπαιδευμένοι σκύλοι ανίχνευσης για τη διενέργεια τυχαίων ελέγχων για τον εντοπισμό εκρηκτικών υλικών, ναρκωτικών ή κρυμμένων ανθρώπων.

Έλεγχοι σε ιδιωτικά οχήματα:

● Όποτε είναι δυνατόν, οι έλεγχοι προσώπων που ταξιδεύουν με ιδιωτικά οχήματα θα πρέπει να διενεργούνται ως ακολούθως:

- α) ο οδηγός και οι επιβάτες μπορούν να παραμένουν εντός του οχήματος κατά τη διάρκεια των ελέγχων·
- β) ο συνοριοφύλακας ελέγχει τα έγγραφα και τα αντιπαραβάλλει με τα πρόσωπα που διέρχονται τα σύνορα·
- γ) ένας δεύτερος συνοριοφύλακας παρατηρεί ταυτόχρονα τα πρόσωπα εντός του οχήματος και προστατεύει τον συνοριοφύλακα που διενεργεί τον έλεγχο.

● Όταν υπάρχει υπόνοια πλαστογράφησης ταξιδιωτικού εγγράφου, άδειας οδήγησης, εγγράφου ασφάλισης ή ταξινόμησης του οχήματος, όλοι οι επιβάτες θα πρέπει να εξέρχονται από το αυτοκίνητο. Το αυτοκίνητο θα πρέπει να ερευνάται διεξοδικά. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να εκτελούνται στη δεύτερη γραμμή ελέγχου.

Έλεγχοι λεωφορείων:

● Οι έλεγχοι προσώπων που ταξιδεύουν με λεωφορείο μπορούν να διενεργούνται σε τερματικό σταθμό επιβατών ή εντός του λεωφορείου, αναλόγως των περιστάσεων. Όταν ο έλεγχος διενεργείται εντός του λεωφορείου, θα πρέπει να λαμβάνονται τα ακόλουθα

μέτρα, εφόσον είναι δυνατόν:

- α) ο έλεγχος των εγγράφων θα πρέπει να αρχίζει με έλεγχο του οδηγού του λεωφορείου και του αρχηγού της ομάδας, στην περίπτωση οργανωμένου ταξιδιού·
- β) σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με το ταξιδιωτικό έγγραφο ή τον σκοπό του ταξιδιού ή εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι πρόσωπο μπορεί να συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία των κρατών Σένγκεν, θα πρέπει να ζητηθεί από το πρόσωπο αυτό να εξέλθει από το λεωφορείο και να υποβληθεί σε διεξοδικό έλεγχο δεύτερης γραμμής, ενώ ένας δεύτερος συνοριοφύλακας παρατηρεί ταυτόχρονα τα πρόσωπα εντός του λεωφορείου και προστατεύει τον συνοριοφύλακα που διενεργεί τον έλεγχο.
- Σε περίπτωση αυξημένης κίνησης, οι επιβάτες λεωφορείων των τακτικών τοπικών γραμμών θα πρέπει να ελέγχονται πρώτοι, εφόσον το επιτρέπουν οι τοπικές περιστάσεις. Κατά τον έλεγχο ταξιδιωτικών εγγράφων εντός του λεωφορείου, οι υπάλληλοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν φορητές ηλεκτρονικές συσκευές, ιδίως για τις αναζητήσεις στο SIS.

Έλεγχοι φορτηγών:

Οι έλεγχοι φορτηγών θα πρέπει να διενεργούνται ως ακολούθως, σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές:

- α) Όπου είναι εφικτό, θα πρέπει να υπάρχει ειδική λωρίδα για φορτηγά στην οποία:
— το φορτηγό και το περιεχόμενό του μπορούν να υποβληθούν σε έρευνα με πρακτικό τρόπο·
— μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκπαιδευμένοι σκύλοι ανίχνευσης χωρίς όχληση άλλων προσώπων·
— μπορεί να χρησιμοποιηθεί τεχνικός εξοπλισμός έρευνας (ήτοι συσκευές ακτίνων X και συσκευές εντοπισμού διοξειδίου του άνθρακα).
- β) Κατά τους ελέγχους φορτηγών, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή σε φορτηγά με εμπορευματοκιβώτια εντός των οποίων ενδέχεται να κρύβονται κλαπέντα αυτοκίνητα, θύματα εμπορίας ανθρώπων ή επικίνδυνα υλικά. Όλα τα έγγραφα που αφορούν το περιεχόμενο θα πρέπει να ελέγχονται προσεκτικά.
- γ) Θα πρέπει να διενεργείται διεξοδική έρευνα σε κάθε φορτηγό όταν:
— παρατηρείται διάρρηξη των σφραγίδων του τελωνείου·
— το κάλυμμα του φορτηγού είναι κατεστραμμένο ή ραμμένο·
— υπάρχουν υπόνοιες ότι εντός του φορτηγού ενδέχεται να κρύβονται άνθρωποι, ναρκωτικά, επικίνδυνα ή εκρηκτικά υλικά.

• Μπορούν να διενεργούνται επίσης οι ακόλουθοι πρόσθετοι έλεγχοι:

α) έλεγχος οδικής κυκλοφορίας, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με κοινωνικές διατάξεις (για παράδειγμα, τεχνικός έλεγχος του οχήματος, ώρες εργασίας και χρόνος ανάπαυσης του οδηγού, ασφάλιση του οδηγού)·

β) έλεγχος οδικής μεταφοράς (η συμφωνία μεταφοράς εμπορευμάτων με έγγραφα)·

γ) έλεγχος της ύπαρξης ραδιενεργών και επικίνδυνων αγαθών.

Όλοι οι προαναφερθέντες πρόσθετοι έλεγχοι διενεργούνται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και με τους εθνικούς κανονισμούς εκάστου κράτους Σένγκεν.

1.4. Τα κράτη Σένγκεν δύνανται να συνάπτουν ή να διατηρούν διμερείς συμφωνίες με όμορες τρίτες χώρες σχετικά με τη δημιουργία κοινών συνοριακών σημείων διέλευσης, στα οποία οι συνοριοφύλακες του κράτους Σένγκεν και οι συνοριοφύλακες της τρίτης χώρας διενεργούν διαδοχικά ελέγχους εξόδου και εισόδου, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, στην επικράτεια του έτερου μέρους. Αυτά τα κοινά συνοριακά σημεία διέλευσης μπορούν να βρίσκονται στην επικράτεια κράτους Σένγκεν ή τρίτης χώρας.

2. ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

2.1. Ο επικεφαλής συνοριοφύλακας σε υπηρεσία στο σιδηροδρομικό συνοριακό σημείο διέλευσης θα πρέπει να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με τα σιδηροδρομικά δρομολόγια και τον προβλεπόμενο αριθμό επιβατών προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των συνοριακών ελέγχων.

2.2. Οι έλεγχοι στα σύνορα στα οποία ισχύουν οι διατάξεις για τα εξωτερικά σύνορα μπορούν να διενεργούνται με έναν από τους ακόλουθους τρεις τρόπους:

α) στον πρώτο σταθμό άφιξης ή στον τελευταίο σταθμό αναχώρησης·

β) επί της αμαξοστοιχίας, κατά τη διέλευση μεταξύ του τελευταίου σταθμού αναχώρησης και του πρώτου σταθμού άφιξης, ανεξαρτήτως κατεύθυνσης.

2.3. Ο συνοριακός έλεγχος περιλαμβάνει έλεγχο:

α) του πληρώματος της αμαξοστοιχίας·

β) των επιβατών που μεταβαίνουν στην αλλοδαπή·

γ) των επιβατών που προέρχονται από την αλλοδαπή οι οποίοι δεν υποβλήθηκαν σε έλεγχο προηγουμένως·

δ) του εξωτερικού της αμαξοστοιχίας.

- 2.4. Ο συνοριακός έλεγχος επιβατών αμαξοστοιχιών μεγάλης ταχύτητας μπορεί να διενεργείται με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τρόπους:
- α) στους σταθμούς επιβίβασης των ταξιδιωτών στην αμαξοστοιχία·
  - β) στους σταθμούς αποβίβασης των ταξιδιωτών που ευρίσκονται στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν·
  - γ) επί της αμαξοστοιχίας κατά τη διέλευση μεταξύ σταθμών, εφόσον οι επιβάτες παραμένουν επί της αμαξοστοιχίας.
- 2.5. Εάν η εταιρεία σιδηροδρομικών μεταφορών μπορεί, για τις αμαξοστοιχίες μεγάλης ταχύτητας που προέρχονται από χώρες εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και πραγματοποιούν πολλαπλές στάσεις στην επικράτεια των κρατών Σένγκεν, να επιβιβάζει επιβάτες αποκλειστικά για το εναπομένον τμήμα της διαδρομής εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, οι εν λόγω επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε ελέγχους εισόδου, είτε εντός της αμαξοστοιχίας είτε στον σταθμό προορισμού, εκτός εάν έχουν διενεργηθεί έλεγχοι στον σταθμό στον οποίο επιβιβάστηκαν στην αμαξοστοιχία.
- Στην περίπτωση αυτή, τα πρόσωπα τα οποία επιθυμούν να ταξιδέψουν σιδηροδρομικώς αποκλειστικά για το εναπομένον τμήμα της διαδρομής πρέπει να ενημερώνονται πριν από την αναχώρηση, κατά τρόπο σαφή, ότι θα υποβληθούν σε ελέγχους εισόδου, είτε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού είτε στον σταθμό προορισμού.
- Όταν ταξιδεύουν προς την αντίστροφη κατεύθυνση, οι επιβάτες της αμαξοστοιχίας πρέπει να υποβάλλονται σε ελέγχους εξόδου βάσει αντίστοιχων ρυθμίσεων.
- 2.6. Ο συνοριοφύλακας μπορεί να ερευνήσει τους κενούς χώρους των οχημάτων για να βεβαιωθεί ότι δεν κρύβονται εκεί πρόσωπα ή αντικείμενα που υπόκεινται σε συνοριακό έλεγχο. Οι συνοριοφύλακες θα ερευνούν πάντοτε διεξοδικά την αμαξοστοιχία όταν υπάρχουν υπόνοιες για κρυμμένα εκρηκτικά υλικά ή ναρκωτικά.
- 2.7. Όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι πρόσωπα σεσημασμένα ή ύποπτα εγκληματικών πράξεων, ή υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν την πρόθεση να εισέλθουν παράνομα, κρύβονται εντός της αμαξοστοιχίας, ο συνοριοφύλακας, εάν δεν μπορεί να επέμβει σύμφωνα με τις εθνικές του διατάξεις, πρέπει να ενημερώνει τις αρχές του κράτους Σένγκεν προς το οποίο ή εντός του οποίου κινείται η αμαξοστοιχία.

* Νομική βάση:

— [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(άρθρο 8 και παράρτημα VI\)](#)

* Βέλτιστες πρακτικές:

- Κατά τη διενέργεια του ελέγχου στην αποβάθρα του πρώτου σταθμού άφιξης ή του τελευταίου σταθμού πριν από την αναχώρηση, η αμαξοστοιχία θα πρέπει να φυλάσσεται προκειμένου να εμποδιστεί η αποφυγή του συνοριακού ελέγχου από οποιαδήποτε άτομα. Οι υπάλληλοι που διενεργούν τον έλεγχο και εκείνοι που είναι υπεύθυνοι για τη φύλαξη της αμαξοστοιχίας θα πρέπει να είναι σε επαφή ανά πάσα στιγμή.
- Κατά τη διάρκεια των ελέγχων των επιβατών επί της αμαξοστοιχίας, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η μετακίνηση των επιβατών στην αμαξοστοιχία.
- Ο έλεγχος εμπορευματικής αμαξοστοιχίας θα πρέπει να συνίσταται στον έλεγχο εγγράφων του πληρώματος της αμαξοστοιχίας και στην εξέταση των βαγονιών.
- Κατά τον συνοριακό έλεγχο επιβατικών και εμπορευματικών αμαξοστοιχιών, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή σε επιβάτες και αντικείμενα όταν υπάρχει κίνδυνος μεταφοράς εκρηκτικών υλικών. Για την ορθή εκτέλεση του καθήκοντος αυτού θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εκπαιδευμένοι σκύλοι ανίχνευσης.
- Ο συνοριακός έλεγχος επί αμαξοστοιχίας θα πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από την άφιξη στον συμφωνηθέντα σιδηροδρομικό σταθμό.
- Τα μέτρα ελέγχου θα πρέπει, καταρχήν, να μην συνεπάγονται καθυστερήσεις στην προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης των αμαξοστοιχιών. Εάν παρ' όλα αυτά προκληθεί καθυστέρηση, ο σταθμάρχης θα πρέπει να ενημερώνεται το συντομότερο δυνατόν.

3. ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

- 3.1. Τα κράτη Σένγκεν μπορούν να συνάπτουν διμερείς συμφωνίες με γειτονικές τρίτες χώρες προκειμένου να θεσπίζουν καθεστώς διευκόλυνσης της «τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας» για τους κατοίκους παραμεθόριων περιοχών. Το καθεστώς αυτό εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν στην παραμεθόρια περιοχή (50 χλμ. κατά μέγιστο) τρίτης χώρας γειτονικής με κράτος Σένγκεν, οι οποίοι, κατά κανόνα, διαμένουν τουλάχιστον επί ένα έτος στην περιοχή αυτή (είναι δυνατό να προβλέπονται εξαιρέσεις στις [διμερείς συμφωνίες](#)) και έχουν βάσιμους λόγους (οικογενειακούς δεσμούς, οικονομικούς, κοινωνικούς ή πολιτιστικούς λόγους) να διέρχονται τα σύνορα πολύ συχνά. Βάσει του καθεστώτος αυτού, οι κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών δικαιούνται μόνο να διέλθουν τα σύνορα για να παραμείνουν στην παραμεθόριο περιοχή κράτους Σένγκεν για μέγιστο χρονικό διάστημα τριών μηνών χωρίς διακοπή.

- 3.2. Οι διμερείς συμφωνίες μπορούν να προβλέπουν τα εξής:
- α) την εγκαθίδρυση συγκεκριμένων συνοριακών σημείων διέλευσης προοριζόμενων ειδικά για τους κατοίκους παραμεθόριων περιοχών·
  - β) τον καθορισμό συγκεκριμένων διαδρόμων στα συνοριακά σημεία διέλευσης προοριζόμενων ειδικά για τους κατοίκους παραμεθόριων περιοχών·
  - γ) σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι οποίες δικαιολογούνται από τις τοπικές περιστάσεις, το δικαίωμα των κατοίκων παραμεθόριων περιοχών να διέρχονται τα σύνορα εκτός συνοριακών σημείων διέλευσης και καθορισμένων ωρών. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, σε περιπτώσεις στις οποίες ένας αγρότης πρέπει να διασχίζει συχνά τα σύνορα για να εργαστεί στο χωράφι του ή όταν μια πόλη τέμνεται από τη μεθόριο. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο τόπος στον οποίο επιτρέπεται η διέλευση των συνόρων θα πρέπει να προσδιορίζεται στην άδεια τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας (βλ. τμήμα I σημείο 5.5).
- 3.3. Οι κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών που διέρχονται τα σύνορα σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β) και τους οποίους οι συνοριοφύλακες γνωρίζουν καλά λόγω συχνής διέλευσης των συνόρων μπορούν να υποβάλλονται συνήθως μόνο σε δειγματοληπτικούς ελέγχους. Ωστόσο, τα πρόσωπα αυτά υποβάλλονται από καιρού εις καιρό, απροειδοποίητα και σε μη τακτά χρονικά διαστήματα, σε διεξοδικούς ελέγχους.
- 3.4. Όταν η διευκόλυνση που αναφέρεται στο σημείο 3.2 στοιχείο γ) προβλέπεται στη διμερή συμφωνία με τρίτη χώρα (ήτοι το δικαίωμα διέλευσης των συνόρων εκτός των επιτρεπόμενων συνοριακών σημείων διέλευσης), το ενδιαφερόμενο κράτος Σένγκεν πρέπει να διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους και να διατηρεί τακτική επιτήρηση στα σύνορα για την αποφυγή μη επιτρεπόμενης διέλευσης των συνόρων.
- 3.5. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται σε κατοίκους παραμεθόριων περιοχών που υπάγονται σε καθεστώς τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας προσδιορίζονται στο [τμήμα I σημείο 5.5](#).

* Νομική βάση:

— [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1931/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, περί κανόνων σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία στα εξωτερικά χερσαία σύνορα των κρατών μελών και τροποποιήσεως των διατάξεων της σύμβασης Σένγκεν](#)

[Διμερείς συμφωνίες σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία](#)

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ: Εναέρια σύνορα

1. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΤΟΝ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ

- 1.1. Για τη διασφάλιση αποτελεσματικών συνοριακών ελέγχων στον αερολιμένα, οι συνοριοφύλακες πρέπει να συλλέγουν κάθε αναγκαία πληροφορία σχετικά με τα δρομολόγια εναέριας κυκλοφορίας, ώστε να διαθέτουν επαρκές προσωπικό σύμφωνα με τη ροή επιβατών, λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις αφίξεις επιβατών.

Η τεχνική υποδομή των συνοριακών σημείων διέλευσης θα πρέπει να βελτιωθεί, μεταξύ άλλων με την αυξημένη χρήση συσκευών ανάγνωσης διαβατηρίων, ηλεκτρονικών πυλών και κινητών τερματικών.

Θα πρέπει να επέλθουν τεχνικές βελτιώσεις, όπου κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος απόκρισης της αναζήτησης στις σχετικές βάσεις δεδομένων.

- 1.2. Πρέπει να δημιουργηθούν κατάλληλες υποδομές για τον διαχωρισμό των εσωτερικών πτήσεων (πτήσεων μεταξύ αερολιμένων που βρίσκονται στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα) και των εξωτερικών πτήσεων και την αποφυγή της μη επιτρεπόμενης κυκλοφορίας προσώπων και/ή εγγράφων μεταξύ των δύο αυτών περιοχών.
- 1.3. Οι συνοριακοί έλεγχοι θα διενεργούνται συνήθως στο επιτρεπόμενο συνοριακό σημείο διέλευσης εντός του αερολιμένα· ωστόσο, όταν υπάρχει κίνδυνος ο οποίος σχετίζεται με την εσωτερική ασφάλεια ή την παράνομη μετανάστευση, ο συνοριακός έλεγχος μπορεί να διενεργηθεί επί του αεροσκάφους ή στην πύλη.
- 1.4. Η πρόσβαση στη διεθνή ζώνη διέλευσης πρέπει να ελέγχεται· κατά κανόνα δεν θα διενεργούνται έλεγχοι στη ζώνη διέλευσης, εκτός εάν αυτοί δικαιολογούνται από την εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την παράνομη μετανάστευση ή την εσωτερική ασφάλεια.

* Βέλτιστες πρακτικές:

- Οι έλεγχοι των μελών του πληρώματος θα πρέπει να διενεργούνται πριν από τους ελέγχους των επιβατών και σε χωριστό χώρο.
- Όπου είναι εφικτό, θα πρέπει να δημιουργείται χωριστός χώρος για τους συνοριακούς

ελέγχους δεύτερης γραμμής.

- Όπου είναι εφικτό, θα πρέπει να υπάρχει χωριστός διάδρομος για διπλωμάτες και επιβάτες με μειωμένη κινητικότητα.
- Όλα τα τμήματα του αερολιμένα θα πρέπει να επιτηρούνται αυστηρά μέσω παρακολούθησης και περιπολιών, ιδίως ο χώρος ελέγχου των εισιτηρίων των επιβατών, ο χώρος ελέγχου των διαβατηρίων και η ζώνη διέλευσης. Για λόγους ασφάλειας, τυχόν αποσκευές που εγκαταλείπονται από τον ιδιοκτήτη τους ή άλλα ύποπτα αντικείμενα θα πρέπει να αναφέρονται πάραυτα στις αρχές ασφάλειας.

1.5. Ο τόπος διενέργειας των συνοριακών ελέγχων πρέπει να προσδιορίζεται ως εξής:

- α) Οι επιβάτες πτήσης από αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα με προορισμό κράτος Σένγκεν πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα άφιξης της πτήσης αυτής. Οι επιβάτες πτήσης η οποία εκτελείται εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα οι οποίοι επιβιβάζονται σε πτήση με προορισμό εκτός του χώρου αυτού (επιβάτες με ανταπόκριση) πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα αναχώρησης της τελευταίας αυτής πτήσης.

* Παραδείγματα:

- Πτήση από την Μπραζιλία προς τη Λισαβόνα με ανταπόκριση στη Λισαβόνα για το Παρίσι, ο έλεγχος εισόδου πραγματοποιείται στη Λισαβόνα.
- Πτήση από το Παρίσι προς τη Λισαβόνα με ανταπόκριση για την Μπραζιλία, ο έλεγχος εξόδου πραγματοποιείται στη Λισαβόνα.

- β) Για πτήσεις από ή προς αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα χωρίς επιβάτες με ανταπόκριση και πτήσεις με πολλαπλές στάσεις στους αερολιμένες εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα χωρίς αλλαγή αεροσκάφους:

- ι) οι επιβάτες των πτήσεων με προέλευση ή προορισμό αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα χωρίς προηγούμενη ή επόμενη ανταπόκριση στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα άφιξης και σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα αναχώρησης,

* Παραδείγματα:

- Πτήση από τη Νέα Υόρκη προς το Βερολίνο, ο έλεγχος εισόδου πραγματοποιείται στο Βερολίνο.

— Πτήση από το Βερολίνο προς τη Νέα Υόρκη, ο έλεγχος εξόδου πραγματοποιείται στο Βερολίνο.

ii) οι επιβάτες πτήσεων με προέλευση ή προορισμό αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα με πολλαπλές στάσεις στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα χωρίς αλλαγή αεροσκάφους (διερχόμενοι επιβάτες), και χωρίς δυνατότητα επιβίβασης στο τμήμα της πτήσης που βρίσκεται στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα προορισμού και σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα επιβίβασης,

* Παραδείγματα:

— Πτήση Πεκίνο-Ελσίνκι-Φρανκφούρτη-Παρίσι, με στάσεις στο Ελσίνκι και στη Φρανκφούρτη μόνο για αποβιβαζόμενους επιβάτες (απαγορεύεται η επιβίβαση για το εναπομένον τμήμα του ταξιδιού), οι έλεγχοι εισόδου διενεργούνται για τους επιβάτες που αποβιβάζονται στο Ελσίνκι, στη Φρανκφούρτη και στο Παρίσι, αντίστοιχα.

— Πτήση Παρίσι-Φρανκφούρτη-Ελσίνκι-Πεκίνο, στάσεις στη Φρανκφούρτη και στο Ελσίνκι μόνο για επιβιβαζόμενους επιβάτες (απαγορεύεται η αποβίβαση). Οι έλεγχοι εξόδου πραγματοποιούνται στο Παρίσι, στη Φρανκφούρτη και στο Ελσίνκι.

— Πτήση Σόφια-Ελσίνκι-Φρανκφούρτη-Παρίσι, με στάσεις στο Ελσίνκι και στη Φρανκφούρτη μόνο για αποβιβαζόμενους επιβάτες (απαγορεύεται η επιβίβαση για το εναπομένον τμήμα του ταξιδιού), οι έλεγχοι εισόδου διενεργούνται για τους επιβάτες που αποβιβάζονται στο Ελσίνκι, στη Φρανκφούρτη και στο Παρίσι, αντίστοιχα.

— Πτήση Παρίσι-Φρανκφούρτη-Ελσίνκι-Σόφια, στάσεις στη Φρανκφούρτη και στο Ελσίνκι μόνο για επιβιβαζόμενους επιβάτες (απαγορεύεται η αποβίβαση). Οι έλεγχοι εξόδου πραγματοποιούνται στο Παρίσι, στη Φρανκφούρτη και στο Ελσίνκι.

iii) εάν ο αερομεταφορέας έχει τη δυνατότητα, για πτήσεις προερχόμενες από αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα με πολλαπλές στάσεις εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, να επιβιβάζει επιβάτες αποκλειστικά για το εναπομένον τμήμα του ταξιδιού εντός της επικράτειας αυτής, οι εν λόγω επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εξόδου στον αερολιμένα επιβίβασης και σε έλεγχο εισόδου στον αερολιμένα άφιξης. Οι έλεγχοι των επιβατών οι οποίοι, κατά τη διάρκεια των στάσεων αυτών, βρίσκονται ήδη εντός του αεροσκάφους και δεν έχουν επιβιβαστεί στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα πρέπει να

πραγματοποιούνται σύμφωνα με το στοιχείο β) σημείο ii). Η αντίστροφη διαδικασία πρέπει να εφαρμόζεται σε πτήσεις αυτής της κατηγορίας όταν η χώρα προορισμού βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

* Παραδείγματα:

— Πτήση Νέα Υόρκη-Παρίσι-Φρανκφούρτη-Ρώμη, επιτρέπεται η επιβίβαση στις στάσεις στο Παρίσι και στη Φρανκφούρτη. Έλεγχοι εισόδου για επιβάτες που αποβιβάζονται στο Παρίσι, στη Φρανκφούρτη (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επιβιβάστηκαν στο Παρίσι) και στη Ρώμη (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επιβιβάστηκαν στο Παρίσι και στη Φρανκφούρτη).

- Πτήση Αμβούργο-Βρυξέλλες-Παρίσι-Κάιρο, επιτρέπεται η επιβίβαση στις στάσεις στις Βρυξέλλες και στο Παρίσι. Οι έλεγχοι εξόδου πραγματοποιούνται στο Αμβούργο, στις Βρυξέλλες και στο Παρίσι.

- 1.6. Όταν το αεροσκάφος πρέπει να προσγειωθεί, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή επικείμενου κινδύνου, στον πλησιέστερο διάδρομο προσγείωσης ο οποίος δεν είναι συνοριακό σημείο διέλευσης, το αεροσκάφος μπορεί να συνεχίσει την πτήση του κατόπιν άδειας των συνοριοφυλάκων και, όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους, των τελωνειακών αρχών. Όταν ένα αεροσκάφος πρέπει να προσγειωθεί, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή επικείμενου κινδύνου, σε αερολιμένα ο οποίος είναι συνοριακό σημείο διέλευσης, συνιστάται να ακολουθείται η εξής διαδικασία:

* Παραδείγματα:

1. Πτήση που προέρχεται από τρίτη χώρα με προορισμό τρίτη χώρα και η οποία πραγματοποιεί στάση έκτακτης ανάγκης στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα:

Εάν οι επιβάτες παραμένουν στη ζώνη διέλευσης, δεν εισέρχονται στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και, ως εκ τούτου, δεν απαιτούνται συνοριακοί έλεγχοι.

Εάν οι επιβάτες περάσουν τα σύνορα, για παράδειγμα επειδή δεν υπάρχει ζώνη διέλευσης, οι συνοριακοί έλεγχοι είναι απαραίτητοι και οι επιβάτες θα πρέπει να διαθέτουν —εφόσον απαιτείται— θεώρηση σύμφωνα με το άρθρο 35 του κώδικα θεώρησης και να είναι καταχωρισμένοι στο ΣΕΕ ή το διαβατήριό τους να σφραγιστεί. Εάν, στο απρόβλεπτο γεγονός που περιγράφεται, δεν είναι δυνατή η χορήγηση θεώρησης (ή στο μέλλον ETIAS) στα σύνορα, η παρέκκλιση βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 5 στοιχείο γ) του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως μέτρο έσχατης ανάγκης.

2. Πτήση που προέρχεται από τον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα με προορισμό τρίτη χώρα και η οποία πραγματοποιεί στάση έκτακτης ανάγκης στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα:

Εάν οι επιβάτες παραμένουν στη ζώνη διέλευσης, δεν εισέρχονται (εκ νέου) στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και, ως εκ τούτου, δεν απαιτούνται συνοριακοί έλεγχοι.

Εάν δεν υπάρχει ζώνη διέλευσης, αυτό που έχει σημασία είναι οι επιβάτες να μην έχουν εγκαταλείψει τον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Ως εκ τούτου, η σφραγίδα εξόδου θα πρέπει να ακυρωθεί και θα πρέπει να διενεργηθεί νέος έλεγχος εξόδου πριν από την επιβίβαση στο νέο αεροσκάφος. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στο γεγονός ότι αυτό δεν συνεπάγεται καταχώριση ως προσώπου που υπερβαίνει την επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής, καθώς αυτό δεν αποτελεί υπαιτιότητα του επιβάτη. [ΣΗΜ: Στο πλαίσιο του ΣΕΕ, θα εφαρμόζονταν παράλληλη λογική και παράλληλες διατάξεις και το αρχείο εξόδου θα έπρεπε να ακυρωθεί/διορθωθεί με τη χρήση του άρθρου 35 παράγραφοι 1, 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226].

3. Πτήση που προέρχεται από τρίτη χώρα με προορισμό τον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, η οποία πραγματοποιεί στάση έκτακτης ανάγκης στον εν λόγω χώρο:

Εάν οι επιβάτες παραμένουν στη ζώνη διέλευσης, δεν εισέρχονται στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και, ως εκ τούτου, δεν απαιτούνται συνοριακοί έλεγχοι.

Εάν οι επιβάτες περάσουν τα σύνορα, για παράδειγμα επειδή δεν υπάρχει ζώνη διέλευσης, θα πρέπει να διενεργούνται κανονικοί συνοριακοί έλεγχοι για την είσοδο στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, καθώς έχει αλλάξει μόνο το σημείο εισόδου τους.

* Βέλτιστες πρακτικές:

● Μετά την προσγείωση αεροσκάφους, ο συνοριοφύλακας θα πρέπει να μεταβεί στον χώρο στάθμευσης του αεροσκάφους πριν από την αποβίβαση των επιβατών όταν:

- διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη ή παράβαση επί του αεροσκάφους:

- υπάρχει απειλή για την εσωτερική ασφάλεια:

- υπάρχει κίνδυνος παράνομης μετανάστευσης:

- υπάρχουν απελαθέντες από άλλες χώρες:

- πρέπει να συλλέξει κάθε αναγκαία πληροφορία από το πλήρωμα, εφόσον απαιτείται.

● Όλοι οι επιβάτες στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος θα πρέπει να χωρίζονται από

τους άλλους επιβάτες. Όταν δεν μπορούν να μεταφερθούν αμέσως στον χώρο επιβίβασης, θα πρέπει να παραμένουν, έως την αναχώρησή τους, σε χωριστούς χώρους υπό τον έλεγχο των συνοριοφυλάκων.

• Πρόσωπα που διέπραξαν αξιόποινη πράξη ή παράβαση θα πρέπει να μεταφέρονται απευθείας από το αεροσκάφος στους ειδικούς προοριζόμενους για τον σκοπό αυτόν χώρους και να παραδίδονται στις αρμόδιες αρχές.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

1.7. Κατά περίπτωση, η τεχνική υποδομή των συνοριακών σημείων διέλευσης θα πρέπει να βελτιωθεί, μεταξύ άλλων με την αυξημένη χρήση συσκευών ανάγνωσης διαβατηρίων, ηλεκτρονικών πυλών και κινητών τερματικών.

Θα πρέπει να επέλθουν τεχνικές βελτιώσεις, όπου κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος απόκρισης της αναζήτησης στις σχετικές βάσεις δεδομένων.

1.8. Δεδομένα τα οποία συνίστανται σε εκ των προτέρων πληροφορίες σχετικά με τους επιβάτες (API), τα οποία συλλέγονται και διαβιβάζονται από αερομεταφορείς σύμφωνα με την οδηγία 2004/82/EK και καθιστούν εφικτούς πιο αποτελεσματικούς ελέγχους όλων των επιβατών (συμπεριλαμβανομένων πολιτών της ΕΕ) εισερχόμενων πτήσεων που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τακτικότερα. Εναπόκειται στις εθνικές αρχές να καθορίζουν για ποιες πτήσεις από χώρες εκτός των κρατών Σένγκεν πρέπει να διαβιβάζονται δεδομένα API, σύμφωνα με την τρέχουσα και επικαιροποιημένη εκτίμηση κινδύνου. Τα κράτη Σένγκεν μπορούν να χρησιμοποιούν τα δεδομένα API και για σκοπούς επιβολής του νόμου.

Βάσει της εθνικής νομοθεσίας, τα κράτη Σένγκεν μπορούν να ζητούν από τους αερομεταφορείς να διαβιβάζουν δεδομένα API και για πτήσεις μεταξύ κρατών Σένγκεν που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν και κρατών Σένγκεν που δεν εφαρμόζουν ακόμη πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν.

2. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ

2.1. Πρέπει να διενεργείται επίσης έλεγχος προσώπων, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες, στους αερολιμένες που δεν έχουν το καθεστώς διεθνούς αερολιμένα σύμφωνα με το σχετικό εθνικό δίκαιο («δευτερεύοντα αεροδρόμια»), αλλά μέσω των οποίων επιτρέπονται οι πτήσεις από ή προς αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα.

- 2.2. Στα δευτερεύοντα αεροδρόμια δεν είναι απαραίτητη η πρόβλεψη των αναγκαίων ρυθμίσεων για τον διαχωρισμό μεταξύ των επιβατών εσωτερικών και άλλων πτήσεων, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 300/2008 για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας. Επιπλέον, όταν υπάρχει μειωμένη κυκλοφορία, δεν απαιτείται η συνεχής παρουσία των συνοριοφυλάκων, εφόσον υπάρχει η βεβαιότητα ότι, σε περίπτωση ανάγκης, το προσωπικό μπορεί να μεταβεί επιτόπου σε εύλογο χρονικό διάστημα.
- 2.3. Εφόσον στο δευτερεύον αεροδρόμιο δεν υπάρχουν μονίμως συνοριοφύλακες, ο διευθυντής του εν λόγω αεροδρομίου πρέπει να ενημερώνει δεόντως τους συνοριοφύλακες για την άφιξη ή την αναχώρηση αεροσκάφους από ή προς αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 300/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2008, για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας και την κατάργηση του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 2320/2002 \(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ\)](#)

3. **ΈΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΠΤΗΣΕΩΝ**

- 3.1. Ο κυβερνήτης ιδιωτικού αεροσκάφους το οποίο εκτελεί πτήση από ή προς αερολιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα σύνορα πρέπει να διαβιβάζει στους συνοριοφύλακες του κράτους Σένγκεν προορισμού και, ενδεχομένως, του κράτους Σένγκεν πρώτης εισόδου, πριν από την απογείωση, γενική δήλωση που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, κυρίως σχέδιο πτήσης σύμφωνα με το παράρτημα 2 της σύμβασης για τη διεθνή πολιτική αεροπορία καθώς και πληροφορίες για την ταυτότητα των επιβατών.
- 3.2. Όταν οι ιδιωτικές πτήσεις που προέρχονται από χώρα εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και έχουν προορισμό κράτος εντός του χώρου αυτού κάνουν στάσεις στην επικράτεια άλλων κρατών του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, οι αρμόδιες αρχές του κράτους εισόδου στον χώρο αυτόν πρέπει να προβαίνουν σε συνοριακό έλεγχο και θέτουν σφραγίδα εισόδου στη γενική δήλωση.
- 3.3. Όταν δεν είναι βέβαιο ότι πτήση έχει αποκλειστική προέλευση ή προορισμό τον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα χωρίς προσγείωση εκτός του χώρου αυτού, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διενεργούν τον έλεγχο προσώπων στους αερολιμένες και στα αεροδρόμια σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες.

- 3.4. Οι ρυθμίσεις για την είσοδο και έξοδο των ανεμοπλάνων, των υπερελαφρών αεροπλάνων, των ελικοπτέρων και των αεροσκαφών ερασιτεχνικής κατασκευής με τα οποία διανύονται μικρές αποστάσεις, καθώς και των αεροστάτων, ορίζονται από το εθνικό δίκαιο και, ενδεχομένως, από διμερείς συμφωνίες.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σέγγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

— [Σύμβαση ICAO](#)

ΤΜΗΜΑ IV: Θαλάσσια σύνορα

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

- 1.1. Ο συνοριοφύλακας που είναι επικεφαλής στο εκάστοτε σημείο διέλευσης πρέπει να φροντίζει για την υποβολή των επιβατών και του πληρώματος των σκαφών σε ουσιαστικούς ελέγχους. Οι έλεγχοι θα βασίζονται σε ανάλυση κινδύνων η οποία συνίσταται σε συνεχή και συνολική επιτήρηση της θαλάσσιας περιοχής.
- 1.2. Ο έλεγχος των σκαφών πρέπει να πραγματοποιείται στον λιμένα άφιξης ή αναχώρησης, ή σε χώρο που προβλέπεται για τον σκοπό αυτό, ο οποίος ευρίσκεται σε άμεση εγγύτητα με το σκάφος ή επί του σκάφους εντός των χωρικών υδάτων όπως ορίζονται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας (UNCLOS). Ωστόσο, σύμφωνα με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί για το συγκεκριμένο θέμα, οι έλεγχοι μπορούν επίσης να διενεργούνται κατά τη διάρκεια του διάπλου ή, κατά την άφιξη ή την αναχώρηση του σκάφους, από τον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.
- Δεν θα πρέπει να διενεργούνται συστηματικοί συνοριακοί έλεγχοι επί των προσώπων που παραμένουν επί του πλοίου. Ωστόσο, μόνον όταν κρίνεται σκόπιμο με γνώμονα την εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, θα πρέπει να διενεργείται έρευνα του πλοίου και έλεγχοι των προσώπων που παραμένουν επί του πλοίου.
- 1.3. Ο πλοίαρχος, ο πράκτορας του σκάφους ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που είναι δεόντως εξουσιοδοτημένο, πρέπει να καταρτίζει κατάλογο των μελών του πληρώματος και όλων των επιβατών που βρίσκονται επί του σκάφους· ο κατάλογος πρέπει να περιέχει τις πληροφορίες που καθορίζονται στα έντυπα υπ' αριθ. 5 (κατάλογος μελών πληρώματος) και στο έντυπο υπ' αριθ. 6 (κατάλογος επιβατών) της σύμβασης περί διευκόλυνσης της διεθνούς ναυτιλιακής κίνησης (σύμβαση FAL), καθώς επίσης, κατά περίπτωση, τον αριθμό της θεώρησης ή του τίτλου διαμονής.

Το πλήρωμα περιλαμβάνει κάθε πρόσωπο το οποίο, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, απασχολείται όντως επί του πλοίου με καθήκοντα που σχετίζονται με τη λειτουργία ή την εξυπηρέτηση του πλοίου και το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση του πληρώματος.

- 1.4. Οι κατάλογοι που αναφέρονται στο σημείο 1.3 πρέπει να υποβληθούν στους συνοριοφύλακες ή σε άλλες αρχές αμελλητί, τουλάχιστον είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την άφιξη στον λιμένα ή, το αργότερο, τη στιγμή που το πλοίο αναχωρεί από τον προηγούμενο λιμένα, εάν η διάρκεια του ταξιδιού είναι μικρότερη από είκοσι τέσσερις ώρες, ή εάν ο λιμένας προσέγγισης είναι άγνωστος ή τροποποιήθηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ευθύς μόλις οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες.
- 1.5. Στον πλοίαρχο πρέπει να επιστρέφεται βεβαίωση παραλαβής (υπογεγραμμένο αντίγραφο του καταλόγου ή των καταλόγων ή ηλεκτρονική επιβεβαιωτική απόδειξη), ο οποίος πρέπει να την προσκομίζει, αν του ζητηθεί, κατά την παραμονή του πλοίου στον λιμένα.
- 1.6. Ο πλοίαρχος ή ο ναυτικός πράκτορας πρέπει να ενημερώνει πάραυτα τους συνοριοφύλακες για κάθε αλλαγή στους καταλόγους μελών του πληρώματος ή επιβατών.
- 1.7. Ο πλοίαρχος έχει καθήκον να ενημερώνει τους συνοριοφύλακες για την παρουσία λαθρεπιβατών στο πλοίο τουλάχιστον είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την άφιξη στον λιμένα ή, το αργότερο, τη στιγμή που το πλοίο αναχωρεί από τον προηγούμενο λιμένα, εάν η διάρκεια του ταξιδιού είναι μικρότερη από είκοσι τέσσερις ώρες, ή εάν ο λιμένας προσέγγισης είναι άγνωστος ή τροποποιήθηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ευθύς μόλις οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες. Οι τυχόν λαθρεπιβάτες παραμένουν υπό την ευθύνη του πλοίαρχου.
- 1.8. Ο πλοίαρχος πρέπει να ενημερώνει τους συνοριοφύλακες για την αναχώρηση του πλοίου. Όταν αυτό δεν είναι εφικτό, πρέπει να ενημερώνει την αρμόδια ναυτιλιακή αρχή και να της υποβάλλει το δεύτερο αντίγραφο του προηγουμένως συμπληρωμένου και υπογεγραμμένου καταλόγου.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

2. ΈΛΕΓΧΟΙ ΕΠΙ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΩΝ

- 2.1. Το κρουαζιερόπλοιο είναι πλοίο με συγκεκριμένο δρομολόγιο σύμφωνα με προκαθορισμένο πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει πρόγραμμα τουριστικών

δραστηριοτήτων στους διάφορους λιμένες και το οποίο, κατά κανόνα, ούτε επιβιβάζει ούτε αποβιβάζει επιβάτες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

- 2.2. Ο πλοίαρχος του κρουαζιερόπλοιου πρέπει να διαβιβάζει στους συνοριοφύλακες το δρομολόγιο και το πρόγραμμα της κρουαζιέρας, αμέσως μόλις καταρτιστούν και το αργότερο είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την άφιξη στον λιμένα ή, το αργότερο, τη στιγμή που το πλοίο αναχωρεί από τον προηγούμενο λιμένα, εάν η διάρκεια του ταξιδιού είναι μικρότερη από είκοσι τέσσερις ώρες, ή εάν ο λιμένας προσέγγισης είναι άγνωστος ή τροποποιήθηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ευθύς μόλις οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες.
- 2.3. Σε περίπτωση που το δρομολόγιο κρουαζιερόπλοιου περιλαμβάνει αποκλειστικά και μόνο λιμένες που βρίσκονται στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, δεν επιτρέπεται η διενέργεια συνοριακών ελέγχων και το κρουαζιερόπλοιο έχει την ευχέρεια να δένει σε λιμένες οι οποίοι δεν αποτελούν συνοριακά σημεία διέλευσης. Εντούτοις, πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι επί του πληρώματος και των επιβατών των εν λόγω πλοίων μόνον όταν κρίνεται σκόπιμο με γνώμονα εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση.
- 2.4. Εάν το δρομολόγιο του κρουαζιερόπλοιου περιλαμβάνει τόσο λιμένες που ευρίσκονται στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα όσο και λιμένες που ευρίσκονται εκτός της επικράτειας αυτής οι συνοριακοί έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται ως εξής:
  - α) Όταν το κρουαζιερόπλοιο, προερχόμενο από λιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, φτάνει για πρώτη φορά σε λιμένα που βρίσκεται σε κράτος Σένγκεν, το πλήρωμα και οι επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου βάσει των ονομαστικών καταλόγων πληρώματος και επιβατών⁹².

* Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο που πλέει από την Τύνιδα στο Παλέρμο.

Βλ. τις «συνιστώμενες πρακτικές» που παρατίθενται στο σημείο 2.7 του παρόντος τμήματος.

⁹²

Όπως ορίζεται στο σημείο 2.6 του παρόντος τμήματος, οι έλεγχοι βάσει ονομαστικών καταλόγων ή άλλων ελέγχων που σχετίζονται με κινδύνους διαφέρουν από τους ελέγχους που διενεργούνται βάσει του άρθρου 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και δεν καταλήγουν σε σφράγιση ή σε αρχεία του ΣΕΕ.

Οι επιβάτες που αποβιβάζονται πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες, εκτός εάν η εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση δείξει ότι δεν απαιτείται έλεγχος⁹³.

β) Όταν το κρουαζιερόπλοιο, προερχόμενο από λιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, φτάνει και πάλι σε λιμένα που βρίσκεται στον χώρο αυτόν, το πλήρωμα και οι επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου βάσει των ονομαστικών καταλόγων πληρώματος και επιβατών, στον βαθμό που οι εν λόγω κατάλογοι έχουν τροποποιηθεί μετά την άφιξη του κρουαζιερόπλοιου στον προηγούμενο λιμένα που βρίσκεται στην επικράτεια κράτους Σένγκεν.

* Παράδειγμα:

- η διαδρομή ενός κρουαζιερόπλοιου είναι η εξής: από την Κωνσταντινούπολη στην Αθήνα, έπειτα στην Τύνιδα και εν συνεχεία στη Βαρκελώνη.

Βλ. τις «συνιστώμενες πρακτικές» που παρατίθενται στο σημείο 2.7.

Οι επιβάτες που αποβιβάζονται πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες, εκτός εάν η εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση δείξει ότι δεν απαιτείται έλεγχος, όπως στην περίπτωση τουριστικών εκδρομών ή ημερήσιων εκδρομών. Εάν δεν υπάρχουν αλλαγές στον ονομαστικό κατάλογο, δεν είναι αναγκαία η ταυτοποίηση κάθε επιβάτη με το ταξιδιωτικό έγγραφο. Παρ' όλα αυτά, οι αποβιβαζόμενοι επιβάτες πρέπει να έχουν ανά πάσα στιγμή μαζί τους τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα και να τα επιδεικνύουν στους συνοριοφύλακες κατόπιν αιτήματός τους.

γ) Όταν το κρουαζιερόπλοιο, προερχόμενο από λιμένα που βρίσκεται εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, φτάνει σε τέτοιο λιμένα, οι αποβιβαζόμενοι επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εισόδου σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες, εφόσον το απαιτεί η εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση.

* Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο προερχόμενο αρχικώς από την Τύνιδα δένει εν συνεχεία διαδοχικά στους λιμένες του Παλέρμμο, της Γένοβα και της Βαρκελώνης.

⁹³ Όπως στην περίπτωση οργανωμένων τουριστικών εκδρομών ή ημερήσιων εκδρομών κατά τη διάρκεια στάσης σε λιμένα, όπως εξηγείται στο σημείο 2.7.

Βλ. τις «συνιστώμενες πρακτικές» που παρατίθενται στο σημείο 2.7.

- δ) Όταν κρουαζιερόπλοιο αναχωρεί από λιμένα που βρίσκεται σε κράτος Σένγκεν με προορισμό λιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, το πλήρωμα και οι επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εξόδου βάσει των ονομαστικών καταλόγων πληρώματος και επιβατών. Εφόσον το απαιτεί η εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται την ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, οι επιβιβαζόμενοι επιβάτες πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εξόδου σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες⁹⁴.

* Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο που πλέει από τη Βαρκελώνη στην Τύνιδα.

Βλ. τις «συνιστώμενες πρακτικές» που παρατίθενται στο σημείο 2.7.

- ε) Όταν κρουαζιερόπλοιο αναχωρεί από λιμένα που βρίσκεται στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα με προορισμό άλλο λιμένα στον ίδιο χώρο, δεν πρέπει να διενεργείται έλεγχος εξόδου. Εντούτοις, πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι επί του πληρώματος και των επιβατών των εν λόγω πλοίων μόνον όταν κρίνεται σκόπιμο με γνώμονα εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση⁹⁵.

* Παράδειγμα:

- κρουαζιερόπλοιο ταξιδεύει από τη Γένοβα στη Βαρκελώνη και εν συνεχεία εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα (για παράδειγμα, Τύνιδα).

Βλ. τις «συνιστώμενες πρακτικές» που παρατίθενται στο σημείο 2.7.

- 2.5. Οι κατάλογοι μελών του πληρώματος και επιβατών διαβιβάζονται υποχρεωτικά στους οικείους συνοριοφύλακες από τον πλοίαρχο του πλοίου ή, εναλλακτικά, από τον ναυτικό πράκτορα τουλάχιστον είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την άφιξη στον λιμένα ή, το αργότερο, τη στιγμή που το πλοίο αναχωρεί από τον προηγούμενο λιμένα, εάν η διάρκεια του ταξιδιού είναι μικρότερη από είκοσι τέσσερις ώρες, ή εάν ο λιμένας προσέγγισης είναι άγνωστος ή τροποποιήθηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ευθύς μόλις οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες. Στον πλοίαρχο πρέπει να επιστρέφεται βεβαίωση παραλαβής (υπογεγραμμένο αντίγραφο του καταλόγου ή των καταλόγων ή

⁹⁴ Βλ. υποσημείωση 102.

⁹⁵ Βλ. υποσημείωση 102.

ηλεκτρονική επιβεβαιωτική απόδειξη), ο οποίος πρέπει να την προσκομίζει, αν του ζητηθεί, κατά την παραμονή του πλοίου στον λιμένα.

- 2.6. Στις περιπτώσεις στις οποίες, βάσει εκτίμησης των κινδύνων που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση, οι συνοριοφύλακες αποφασίζουν ότι δεν είναι αναγκαία η διενέργεια ελέγχων δυνάμει του άρθρου 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν σε επιβάτες κρουαζιερόπλοιου σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες για τους συνοριακούς ελέγχους, δεν απαιτείται σφράγιση των ταξιδιωτικών εγγράφων. Οι έλεγχοι βάσει ονομαστικών καταλόγων ή άλλων ελέγχων που σχετίζονται με κινδύνους διαφέρουν από τους ελέγχους που διενεργούνται βάσει του άρθρου 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και δεν καταλήγουν σε σφράγιση ή σε αρχεία του ΣΕΕ.
- 2.7. Κατά την εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια και τη μετανάστευση για να καθορίσουν εάν είναι αναγκαίοι οι έλεγχοι κατά την είσοδο ή την έξοδο, οι συνοριοφύλακες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία: την ιθαγένεια των επιβατών, τυχόν διαθέσιμες πληροφορίες για τη ναυτιλιακή εταιρεία και την αξιοπιστία της, κάθε έκθεση περί της κατάστασης και κάθε σχετική πληροφορία που έχουν στη διάθεσή τους, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που αποκτούν από άλλα κράτη Σένγκεν ή γειτονικές τρίτες χώρες και το δρομολόγιο της κρουαζιέρας. Η εκτίμηση θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να υπάρχουν αντίστοιχες καταχωρίσεις εισόδου και εξόδου για κάθε μεμονωμένο ταξιδιώτη, ώστε να αποφεύγεται η «ψευδής υπέρβαση της επιτρεπόμενης διάρκειας παραμονής» (ταξιδιώτες με καταχώριση εισόδου, αλλά όχι εξόδου) και οι «ψευδείς παράτυποι μετανάστες» (ταξιδιώτες που παρουσιάζονται σε έλεγχο εξόδου χωρίς καταχώριση εισόδου), αλλά και για να διασφαλίζεται έτσι η αξιοπιστία των δεδομένων του ΣΕΕ και να αποφεύγονται πιθανά προβλήματα με ελλιπή μητρώα υπηκόων τρίτων χωρών, όπως αναφέρεται.

* Συνιστώμενες πρακτικές:

Στην περίπτωση κρουαζιερόπλοιων με δρομολόγιο που περιλαμβάνει τόσο λιμένες Σένγκεν όσο και λιμένες τρίτων χωρών, συνιστάται, για τους σκοπούς της καταχώρισης υπηκόων τρίτων χωρών στο ΣΕΕ, κατά γενικό κανόνα:

- να διενεργούνται έλεγχοι εξόδου σύμφωνα με το άρθρο 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν κατά την είσοδο των επιβατών (ή του πληρώματος) στο κρουαζιερόπλοιο κατά την έναρξη της κρουαζιέρας τους·

- να διενεργούνται έλεγχοι εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν κατά την έξοδο των επιβατών (ή του πληρώματος) από το κρουαζιερόπλοιο στο τέλος της κρουαζιέρας τους· - να μη διενεργούνται έλεγχοι εισόδου ή εξόδου σύμφωνα με το άρθρο 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν στο πλαίσιο οργανωμένων τουριστικών εκδρομών ή ημερήσιων εκδρομών κατά τη διάρκεια ενδιάμεσης στάσης σε λιμένα Σένγκεν·

- να μη διενεργούνται έλεγχοι εισόδου ή εξόδου σύμφωνα με το άρθρο 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν στους επιβάτες που παραμένουν στο κρουαζιερόπλοιο κατά τη διάρκεια ενδιάμεσης στάσης σε λιμένα Σένγκεν.

Τα παραπάνω δεν θίγουν το προνόμιο που έχουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την ανάλυση των κινδύνων για την εσωτερική ασφάλεια ή την παράνομη μετανάστευση, να διενεργούν ελέγχους (πλην των ελέγχων βάσει του άρθρου 8 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν) σε κρουαζιερόπλοιο σύμφωνα με το παράρτημα VI του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Σε περίπτωση που διενεργούνται τέτοιοι έλεγχοι, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που υποβάλλονται σε αυτούς δεν θα καταχωρίζονται στο ΣΕΕ.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

3. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

- 3.1. Ναυσιπλοΐα αναψυχής είναι η χρησιμοποίηση πλοίων για την άσκηση αθλητικής ή τουριστικής ναυσιπλοΐας.
- 3.2. Οι επιβάτες σκαφών αναψυχής τα οποία προέρχονται από ή αναχωρούν προς λιμένα ευρισκόμενο σε κράτος Σένγκεν δεν πρέπει να υποβάλλονται σε συνοριακό έλεγχο και μπορούν να εισέλθουν σε λιμένα που δεν είναι συνοριακό σημείο διέλευσης.

Ωστόσο, με βάση την αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την αντικανονική μετανάστευση και ιδίως εάν οι ακτές κράτους που δεν συμμετέχει στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα βρίσκονται σε άμεση εγγύτητα με την επικράτεια του σχετικού κράτους Σένγκεν, πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι των επιβατών αυτών και/ή έρευνα των σκαφών αναψυχής.

- 3.3. Σκάφος αναψυχής προερχόμενο από χώρα εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα μπορεί, κατ' εξαίρεση, να εισέλθει σε λιμένα ο οποίος δεν είναι συνοριακό σημείο διέλευσης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι επιβαίνοντες στο σκάφος πρέπει να ενημερώσουν τις λιμενικές αρχές προκειμένου να εξασφαλίσουν άδεια εισόδου στον λιμένα. Οι λιμενικές αρχές πρέπει να επικοινωνήσουν με τις αρχές στον πλησιέστερο λιμένα ο οποίος έχει οριστεί ως συνοριακό σημείο διέλευσης προκειμένου να αναφέρουν την άφιξη του σκάφους. Η δήλωση σχετικά με τους επιβάτες πρέπει να γίνεται με την κατάθεση προς τις λιμενικές αρχές του καταλόγου των παρόντων επί του σκάφους προσώπων. Ο κατάλογος αυτός πρέπει να τίθεται στη διάθεση των συνοριοφυλάκων το αργότερο κατά την άφιξη. Κατά τον ίδιο τρόπο, εάν, για λόγους ανωτέρας βίας, σκάφος αναψυχής προερχόμενο από χώρα εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα πρέπει να δέσει σε άλλο λιμένα πέραν συνοριακού σημείου διέλευσης, οι λιμενικές αρχές πρέπει να έρχονται σε επαφή με τις αρχές του εγγύτερου λιμένα που έχει οριστεί ως συνοριακό σημείο διέλευσης για να δηλώσουν την παρουσία του σκάφους. Η χρήση αυτής της εξαίρεσης δεν πρέπει να αποτελεί τον κανόνα και πρέπει να περιορίζεται σε εξαιρετικές περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανωτέρας βίας (π.χ. ακραίες καιρικές συνθήκες, επείγοντα ιατρικά ζητήματα, βλάβη μηχανήματος ή άλλα τεχνικά προβλήματα, συμμετοχή σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, κ.λπ.). Άλλες εξαιρετικές περιστάσεις που μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της εξαίρεσης θα μπορούσαν να είναι: αθλητικές εκδηλώσεις και καταστάσεις που χαρακτηρίζονται από εξαιρετικά μεγάλη εισροή σκαφών αναψυχής σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, γεγονός που καθιστά ουσιαστικά δύσκολη την απορρόφηση της αύξησης της δραστηριότητας σε ένα σημείο διέλευσης. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, οι συνοριακοί έλεγχοι θα πρέπει να διενεργούνται από τις αρχές του πλησιέστερου (ή κοντινού) συνοριακού σημείου διέλευσης.
- 3.4. Κατά τους ελέγχους αυτούς, πρέπει να παραδίδεται έγγραφο το οποίο περιέχει όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά του σκάφους και τα ονόματα των επιβαινόντων σε αυτό. Αντίγραφο του εγγράφου αυτού πρέπει να παραδίδεται στις αρχές στους λιμένες εισόδου και αναχώρησης. Όσο το σκάφος παραμένει στα χωρικά ύδατα ενός εκ των κρατών Σένγκεν που εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, αντίγραφο του καταλόγου αυτού πρέπει να συγκαταλέγεται μεταξύ των εγγράφων του σκάφους.

- 3.5. Στα σκάφη αναψυχής πρέπει να διενεργούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι ανεξάρτητα από την εκτίμηση των κινδύνων σχετικά με την αντικανονική μετανάστευση.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

4. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

- 4.1. Παράκτια αλιεία είναι οι αλιευτικές δραστηριότητες με πλοία τα οποία επιστρέφουν καθημερινά ή εντός 36 ωρών σε λιμένα ευρισκόμενο στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα χωρίς να σταματούν σε λιμένα ευρισκόμενο εκτός του χώρου αυτού.
- 4.2. Το πλήρωμα σκαφών παράκτιας αλιείας που επιστρέφει καθημερινά ή εντός 36 ωρών στον λιμένα νηολόγησης ή σε οποιοδήποτε άλλο λιμένα ευρισκόμενο στην επικράτεια του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, χωρίς να δέσει σε λιμένα ευρισκόμενο εκτός του χώρου αυτού, δεν πρέπει να υποβάλλεται συστηματικά σε ελέγχους.
- 4.3. Όταν υπάρχει κίνδυνος αντικανονικής μετανάστευσης, ιδίως εάν οι ακτές τρίτου κράτους βρίσκονται σε άμεση εγγύτητα με την επικράτεια του συγκεκριμένου κράτους Σένγκεν, πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι των επιβατών και/ή έρευνα του σκάφους.
- 4.4. Το πλήρωμα σκαφών που πραγματοποιούν παράκτια αλιεία τα οποία δεν είναι καταχωρισμένα σε λιμένα ευρισκόμενο εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα πρέπει να υποβάλλεται σε έλεγχο σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τους ναυτικούς ([τμήμα I σημείο 5.3](#)). Ο πλοίαρχος του σκάφους πρέπει να δηλώσει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, κάθε τροποποίηση του καταλόγου του πληρώματός του και την ενδεχόμενη παρουσία επιβατών στις αρμόδιες αρχές.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

5. ΈΛΕΓΧΟΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΩΝ ΟΧΗΜΑΤΑΓΩΓΩΝ

- 5.1. Πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι προσώπων σε δρομολόγια οχηματαγωγών που εκτελούνται σε λιμένες ευρισκόμενους εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Πρέπει να εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:
- α) όταν είναι εφικτό, πρέπει να παρέχονται χωριστοί διάδρομοι για πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Ελβετίας και των μελών της οικογένειάς τους

- β) οι επιβάτες χωρίς όχημα πρέπει να υποβάλλονται ατομικά σε έλεγχο·
- γ) οι επιβάτες οχημάτων πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εντός του οχήματος (μέσα ή δίπλα στο όχημα)·
- δ) οι επιβάτες που ταξιδεύουν με λεωφορείο πρέπει να αντιμετωπίζονται ως επιβάτες χωρίς όχημα και πρέπει να αποβιβάζονται από το λεωφορείο για τη διενέργεια του ελέγχου·
- ε) οι οδηγοί βαρέων φορτηγών οχημάτων και οι τυχόν συνοδοί τους πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εντός του οχήματος· η διαδικασία αυτή οργανώνεται καταρχήν χωριστά από τον έλεγχο των λοιπών επιβατών·
- στ) για την ταχεία διενέργεια των ελέγχων, πρέπει να προβλεφθεί επαρκής αριθμός πυλών·
- ζ) πρέπει να διενεργούνται δειγματοληπτικά, με σκοπό κυρίως τον εντοπισμό παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, έλεγχοι των μεταφορικών μέσων των επιβατών, ενδεχομένως δε και επί του φορτίου και λοιπών αντικειμένων που ευρίσκονται εντός του μεταφορικού μέσου·
- η) το πλήρωμα των οχηματαγωγών πρέπει να αντιμετωπίζεται κατά τον ίδιο τρόπο με το πλήρωμα εμπορικών πλοίων·
- θ) το σημείο 1.3 του παρόντος τμήματος (η υποχρέωση υποβολής καταλόγων πληρώματος και επιβατών) δεν έχει εφαρμογή. Σε περίπτωση που πρέπει να καταρτιστεί κατάλογος των ατόμων που επιβαίνουν στο πλοίο κατ' εφαρμογή της οδηγίας 98/41/ΕΚ του Συμβουλίου⁹⁶ σχετικά με την καταγραφή των ατόμων που ταξιδεύουν με επιβατηγά πλοία που εκτελούν δρομολόγια προς ή από λιμένες των κρατών μελών της Κοινότητας, αντίγραφο του καταλόγου αυτού πρέπει να διαβιβάζεται, το αργότερο εντός τριάντα λεπτών από την αναχώρηση του πλοίου από λιμένα που βρίσκεται εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, από τον πλοίαρχο στην αρμόδια αρχή του πρώτου λιμένα άφιξης στα κράτη Σένγκεν.

Οι κανόνες σχετικά με τους ελέγχους στα δρομολόγια οχηματαγωγών που καθορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 3.2.9 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν αφορούν τους ελέγχους σε «επιβάτες οχηματαγωγών τα οποία εκτελούν δρομολόγια με στάσεις». Όσον αφορά τους ελέγχους που διενεργούνται σε οχήματα εκτός του οχηματαγωγού (προτού εισέλθουν στο οχηματαγωγό ή μετά την έξοδό τους από αυτό), μπορούν να εφαρμόζονται πιο ευέλικτοι κανόνες όσον αφορά τα χερσαία σύνορα, οι οποίοι

---

⁹⁶ Οδηγία 98/41/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1998, σχετικά με την καταγραφή των ατόμων που ταξιδεύουν με επιβατηγά πλοία που εκτελούν δρομολόγια προς ή από λιμένες των κρατών μελών της Κοινότητας (ΕΕ L 188 της 2.7.1998, σ. 35).

ορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 1.1.3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Οι επιβαίνοντες σε οχήματα μπορούν, κατά γενικό κανόνα, να παραμένουν εντός των οχημάτων κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Ωστόσο, εφόσον το απαιτούν οι περιστάσεις, μπορεί να τους ζητηθεί να εξέλθουν από τα οχήματά τους. Στην περίπτωση αυτή, οι επιβάτες ενδεχομένως επίσης να κατευθυνθούν σε λωρίδες πεζών.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

5.2. Εάν οχηματογωγό που προέρχεται από χώρα εκτός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και πραγματοποιεί περισσότερες της μίας στάσεις στον χώρο αυτόν επιβιβάζει επιβάτες αποκλειστικά για το εναπομένον τμήμα του ταξιδιού εντός αυτής της επικράτειας, οι εν λόγω επιβάτες θα πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο εξόδου στον λιμένα αναχώρησης και σε έλεγχο εισόδου στον λιμένα άφιξης. Οι έλεγχοι επί των προσώπων τα οποία, κατά τη διάρκεια αυτών των στάσεων, ευρίσκονται ήδη επί του πλοίου και δεν έχουν επιβιβασθεί στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα πρέπει να πραγματοποιούνται στον λιμένα άφιξης. Θα πρέπει να εφαρμόζεται η αντίστροφη διαδικασία όταν η χώρα προορισμού δεν περιλαμβάνεται στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

6. ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΛΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΧΩΡΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΣΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ

6.1. Δεν θα πρέπει να διενεργούνται συνοριακοί έλεγχοι στα δρομολόγια εμπορευματικών μεταφορών μεταξύ δύο ή περισσότερων λιμένων που βρίσκονται εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, χωρίς στάση σε λιμένες εκτός του χώρου αυτού και τα οποία συνίστανται στη μεταφορά αγαθών.

Εντούτοις, θα πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι επί του πληρώματος και των επιβατών των εν λόγω πλοίων μόνον όταν δικαιολογούνται με γνώμονα εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια και την παράνομη μετανάστευση.

ΤΜΗΜΑ V: Έλεγχοι στο πλαίσιο της ναυσιπλοΐας στα εσωτερικά ύδατα

1. ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑ ΣΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΥΔΑΤΑ

- 1.1. Ως ναυσιπλοΐα στα εσωτερικά ύδατα με διέλευση εξωτερικών συνόρων πρέπει να νοείται η χρησιμοποίηση για σκοπούς επαγγελματικούς ή αναψυχής κάθε είδους πλοίων, πλοιαρίων και εξωλεμβίων στους μεγάλους ποταμούς, στους παραποτάμους, στα κανάλια και στις λίμνες.
- 1.2. Οι έλεγχοι που πρέπει να διενεργούνται στο πλαίσιο της ναυσιπλοΐας στα εσωτερικά ύδατα είναι ίδιοι με εκείνους που πρέπει να διενεργούνται γενικά στη θαλάσσια κυκλοφορία.
- 1.3. Πρέπει να θεωρούνται μέλη του πληρώματος ή να εξομοιούνται προς αυτά, όσον αφορά τα πλοία που χρησιμοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς, ο πλοίαρχος και τα πρόσωπα που εργάζονται επί του πλοίου και αναφέρονται σε κατάλογο πληρώματος, καθώς και τα μέλη της οικογένειας αυτών των προσώπων τα οποία διαμένουν επί του πλοίου.

* Νομική βάση:

- [Κώδικας συνόρων του Σένγκεν \(παράρτημα VI\)](#)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

- 1.1. Οι κύριοι σκοποί της επιτήρησης των εξωτερικών συνόρων σε σημεία άλλα εκτός των συνοριακών σημείων διέλευσης και της επιτήρησης αυτών των σημείων διέλευσης εκτός των ωρών λειτουργίας είναι οι εξής:
- α) η παρεμπόδιση και η αποθάρρυνση της μη επιτρεπόμενης διέλευσης των συνόρων·
  - β) η καταπολέμηση της διασυνοριακής εγκληματικότητας·
  - γ) η εφαρμογή ή η λήψη μέτρων κατά προσώπων που διέρχονται τα σύνορα παράνομα·
  - δ) η διατήρηση αξιόπιστης επίγνωσης της κατάστασης και ικανότητας αντίδρασης·
  - ε) η υποστήριξη της ταυτοποίησης και της καταχώρισης των προσώπων που διέρχονται παράνομα τα σύνορα.
- 1.2. Ο συνοριοφύλακας που είναι επικεφαλής πρέπει να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την παρεμπόδιση της μη επιτρεπόμενης διέλευσης των συνόρων και τη διάθεση προσωπικού και άλλων μέσων βάσει της εκτίμησης του κινδύνου αντικανονικής μετανάστευσης και διασυνοριακής εγκληματικότητας.
- Τα χρησιμοποιούμενα μέσα θα πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με το είδος και τη φύση των συνόρων (χερσαία ή θαλάσσια σύνορα, εσωτερικές πλωτές οδοί).

2. ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

- 2.1. Η επιτήρηση μπορεί να πραγματοποιείται από σταθερές ή κινητές μονάδες οι οποίες:
- α) περιπολούν·
  - β) σταθμεύουν στα γνωστά ή εικαζόμενα ευαίσθητα σημεία.
- 2.2. Θα πρέπει να γίνονται συχνές και απρόοπτες αλλαγές στις περιόδους και στις μεθόδους επιτήρησης, ώστε να εντοπίζονται αποτελεσματικά οι παράνομες διελεύσεις των συνόρων.
- 2.3. Τα κύρια καθήκοντα των περιπόλων είναι τα εξής:
- α) να παρακολουθούν την περιοχή στην οποία δραστηριοποιούνται·

- β) να διασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια στην περιοχή περιπολίας·
- γ) να ελέγχουν τα έγγραφα των προσώπων που βρίσκονται στην περιοχή και τα οποία δεν είναι γνωστά στην περίπολο·
- δ) να σταματούν για έλεγχο όλα τα ύποπτα πρόσωπα που δεν διαθέτουν έγγραφα και να τους ζητούν να εξηγήσουν λεπτομερώς τους λόγους της παρουσίας τους στην περιοχή αυτή·
- ε) να σταματούν για έλεγχο τα πρόσωπα που διέρχονται ή επιχειρούν να διέλθουν παράνομα τα σύνορα και να τα μεταφέρουν στον πλησιέστερο συνοριακό σταθμό για την ταυτοποίηση, την καταχώριση και τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων, για τους σκοπούς του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που διέρχονται παράτυπα τα σύνορα και των αιτούντων άσυλο ηλικίας τουλάχιστον 14 ετών·
- στ) να εξασφαλίζουν κάθε αποδεικτικό στοιχείο που σχετίζεται με μη επιτρεπόμενη διέλευση των συνόρων ή άλλα συμβάντα στα σύνορα.

Κατά τη διάρκεια των περιπολιών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ειδικά εκπαιδευμένοι σκύλοι ανίχνευσης. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται επίσης ελικόπτερα, περιπολικά σκάφη και οχήματα παντός εδάφους με σκοπό την ενίσχυση των περιπολιών και της παρακολούθησης των συνόρων.

- 2.4. Τα κύρια καθήκοντα των σταθμευμένων συνοριοφυλάκων είναι τα εξής:
- α) να παρατηρούν τα σημεία τα οποία θεωρούνται ευαίσθητα από άποψη παράνομης διέλευσης των συνόρων ή διακίνησης ανθρώπων·
  - β) να σταματούν για έλεγχο και να μεταφέρουν στον συνοριακό σταθμό τα πρόσωπα που διέρχονται ή επιχειρούν να διέλθουν παράνομα τα σύνορα.
- 2.5. Βάσει των πληροφοριών που αποκτώνται, θα πρέπει να οργανώνονται ειδικές επιχειρήσεις για τον εντοπισμό και τη σύλληψη θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και διακινητών.
- 2.6. Η επιτήρηση θα πρέπει να υποστηρίζεται από ολοκληρωμένα, κινητά και φορητά τεχνικά συστήματα και εξοπλισμό επιτήρησης (ήτοι ραντάρ, μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα, τηλεόραση κλειστού κυκλώματος, διάφορους αισθητήρες και κάμερες υπέρυθρων ακτίνων ή θερμικής απεικόνισης για την εξασφάλιση ικανότητας νυχτερινής όρασης).

* Νομική βάση:

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

• Δίκαιο της Ένωσης:

- [Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985](#), μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 ([EE L 239 της 22.9.2000, σ. 19](#)).
- [Απόφαση 94/795/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1994](#), σχετικά με κοινή δράση που θεσπίζεται από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου Κ.3 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τις διατυπώσεις ταξιδιού για μαθητές, υπηκόους τρίτων χωρών, που διαμένουν σε κράτος μέλος ([EE L 327 της 19.12.1994, σ. 1](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1995](#), για την καθιέρωση θεώρησης ενιαίου τύπου ([EE L 164 της 14.7.1995, σ. 1](#)).
- [Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης \(EE C 364 της 18.12.2000, σ. 1\)](#).
- [Οδηγία 2001/51/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2001](#), για τη συμπλήρωση των διατάξεων του άρθρου 26 της Σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985 ([EE L 187 της 10.7.2001, σ. 45](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 333/2002 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2002](#), για την καθιέρωση φύλλου ενιαίου τύπου επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που χορηγεί το φύλλο ([EE L 53 της 23.2.2002, σ. 4](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002](#), για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών ([EE L 157 της 15.6.2002, σ. 1](#)).

- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 693/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003](#), για την καθιέρωση ειδικού εγγράφου διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και εγγράφου διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD) και για την τροποποίηση της κοινής προξενικής εγκυκλίου και του κοινού εγχειριδίου ([EE L 099 της 17.4.2003, σ. 8](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 694/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003](#), για τον ενιαίο τύπο των εγγράφων διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και των εγγράφων διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD) που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 693/2003 ([EE L 099 της 17.4.2003, σ. 15](#)).
- [Απόφαση 2004/265/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Μαρτίου 2004](#), για τη σύναψη του μνημονίου συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της εθνικής διοίκησης τουρισμού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας σχετικά με τις θεωρήσεις και τα συναφή ζητήματα που αφορούν ομάδες τουριστών από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (ΚΕΠ) ([EE L 83 της 20.3.2004, σ. 12](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 851/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004](#), για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων ([EE L 142 της 30.4.2004, σ. 1](#)).
- [Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004](#), σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών ([EE L 229 της 29.6.2004, σ. 35](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 2252/2004 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004](#), σχετικά με την καθιέρωση προτύπων για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των κρατών μελών ([EE L 385 της 29.12.2004, σ. 1](#)).
- [Απόφαση αριθ. 896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006](#), σχετικά με τη θέσπιση απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τα κράτη μέλη ορισμένων τίτλων παραμονής που εκδίδουν η Ελβετία και το Λιχτενστάιν για τη διέλευση από το έδαφός τους ([EE L 167 της 20.6.2006, σ. 8](#)).

- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1931/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006](#), περί κανόνων σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία στα εξωτερικά χερσαία σύνορα των κρατών μελών και τροποποίησης των διατάξεων της σύμβασης Σένγκεν ([ΕΕ L 405 της 30.12.2006, σ. 1](#)).
- [Απόφαση 2007/801/ΕΚ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2007](#), σχετικά με την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στην Τσεχική Δημοκρατία, τη Δημοκρατία της Εσθονίας, τη Δημοκρατία της Λεττονίας, τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, τη Δημοκρατία της Ουγγαρίας, τη Δημοκρατία της Μάλτας, τη Δημοκρατία της Πολωνίας, τη Δημοκρατία της Σλοβενίας και τη Σλοβακική Δημοκρατία ([ΕΕ L 323 της 8.12.2007, σ. 34](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 300/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2008](#), για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 ([ΕΕ L 97 της 9.4.2008, σ. 72](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008](#), για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (κανονισμός VIS) ([ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 60](#)).
- [Απόφαση 2008/903/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008](#), σχετικά με την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στην Ελβετική Συνομοσπονδία ([ΕΕ L 327 της 5.12.2008, σ. 15](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009](#), για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων) ([ΕΕ L 243 της 15.9.2009, σ. 1](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 265/2010, της 25ης Μαρτίου 2010](#), για την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 όσον αφορά την κυκλοφορία των προσώπων με θεώρηση μακράς διάρκειας ([ΕΕ L 85 της 31.3.2010, σ. 1](#)).
- [Απόφαση 2011/842/ΕΕ του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011](#), σχετικά με την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στο Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν ([ΕΕ L 334 της 16.12.2011, σ. 27](#)).

- [Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011](#), σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας ([ΕΕ L 337 της 20.12.2011, σ. 9](#)).
- [Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013](#), σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας ([ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 60](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 604/2013, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013](#), για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (κανονισμός του Δουβλίνου) ([ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013](#), σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης ([ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 1](#)).
- [Απόφαση αριθ. 1082/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013](#), σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 2119/98/ΕΚ ([ΕΕ L 293 της 5.11.2013, σ. 1](#)).

- [Εκτελεστικός κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ.118/2014 της Επιτροπής, της 30ής Ιανουαρίου 2014](#), για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1560/2003 για τα μέτρα εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ([ΕΕ L 39 της 8.2.2014, σ. 1](#)).
- [Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014](#), για την εισαγωγή απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία ορισμένων εγγράφων ως ισοδύναμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ ([ΕΕ L 157 της 27.5.2014, σ. 23](#)).
- [Οδηγία 2014/66/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014](#), σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταρικής μετάθεσης ([ΕΕ L 157 της 27.5.2014, σ. 1](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016](#), περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) ([ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016](#), για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) ([ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1](#)).

- [Οδηγία \(ΕΕ\) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016](#), για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου ([ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89](#)).
- [Οδηγία \(ΕΕ\) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016](#), σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair) ([ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 21](#)).
- [Απόφαση \(ΕΕ\) 2017/733 του Συμβουλίου, της 25ης Απριλίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν όσον αφορά το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στη Δημοκρατία της Κροατίας](#) ([ΕΕ L 108 της 26.4.2017, σ. 31](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018](#), σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών ([ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 1](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018](#), σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 ([ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 14](#)).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018](#), σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής ([ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56](#)).

- [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2018/1806 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018](#), περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 39).
- [Απόφαση \(ΕΕ\) 2018/934 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2018](#), σχετικά με την εφαρμογή των υπόλοιπων διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν που αφορούν το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και στη Ρουμανία (ΕΕ L 165 της 2.7.2018, σ. 37).
- [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2019/1157 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019](#), για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας (ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 67).
- [Εκτελεστική απόφαση C\(2020\) 395 final της Επιτροπής, της 28.1.2020](#), για την τροποποίηση της απόφασης C(2010) 1620 τελικό όσον αφορά την αντικατάσταση του Εγχειριδίου για την εξέταση αιτήσεων θεώρησης και την τροποποίηση χορηγηθεισών θεωρήσεων (Εγχειρίδιο του κώδικα θεωρήσεων I).

• **Διεθνές δίκαιο:**

- [Σύμβαση της 7ης Δεκεμβρίου 1944 για τη διεθνή πολιτική αεροπορία \(σύμβαση ICAO\), παραρτήματα 2 και 9.](#)
- [Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 4ης Νοεμβρίου 1950, και τα πρωτόκολλά της.](#)
- [Σύμβαση της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων, της 28ης Ιουλίου 1951](#), όπως τροποποιήθηκε με το [πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης](#) της 31ης Ιανουαρίου 1967.
- [Σύμβαση της Βιέννης περί των διπλωματικών σχέσεων, της 18ης Απριλίου 1961.](#)
- [Σύμβαση περί διευκόλυνσης της διεθνούς ναυτιλιακής κίνησης \(FAL\), της 9ης Απριλίου 1965.](#)

- [Συμφωνία για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Κρατών Μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου \(EE L 114 της 30.4.2002, σ. 6\)](#)
- [Σύμβαση της ΔΟΕ για τα έγγραφα ταυτότητας των ναυτικών \(αριθ. 185\) της 19ης Ιουνίου 2003](#)
- [Διμερείς συμφωνίες σχετικά με την τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία](#)
- [Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας \(EE C 384I της 12.11.2019, σ. 1\)](#)

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Α

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Όταν κράτος μέλος⁹⁷ προτίθεται να διενεργεί στοχευμένους ελέγχους σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, πρέπει να ενημερώνει πάραυτα για την πρόθεση εφαρμογής αυτών των στοχευμένων ελέγχων:

- α) τα λοιπά κράτη μέλη,
- β) τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Οργανισμός) και
- γ) την Επιτροπή.

Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να διαβαθμίσει την ενημέρωση ή μέρη της.

Στην ενημέρωση πρέπει να εξηγούνται ως εξής η αιτιολογία, το πεδίο και η διάρκεια της παρέκκλισης, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα της ενημέρωσης και, ειδικότερα, να καταστεί δυνατή η έκφραση τυχόν ενδοιασμών από τα άλλα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τον Οργανισμό.

Η αιτιολογία πρέπει να υποστηρίζεται από αντικειμενικά στοιχεία που σχετίζονται με την παρέκκλιση από τους συστηματικούς ελέγχους σε συγκεκριμένα συνοριακά σημεία διέλευσης.

Ειδικότερα, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα πρέπει να υποβάλει τα ακόλουθα στοιχεία:

- τα κύρια χαρακτηριστικά της ροής στα σχετικά συνοριακά σημεία διέλευσης, όπως τις κατηγορίες των διερχόμενων προσώπων·
- το εκτιμώμενο ποσοστό υπηκόων τρίτων χωρών και το ποσοστό δικαιούχων του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης που διέρχονται τα συγκεκριμένα σύνορα·

---

⁹⁷ Στο παρόν κείμενο, ο όρος «κράτος μέλος» πρέπει να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει και τις τέσσερις συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν.

- ενδείξεις ότι η προβαλλόμενη αύξηση του χρόνου αναμονής οφείλεται στους συστηματικούς ελέγχους (και όχι, για παράδειγμα, σε οδικά έργα που πραγματοποιούνται στην περιοχή δίπλα στο συνοριακό σημείο διέλευσης). Προς τούτο δεν αρκεί γενική αναφορά σε επικείμενη περίοδο διακοπών. Δεν υπάρχει καθολικός δείκτης δυσανάλογων επιπτώσεων στη ροή κίνησης που να εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη ή σε όλα τα συνοριακά σημεία διέλευσης. Η εκτίμηση των δυσανάλογων επιπτώσεων στον χρόνο αναμονής δεν πρέπει να παραβλέπει τον μέσο χρόνο αναμονής ή τυχόν καθυστερήσεις που είχαν σημειωθεί στο παρελθόν·

- τον τρόπο με τον οποίο η παρέκκλιση θα αντιμετωπίσει τις δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας στα σχετικά συνοριακά σημεία διέλευσης.

Τα σχετικά συνοριακά σημεία διέλευσης πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς.

Η προβλεπόμενη διάρκεια της παρέκκλισης πρέπει να είναι αναλογική και να μην υπερβαίνει τα αναγκαία όρια. Για κάθε συνοριακό σημείο διέλευσης πρέπει να αναφέρεται η προβλεπόμενη ημερομηνία λήξης της παρέκκλισης. Παρεκκλίσεις αορίστου χρόνου δεν είναι αποδεκτές. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να διαθέτουν κατάλληλο και επαρκές σε αριθμό προσωπικό και μέσα ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή των συστηματικών ελέγχων στις σχετικές βάσεις δεδομένων.

Στην ενημέρωση, το κράτος μέλος θα πρέπει να αναφέρει την ημερομηνία διαβίβασης της εκτίμησης κινδύνου στον Οργανισμό, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 2α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, και να εξηγήσει τα κύρια στοιχεία της εκτίμησης κινδύνου που επιτρέπουν στους αποδέκτες της εν λόγω ενημέρωσης να λάβουν τεκμηριωμένη θέση.

Σε περίπτωση που άλλα κράτη μέλη, ο Οργανισμός ή η Επιτροπή έχουν ενδοιασμούς για τη σκοπούμενη παρέκκλιση από τον κανόνα των συστηματικών ελέγχων στις βάσεις δεδομένων, πρέπει να γνωστοποιούν τους εν λόγω ενδοιασμούς τους στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος εντός δύο εβδομάδων από την παραλαβή της ενημέρωσης. Το κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους ενδοιασμούς αυτούς.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν εσωτερικούς διαύλους για τη μεταξύ τους επικοινωνία και πρέπει να ενημερώνουν τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή μέσω της Μόνιμης Αντιπροσωπείας τους, αποστέλλοντας την ενημέρωση στο σημείο επαφής εντός της Μόνιμης Αντιπροσωπείας και στην υπηρεσιακή ηλεκτρονική θυρίδα (<mailto:HOME-B1-BORDERS@ec.europa.eu>) αντίστοιχα.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Β

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΣΤΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΛΟΜΕΝΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΣΥΝΟΡΩΝ ΤΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Το άρθρο 8 παράγραφος 2α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από την αρχή της διενέργειας συστηματικών ελέγχων στις σχετικές βάσεις δεδομένων όσον αφορά τους δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης οι οποίοι διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα, εφόσον πληρούνται σωρευτικά δύο προϋποθέσεις:

1. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι υπάρχουν δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας σε σχέση με τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων στα πρόσωπα που απολαύουν του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης.
2. Προτού λάβει απόφαση για την παρέκκλιση, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να εκπονήσει εκτίμηση κινδύνου η οποία αποδεικνύει ότι η διενέργεια στοχευμένων ελέγχων σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης δεν θα συνεπάγεται κίνδυνο για την ασφάλεια.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων σχετικά με την προσωρινή παρέκκλιση, θα πρέπει να αποσαφηνιστούν ως κατωτέρω οι ακόλουθες πτυχές που αφορούν την εκτίμηση του κινδύνου διενέργειας στοχευμένων ελέγχων, καθώς και τη συνέχεια που δίδεται στην ενημέρωση για σκοπούμενη παρέκκλιση:

A. Η εκτίμηση κινδύνου

1. Κράτος μέλος το οποίο επιθυμεί να παρεκκλίνει εκπονεί εκτίμηση κινδύνου σύμφωνα με τη μεθοδολογία CIRAM (κοινό υπόδειγμα ολοκληρωμένης ανάλυσης κινδύνου).

Ο Οργανισμός, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα αναπτύξει τυποποιημένο υπόδειγμα υποβολής εκθέσεων, το οποίο θα αξιοποιεί συνέργειες με άλλες, ήδη υφιστάμενες εκτιμήσεις κινδύνου και αξιολογήσεις τρωτότητας, και θα το καταστήσει προσβάσιμο μέσω διαδικτύου.

2. Η εκτίμηση κινδύνου από την οποία συνάγεται η ύπαρξη χαμηλής [ή μέτριας] απειλής υποβάλλεται στον Οργανισμό πριν από την ουσιαστική εφαρμογή της παρέκκλισης, με χρήση τυποποιημένου υποδείγματος υποβολής εκθέσεων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (για παράδειγμα, έκτακτη και απρόβλεπτη εισροή επιβατών ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας σε ορισμένο συνοριακό σημείο διέλευσης), η εκτίμηση κινδύνου μπορεί να υποβληθεί ταυτόχρονα με την εφαρμογή της παρέκκλισης, μόνον εφόσον η ίδια η ενημέρωση έχει παράσχει ήδη εκτενή στοιχεία που να αποδεικνύουν άμεσες δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας όσον αφορά το συγκεκριμένο συνοριακό σημείο διέλευσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2α, δεύτερο εδάφιο, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν: *«Στην εκτίμηση του κινδύνου αιτιολογείται η προσωρινή μείωση σε στοχευμένους ελέγχους με χρήση των βάσεων δεδομένων και λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, οι δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας και παρέχονται στατιστικά στοιχεία για τους επιβάτες και τα συμβάντα που αφορούν το διασυνοριακό έγκλημα. Η εκτίμηση επικαιροποιείται τακτικά.»* Δεδομένου ότι παρεκκλίσεις μπορούν να εφαρμοστούν μόνο σε δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, η εκτίμηση κινδύνου θα πρέπει να επικεντρώνεται στην εκτίμηση των κινδύνων που προκαλούν οι δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης στα συγκεκριμένα συνοριακά σημεία διέλευσης.

Συγκεκριμένα, η εκτίμηση κινδύνου την οποία εκπονεί το κράτος μέλος όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν σύμφωνα με τη μεθοδολογία CIRAM και ένα υπόδειγμα, πρέπει να περιλαμβάνουν:

- I. Περιγραφή του λόγου της προσωρινής μείωσης των στοχευμένων ελέγχων στις βάσεις δεδομένων, καθώς και παροχή ποσοτικών δεδομένων (π.χ. προβλεπόμενη ροή επιβατών, χρόνος διεκπεραίωσης ανά επιβάτη ή παρόμοια στοιχεία) που να αποδεικνύουν δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας στα επιλεγμένα συνοριακά σημεία διέλευσης, αφού εξαντληθούν οι επιλογές για αύξηση των ικανοτήτων διεκπεραίωσης.
- II. Το εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού αριθμού και τα κυρίαρχα προφίλ των ταξιδιωτών που είναι δικαιούχοι του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και που θα μπορούσαν να απειλήσουν τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε εκ των κρατών μελών κατά το χρονικό διάστημα εφαρμογής της παρέκκλισης από τους συστηματικούς ελέγχους.
- III. Εκτίμηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων της παρέκκλισης στην ασφάλεια, δηλαδή τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια κ.λπ. των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης των πιθανών επιπτώσεων της παρέκκλισης στις ταξιδιωτικές συνδέσεις προς άλλα κράτη μέλη.

Εκτίμηση κινδύνου από την οποία συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε εκ των κρατών μελών είναι υψηλοί δεν θα οδηγήσει σε παρέκκλιση.

Βάσει εκτίμησης κινδύνου από την οποία συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις οποιουδήποτε εκ των κρατών μελών είναι χαμηλοί [ή μέτριοι], το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θα πρέπει να αποδείξει ότι οι κίνδυνοι που έχουν εντοπιστεί για το κάθε σχετικό συνοριακό σημείο διέλευσης μετριάζονται με κατάλληλες στρατηγικές και μέσα. Οι εν λόγω στρατηγικές και τα μέσα θα περιγράφονται στην εκτίμηση κινδύνου που θα πρέπει να υποβληθεί στον Οργανισμό.

3. Ο Οργανισμός αξιολογεί τη διαβιβασθείσα εκτίμηση κινδύνου εντός προθεσμίας που συμφωνείται με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Ο Οργανισμός μπορεί να χρησιμοποιεί δικούς του πόρους και πληροφορίες, ιδίως πληροφορίες που συλλέγονται μέσω αξιολογήσεων τρωτότητας, για να αξιολογήσει τις εκτιμήσεις κινδύνου που υποβάλλουν τα κράτη μέλη. Μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Ευρωπαϊκής ή άλλων οργανισμών της ΕΕ.

- A. Σε περίπτωση που η εκτίμηση κινδύνου είναι ελλιπής ή σε περίπτωση που οι παρεχόμενες πληροφορίες δεν είναι συναφείς, ο Οργανισμός πρέπει να επικοινωνήσει με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος το συντομότερο δυνατό για να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες/αιτιολόγηση.
- Σε περίπτωση που η ολοκληρωμένη εκτίμηση κινδύνου δεν υποβληθεί εντός της προθεσμίας που έχει συμφωνηθεί με τον Οργανισμό, ο Οργανισμός θα πρέπει να ενημερώσει τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή σχετικά με την κατάσταση κατόπιν διατύπωσης ενός τελικού αιτήματος προς το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.
- B. Σε περίπτωση που το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και ο Οργανισμός διαφωνούν ως προς την πληρότητα και τη συνάφεια της εκτίμησης κινδύνου, θα επιδιώκεται η επίτευξη συνεννόησης σε διμερή βάση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος (το πολύ εντός δύο εβδομάδων).

Εάν οι διαφορές απόψεων εξακολουθήσουν να υφίστανται, ο Οργανισμός πρέπει να ενημερώσει την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη. Μπορεί να συγκληθεί σύσκεψη με τη συμμετοχή του Οργανισμού, του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, της Επιτροπής και, κατά περίπτωση, άλλων κρατών μελών. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή διοργανώνει τη σύσκεψη και καλεί τα ενδιαφερόμενα μέρη να συμμετάσχουν.

Οι απόψεις του Οργανισμού θα πρέπει πρώτα να κοινοποιηθούν προς σχολιασμό στο κράτος μέλος που υπέβαλε την εκτίμηση κινδύνου. Ο Οργανισμός πρέπει να ενημερώσει την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για τις απόψεις του.

4. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να επικαιροποιεί τακτικά την εκτίμηση κινδύνου. Κατά την επικαιροποίηση θα πρέπει επίσης να ακολουθούνται, κατά περίπτωση, τα σημεία A.1 έως A.3.

B. Ενημέρωση για σκοπούμενη παρέκκλιση και συνέγεια που δίδεται στην ενημέρωση:

1. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τον Οργανισμό για την πρόθεσή του να παρεκκλίνει. Η ενημέρωση θα πρέπει να πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις οι οποίες προβλέπονται στο προσάρτημα Α του παρόντος εγχειριδίου.
2. Τα κράτη μέλη, ο Οργανισμός ή η Επιτροπή, εάν έχουν ενδιασμούς για την πρόθεση διενέργειας στοχευμένων ελέγχων με χρήση των βάσεων δεδομένων, πρέπει να γνωστοποιούν τους εν λόγω ενδιασμούς τους στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος χωρίς καθυστέρηση. Τα άλλα κράτη μέλη ή η Επιτροπή μπορούν να ζητήσουν από τον Οργανισμό να επαληθεύσει κατά πόσον είναι δικαιολογημένοι οι ενδιασμοί τους.

Τα κράτη μέλη που έχουν ενδοιασμούς μπορούν επίσης να ενημερώσουν σχετικά τον Οργανισμό, την Επιτροπή και άλλα κράτη μέλη. Οι ενδοιασμοί θα πρέπει καταρχήν να διευκρινιστούν σε διμερή βάση με το κράτος μέλος που ενημερώνει για τη σκοπούμενη παρέκκλιση. Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού ή του χαρακτήρα των ενδοιασμών (π.χ. εάν αφορούν την ίδια πτυχή), μπορεί να συγκληθεί σύσκεψη όλων των μερών που εξέφρασαν ενδοιασμούς, με ταυτόχρονη σχετική ενημέρωση των άλλων μερών που δικαιούνται να εκφράσουν ενδοιασμούς αλλά δεν το έχουν κάνει. Η εν λόγω σύσκεψη μπορεί να συγκληθεί με πρωτοβουλία οποιουδήποτε από τα δικαιούμενα μέρη. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την οργάνωση και την προεδρία της σχετικής σύσκεψης.

3. Κράτος μέλος το οποίο προτίθεται να παρεκκλίνει από τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων στις βάσεις δεδομένων όσον αφορά δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους ενδοιασμούς αυτούς.

4. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να υποβάλλει ανά εξάμηνο έκθεση στην Επιτροπή και στον Οργανισμό σχετικά με την εφαρμογή των στοχευμένων ελέγχων στις βάσεις δεδομένων για τους δικαιούχους του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης. Οι εκθέσεις θα πρέπει να παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την πραγματική χρήση των στοχευμένων ελέγχων σε συγκεκριμένα συνοριακά σημεία διέλευσης, δεδομένα σχετικά με τη ροή της κυκλοφορίας στα εν λόγω συνοριακά σημεία διέλευσης όπου εφαρμόζεται η παρέκκλιση, καθώς και για τις επιπτώσεις τους στην εξέλιξη της εκτίμησης των κινδύνων που σχετίζονται με τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Για κάθε συνοριακό σημείο διέλευσης και για κάθε χρονικό διάστημα εφαρμογής παρεκκλίσεων, το κράτος μέλος πρέπει να περιλαμβάνει στην έκθεσή του τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- τον ακριβή χρόνο εφαρμογής των παρεκκλίσεων (έναρξη: ώρα και λεπτά σε UTC· λήξη: ώρα και λεπτά σε UTC)·
- τον αριθμό των επιβατών που διήλθαν τα σύνορα, ανά ιθαγένεια και κατεύθυνση μετακίνησης (είσοδος/έξοδος)·
- τον αριθμό των δικαιούχων του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης που δεν ελέγχθηκαν στις βάσεις δεδομένων κατά την είσοδο, ανά ιθαγένεια και κατεύθυνση μετακίνησης (είσοδος/έξοδος)·

- τον αριθμό των δικαιούχων του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης που ελέγχθηκαν στις βάσεις δεδομένων, ανά ιθαγένεια και κατεύθυνση μετακίνησης (είσοδος/έξοδος)·
- τον αριθμό των θετικών αποτελεσμάτων αναζητήσεων στις σχετικές βάσεις δεδομένων για επιβάτες που υποβλήθηκαν σε στοχευμένους ελέγχους, ανά κατεύθυνση μετακίνησης (είσοδος/έξοδος), ιθαγένεια και βάση δεδομένων.

Επιπλέον, όπου ενδείκνυται, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να παράσχουν τις εξής πληροφορίες πλαισίου που καλύπτουν την περίοδο αναφοράς ανά συνοριακό σημείο διέλευσης και ανά μήνα⁹⁸:

- τον αριθμό των επιβατών που διήλθαν τα σύνορα, ανά ιθαγένεια και κατεύθυνση μετακίνησης (είσοδος/έξοδος)·
- τον αριθμό θετικών αποτελεσμάτων αναζητήσεων στις οικείες βάσεις δεδομένων κατά τη διάρκεια των συστηματικών ελέγχων, ανά κατεύθυνση μετακίνησης (είσοδος/έξοδος) και ιθαγένεια.

---

⁹⁸ Αυτή η υποχρέωση υποβολής εκθέσεων ενδέχεται να επανεξεταστεί μετά την υποβολή της πρώτης έκθεσης.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΡΙΟΦΥΛΑΚΕΣ

1. Κατάλογος των αρμόδιων για τον έλεγχο των συνόρων εθνικών υπηρεσιών.
  2. Κατάλογος σημείων επαφής στα κράτη μέλη για ζητήματα διαχείρισης των συνόρων.
  3. Κατάλογος σημείων επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους κωδικούς ασφαλείας των σφραγίδων εισόδου και εξόδου.
  4. Κατάλογος των συνοριακών σημείων διέλευσης.
  5. Πίνακας ταξιδιωτικών εγγράφων που επιτρέπουν στον κάτοχό τους να διέρχεται τα εξωτερικά σύνορα και τα οποία μπορούν να διαθέτουν θεώρηση [= παράρτημα 10 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων (ίδιος τίτλος)].
  6. Κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων και κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (= παράρτημα 1 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  7. Διέλευση υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι διαθέτουν θεώρηση/τίτλο διαμονής που εκδόθηκε από τα κράτη Σένγκεν μέσω της επικράτειας της Βουλγαρίας, της Κύπρου και της Ρουμανίας.
  8. Εξαιρέσεις από την υποχρέωση θεώρησης για τους κατόχους διπλωματικών διαβατηρίων, υπηρεσιακών διαβατηρίων και άλλων επίσημων διαβατηρίων (= παράρτημα 5 «Πληροφορίες για εθνικές παρεκκλίσεις από την υποχρέωση θεώρησης» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  9. Εξαιρέσεις από την υποχρέωση θεώρησης για τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες και τους ανιθαγενείς (= Παράρτημα 5 «Πληροφορίες για εθνικές παρεκκλίσεις από την υποχρέωση θεώρησης» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  10. Λοιπές εξαιρέσεις από την υποχρέωση θεώρησης (= Παράρτημα 5 «Πληροφορίες για εθνικές παρεκκλίσεις από την υποχρέωση θεώρησης» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  11. Εξαιρέσεις από την υποχρέωση θεώρησης για πρόσωπα που ασκούν αμειβόμενη δραστηριότητα (= Παράρτημα 5 «Πληροφορίες για εθνικές παρεκκλίσεις από την υποχρέωση θεώρησης» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  12. Κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση από αερολιμένα
- (= Παράρτημα 7 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων:

- Παράρτημα 7Α «Κοινός κατάλογος τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης διέλευσης από αερολιμένα κατά τη διέλευση από τη διεθνή ζώνη διέλευσης των αερολιμένων που βρίσκονται στο έδαφος των κρατών μελών».
  - Παράρτημα 7Β «Κατάλογος τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης διέλευσης από αερολιμένα κατά τη διέλευση από τη διεθνή ζώνη διέλευσης αερολιμένων που βρίσκονται στο έδαφος ενός/ορισμένων κρατών μελών».
  - Παράρτημα 7Γ «Κατάλογος των τίτλων διαμονής που επιτρέπουν στους κατόχους τους να διέρχονται μέσω των αερολιμένων των κρατών μελών χωρίς να υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης διέλευσης από αερολιμένα»).
13. Ενιαίος τύπος για αυτοκόλλητες θεωρήσεις και πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας τους (= Παράρτημα 19 «Η αυτοκόλλητη θεώρηση» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  14. Τρόπος συμπλήρωσης των αυτοκόλλητων θεωρήσεων (= Παράρτημα 20 «Συμπλήρωση της αυτοκόλλητης θεώρησης» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  15. Πληροφορίες που πρέπει να αναγράφονται, εάν χρειάζεται, στη ζώνη «παρατηρήσεις» (= Παράρτημα 22 «Εθνικά στοιχεία στη ζώνη “παρατηρήσεις” της αυτοκόλλητης θεώρησης» στο εγχειρίδιο του κώδικα θεωρήσεων).
  16. Οδηγίες για την εισαγωγή πληροφοριών στη ζώνη οπτικής ανάγνωσης (το παράρτημα είναι περιττό, οι πληροφορίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα 14 του παρόντος εγχειριδίου).
  17. Υπόδειγμα συμπληρωμένων αυτοκόλλητων θεωρήσεων (περαιτέρω κατευθυντήριες γραμμές) (= Παράρτημα 21 «Παραδείγματα συμπληρωμένων αυτοκόλλητων θεωρήσεων» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  18. Παραδείγματα αυτοκόλλητων θεωρήσεων που εκδίδονται από κράτη μέλη (με φωτογραφίες).
  19. Έγγραφο διευκόλυνσης της διέλευσης (FTD) και έγγραφο διευκόλυνσης της σιδηροδρομικής διέλευσης (FRTD).
  20. Υποδείγματα δελτίων που εκδίδονται από τα Υπουργεία Εξωτερικών των κρατών μελών.
  21. Τέλη που χρεώνονται, σε ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν στα διοικητικά έξοδα διεκπεραίωσης των αιτήσεων θεώρησης (για περισσότερες πληροφορίες, βλ. μέρος II σημείο 4.4 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
  22. Κατάλογος τίτλων διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη.
  23. Υπόδειγμα τίτλων διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη.
  24. Δικαιολογητικά για την εξακρίβωση της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων εισόδου.

25. Ποσά αναφοράς που απαιτούνται για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων τα οποία καθορίζονται από τις εθνικές αρχές (= Παράρτημα 18 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
26. Ενιαίο έντυπο για την έγκριση αποδεικτικών στοιχείων όσον αφορά την τήρηση των όρων διάρκειας βραχείας παραμονής σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ταξιδιωτικό έγγραφο δεν φέρει σφραγίδα εισόδου.
27. Εθνικές πρακτικές όσον αφορά την αντίκρουση του τεκμηρίου παράνομης εισόδου όταν δεν υπάρχει σφραγίδα.
28. Ενιαίο έντυπο για την άρνηση εισόδου στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένου ενιαίου εντύπου για την κοινοποίηση και την αιτιολόγηση της κατάργησης ή της ανάκλησης θεώρησης, το οποίο τεκμηριώνει τον λόγο ή τους λόγους της κατάργησης.
29. Επιχειρησιακές οδηγίες για τη χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα σε διερχόμενους ναυτικούς που υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης (= Παράρτημα 26 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
30. Κατάλογος μαθητών που ταξιδεύουν στο πλαίσιο σχολικής εκδρομής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (= στο παράρτημα 3 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
31. Κατάλογος των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την υποβολή αιτήσεων πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν εισαχθεί στο SIS.
32. Υποδείγματα πινακίδων που τοποθετούνται στις λωρίδες των συνοριακών σημείων διέλευσης.
33. Υπόδειγμα εναρμονισμένων εντύπων που αποδεικνύουν την πρόσκληση, την ανάληψη ευθύνης και τη φιλοξενία, τα οποία συντάσσονται από τα συμβαλλόμενα μέρη (= Παράρτημα 15 «Υπόδειγμα των εντύπων των κρατών μελών που αποδεικνύουν τη δήλωση ανάληψης ευθύνης και/ή τη φιλοξενία» του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
34. Υπόδειγμα εγγράφων που χορηγούνται σε πρόσφυγες και σε ανιθαγενείς που τυγχάνουν επικουρικής προστασίας.
35. Υπόδειγμα συλλογικών εγγράφων.
36. Κατάλογος συμφωνιών περί τοπικής διασυνοριακής κυκλοφορίας και υπόδειγμα αδειών που εκδίδονται για τον σκοπό αυτό από τα κράτη μέλη.
37. Κατάλογος εθνικών σημείων επαφής για σκοπούς διαβούλευσης σχετικά με ανηλίκους.
38. Κατευθυντήριες γραμμές για την κυκλοφορία Τούρκων υπηκόων που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της ΕΕ με σκοπό την παροχή υπηρεσιών εντός της ΕΕ (= Παράρτημα 6 του εγχειριδίου του κώδικα θεωρήσεων).
39. Ενιαίο έντυπο για την αναγνώριση απόφασης επιστροφής για τους σκοπούς της χερσαίας διέλευσης.

40. Πιστοποιητικό εργαζομένου στις διεθνείς μεταφορές.
41. Παράταση νόμιμης διαμονής που συνδέεται με την Covid-19 — εθνικές πρακτικές.
42. Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη μεταχείριση των δικαιούχων της συμφωνίας αποχώρησης.
43. Υποδείγματα εγγράφων που ενδέχεται να κατέχουν οι δικαιούχοι των συμφωνιών αποχώρησης (EU-UK, IS/LI/NO-UK, CH-UK) πριν από την κατοχή του νέου τίτλου διαμονής που εκδίδεται είτε σύμφωνα με την εκτελεστική απόφαση C(2020) 1114 final της Επιτροπής, της 21.2.2020⁹⁹ (βλ. επίσης παράρτημα 42 του παρόντος εγχειριδίου) είτε σύμφωνα με τις συμφωνίες αποχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας, αφενός, και της Ελβετίας, αφετέρου.

---

⁹⁹ Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 21.2.2020, σχετικά με τα έγγραφα που πρέπει να εκδίδουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφοι 1 και 4 και το άρθρο 26 της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας [C(2020) 1114 final].